s'a vindecat de cât tocmaĭ târziŭ în vaĭă; cicatricea acesteĭ rane o voĭ purta de sigur toată viaţa.

Seara când ne vîram în saciĭ de dormit, hainele începeaŭ să se desgheţe cu încetul, un proces cu care se cheltuia o cantitate considerabilă din căldura corpuluĭ. Ne strîngeam în sac unul lângă altul şi zăceam apoĭ câte 1 ceas — $1^1/_2$ ceas clănţănid din dinţĭ înainte de a simţi în corp ceva căldură de care aveam atâta nevoie. In sfîrzit hainele noastre deveneaŭ umede şi moĭ, dar numaĭ pentru ca a doua zi dimineaţa să îngheţe iar imediat ce ieşeam din sacĭ. Câtă vreme a ţinut însă frigul, nicĭ vorbă să fi ajuns vre-o dată la haine uscate.

In aşa împrejurărĭ, frigul era uneorĭ supĕrător.

Cum îngheţam de frig zăcênd în sacĭ şi aşteptând să se pregătească mâncarea de seară! Eŭ, care eram bucătarul, trebuia să staŭ deştept ca să supraveghez fierberea. In sfîrşit mâncarea era gata; o împărţeam şi ne pria de minune. Acestea eraŭ cele maĭ frumoase momente ale existenţeĭ noastre şi ne bucuram toată ziua gândindu-ne la ele.

Une orĭ însă eram aşa de obosiţĭ, în cât ni se închideaŭ ochiĭ şi adormeam ducênd lingura la gură. Mâna cădea ostenită şi mâncarea din lingură se vărsa pe sac. După masă ne permiteam de obiceiŭ luxul uneĭ porţiĭ de apă cât puteam s'o bem de fierbinte disolvând într'însa praf de lapte. Apa aceasta avea un gust întocmaĭ ca laptele fiert şi ne încălzea de minune. Apoĭ ne închideam bine în sacĭ, ne strîngeam unul lângă altul şi dormeam somnul drepţilor. Dar şi în vis tot mergeam spre nord ne chinuiam cu săniile şi mânam câiniĭ. Adese orĭ auzeam pe Iohansen strigênd în somn: «Inainte, drace!.. aide! prr! prr!.. aĭ draculuĭ câinĭ!.. sass! sass! Lua-v'ar dracu cu săniĭ cu tot!...» — până când de la o vreme adormeam iar.

Amândouĭ ne simţeam foarte bine în sacĭ, îndată ce ne încălzeam niţel; dar une orĭ parveneam foarte cu greŭ la ceva căldură, şi într'o noapte m'am deşteptat cu vîrfurile degetelor îngheţate.

Dimineaţa, ca bucătar, eram nevoit să mĕ scol eŭ întâĭ şi să pregătesc dejunul; îmĭ trebuia pentru aceasta un ceas. De obiceiŭ preparam într'o dimineaţă ciocoladă, pâine cu unt şi pemmikan, iar în altă supă de orz saŭ o amestecătură de făină, apă şi unt, cam aşa ceva ca supă de casă. Pe lângă aceasta maĭ luam lapte preparat din apă fierbinte şi praf de lapte.

Indată ce dejunul era gata, deşteptam pe Iohansen; apoĭ ne ridicam în sacul de dormit, întindeam una din paturile de lână drept masă şi ne puneam pe lucru... După ce isprăveam cu dejunul, maĭ scriam câte ceva în ziarele noastre; apoĭ trebuia să ne gândim la plecare. Dar cât de obosiţĭ eram încă une orĭ, — ce n'aş fi dat adesea ca să pot să mĕ vîr în sacul de dormit şi să adorm 24 de ore în continuŭ! Mi se părea că aceasta trebuia să fie cea maĭ mare plăcere pe lumea asta. Dar trebuia să mergem spre nord, tot maĭ spre nord...

După ce ne făceam toaleta, plecam pe frig să pregătim săniile, să descurcăm hamurile câinilor, să'ĭ înhămăm şi să înaintăm cât puteam maĭ repede. Ah! cum jinduiam în zilele acestea aspre blănile calde de lup pe carĭ le lăsasem pe bordul vaporuluĭ!

Mergeam înainte. Eŭ alegeam drumul prin gheţurile neegale, apoĭ urma sania cu caicul meŭ. Câiniĭ învĕţară curând să urmeze, dar la fie-care inegalitate a terenuluĭ se opreaŭ; în ast-fel de cazurĭ, dacă nu'ĭ puteam îndemna prin strigăte ca să tragă toţĭ de odată, trebuia să ne întoarcem îndărât şi, după împrejurărĭ, să'ĭ îndemnăm cu biciul saŭ să le ajutăm.

Iohansen urma cu cele-l'alte douĕ săniĭ, când strigând la câinĭ, când lovindu-ĭ cu biciul, când trăgênd şi el de se întâmpla ca ghiaţa să fie din cale afară rea. Era, de sigur, o cruzime faţă de bietele animale şi adesea mĕ gândesc cu milă la aceste scene. Mĕ cutremur şi acum când mĕ gândesc cum îĭ băteam când se opreaŭ obosiţĭ. Ne era milă şi atuncĭ, dar întorceam ochiĭ şi dam. Nu puteam alt-fel. *Trebuia* să înaintăm, şi faţă cu acest scop, totul trebuia să fie secundar.

Aceasta e partea cea tristă a expediţiunilor de felul acesteia, că orĭ-ce sentiment maĭ bun se ucide sistematic până ce nu maĭ rĕmâne de cât egoismul cel maĭ aspru.

Când mĕ gândesc la toate acele animale superbe carĭ aŭ muncit pentru noĭ fără să murmure, câtă vreme şi-aŭ putut mişca membrele, carĭ n'aŭ avut parte nicĭ odată de o mulţumire şi arare-orĭ de o vorbă bună pentru aceasta, carĭ zi de zi se plecaŭ sub biciŭ, până când venea vremea că nu puteaŭ, şi moartea îĭ scăpa de chinurĭ, — când mĕ gândesc cum aŭ fost lăsaţĭ pe rînd în ţinuturile acelea pustiĭ şi ghieţoase carĭ aŭ fost martore credinţeĭ şi jertfireĭ lor, mĕ suprind momente de amară imputare.

Ne trecea multă vreme, seara cu ridicarea cortuluĭ, cu îngrijirea de nutreţul câinilor, cu pregătirea mâncăreĭ pentru noĭ, iar dimineaţa cu pregătirile de plecare,—ast-fel că zilele nu ni se păreaŭ nicĭ o dată prea lungĭ, pentru a face marşurile pe carĭ le doream, şi în acelaşĭ timp a avea şi vreme pentru somn. De oare ce însă nopţile deveneaŭ tot maĭ luminoase, nu maĭ aveam nevoe să ne ţinem de ceasurile zileĭ, ci puteam să plecăm orĭ-când vream ziua orĭ noaptea. Tot aşa ne puteam opri şi da odihneĭ, când simţeam trebuinţa, fie pentru noĭ, fie pentru câinĭ.

Am încercat să fac de obiceiŭ zile de marş de câte nouĕ saŭ zece ore. Pe la mijlocul zileĭ de obiceiŭ ne opream şi luam câte ceva maĭ adesea pâine şi unt precum şi ceva pemikan şi pastete de ficat. Aceste prînzurĭ eraŭ însă o grea încercare.

Ne alegeam de obiceiŭ un loc bine ferit şi une orĭ ne înfăşuram în păturile noaste de lână; cu toate acestea vîntul ne frigea pielea pe când stam în săniile noastre şi mâncam.

Une-orĭ ne întindeam saciĭ de dormiĭ şi ne vîram într'înşiĭ după ce mâncam. Dar maĭ adesea frigul nu ne da răgaz să stăm pe loc şi mâncam plimbându-ne în sus şi în jos.

O muncă neplăcută era şi descurcarea hamurilor,—aşa că eram foarte veselĭ când în sfîrşit puteam să plecăm.

Dup'amiază fie-care din noĭ obicinuiam a lua câte o bucată de ciocalată.

Ceĭ maĭ mulţĭ călĕtorĭ spre Pol, carĭ aŭ întreprins expediţiĭ cu săniĭ, s'aŭ plîns de aşa numita sete polară, care a considerată în tot-d'a-una ca un rĕŭ aproape inevitabil în călĕtoriile maĭ îndelungate prin pustietăţile de zăpadă care se agrava şi maĭ mult după consumare de zăpadă. Eram decĭ pregătiţĭ la această sete, de care am suferit greŭ şi la trecerea noastră prin Groenlanda, şi luasem o pereche de ploştĭ de cauciuc, pe care în fie-care dimineaţă le umpleam din aparatul de fiert, iar peste zi le păzeam de frig purtându-le la sîn. Dar spre marea mea mirare, descoperiĭ în curând că adesea trecea ziua întreagă fără ca să fiŭ tentat a gusta din apă. Cu cât trecea vremea, cu atât maĭ puţin simţeam necesitatea de a bea ziua, şi în cele din urmă renunţaĭ cu totul de a maĭ lua apă. Dacă, în treacăt, simţeam sete, era de ajuns o bucată de ghiaţă de apă dulce, de care se găsea orĭ-când, pentru potolirea seteĭ. (Mâncarea de zăpadă nu stinge setea. din potrivă şi poate să aibă şi alt-fel urmărĭ rele, ghiaţa însă da, maĭ ales dacă se ţine maĭ întâĭ cât-va timp în mână de sigur mulţĭ călĕtorĭ aŭ făcut această experienţă).

Motivul pentru care această suferinţă, care a pricinuit cele maĭ marĭ greutăţĭ multor expediţiĭ cu săniile, ne a fost cruţată nouă, e a se atribui în mare parte excelentuluĭ nostru aparat de fiert. Cu ajutorul luĭ am fost în stare ca, deşi consumând

un *minimum* de material, să ne topim în fie-care dimineaţă atâta apă, în cât să avem orĭ cât ne trebuia. Ba de obiceiŭ maĭ şi aruncam dintr'însa seara.

Vinerĭ, 29 Martie.—Ne chinuim maĭ departe, dar merge foarte încet. Ghiaţa e mediocră, — nu aşa după cum mĕ aşteptasem. Adesea dăm peste grămezĭ marĭ, grozave de ghiaţă a căror trecere ne costă foarte mult timp. Trebue de mers înainte ca să se caute un drum şi de obiceiŭ trebuie să se facă înconjur maĭ mare saŭ maĭ mic.

Pe lângă aceasta se întâmplă că se ostenesc şi câiniĭ şi aşa că e aproape imposibil d'a se merge înainte cu dînşiĭ.

Şi pe lângă aceasta, afurisita de încurcătură a hamurilor, care nu se maĭ sfîrşeşte şi care e din ce în ce maĭ greŭ de descurcat!

Fridtjof Nansen.

(Urmare numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţi pariziane în jurul lumeĭ

XLIII

— Să zicem un omor, atuncĭ un om crud, neomenos; aĭ vrut să omorĭ un om, pe care îl ştiaĭ că 'ĭ nevinovat şi care nu ţi-a dat nicĭ un motiv de ură.

— Nu maĭ vroiŭ să te întrerup; dacă voĭ găsi de cuviinţă, mĕ voiŭ justifica.

— Aĭ constatat chiar d-ta cât era de adînc înrădăcinată în inimă dragostea, pe care o nutream pentru d. Emile; numaĭ atuncĭ te-aĭ hotărît să 'mĭ arăţĭ scrisoarea mameĭ şi a 'mĭ dovedi, că 'mĭ interzice de a fi vre-o dată femeea aceluĭ pe care tutorul meŭ d. Million, 'l primise ca logodnicul meŭ.

— Toate astea sunt adevĕrate dar unde vreĭ să ajungĭ?

— Vroi să ajung la asta, că nu voiŭ rezista mameĭ mele orĭ cât ar fi de neexplicabilă, şi voiŭ păstra taina acestuĭ ordin, fiind că aşa îmĭ cere ea; voiŭ lăsa pe d. de Rivières să sufere de dragostele noastre sfărîmate, şi să mĕ blesteme ca pe o necredincioasă, dar vroiŭ să mĕ redaĭ ocrotireĭ unchiuluĭ meŭ.

— Ca să te înţelegĭ iară cu d. des Rivières. Nicĭ odată.

— Ţĭ-am spus că până acum totul e sfîrşit între mine şi el.

«Şi ţi am probat că pot să mĕ ţin de cuvînt.

— Bun! dar ce veĭ face atuncĭ de încrederea oarbă pe care mama ţi-o recomandă să aĭ în mine? Ce veĭ face cu ocrotirea pe care ea îmĭ porunceşte să ţi-o daŭ.

— Increderea asta, ţi-o daŭ fără a sta la tocmeală, pentru tot ceea ce nu zigneşte conştiinţa mea.

— Explică-te.

— Da, nicĭ odată nu mĕ va convinge cine-va că o fată mare poate să nu se conpromită, umblând lumea cu un tînĕr, acesta fiind chiar cel maĭ ilustru personaj din lume.

— Nu uita, d-ră, scopul meŭ e de a te rapatria şi a te pune sub protecţia mameĭ mele, cea maĭ virtoasă dintre femeĭ.

— Eŭ, d-le vroiŭ saŭ să mĕ întorc la d. Million, saŭ să mĕ întorc singură în Francia unde moravurile americane n'aŭ pătruns încă, şi unde nu se admite ca o fată să ia câmpiĭ cu un băiat.

— Nu ştiŭ ce mijloace aĭ să întrebuinţezĭ, ca să realizezĭ unul din aceste scopurĭ.

— Dar cine are să mĕ împedice?

— Totul, neexperienţa d-tale, lipsa de protecţie şi peste toate astea şi lipsa de banĭ.

— Eĭ bine, d le, nimic maĭ simplu, de cât ceea ce am să fac; mĕ crezĭ aşa de proastă?

— Eĭ, ce?

— D. Million a fost pe aicĭ, chiar în otelul, în care ne găsim.

— Da, dar a plecat.

— Cunosc pe d. Million, pe orĭ unde trece lasă urmă de generozitate şi prietenĭ.

— Fie, dar prietenia asta, cum aĭ s'o resfrîngĭ asupra d-tale?

— Iată cum, voiŭ spune proprietaruluĭ oteluluĭ, situaţia în care mĕ găsesc şi 'l voiŭ ruga să intervie ca să găsesc pe protectorul meŭ natural.

Cu tot sângele luĭ rece, Petre Duther tresări.

Captiva luĭ băgă de seamă asta şi luă tonul cel maĭ liniştit din lume şi cel maĭ nepăsător.

— Incearcă, d-ră, zise el, mi s'ar părea foarte curios, că otelierul care e prietenul meŭ de vre'o zece anĭ, să consimtă a asculta pe aceea, pe care îĭ voiŭ spune că e o şcolăriţă fugită, în loc de a crede un om, care a căpătat reputaţie în lume.

D-ra Allard nu se dădu învinsă.

— Dacă mijlocul meŭ nu e bun, am altele.

— Să vedem!

— Voiŭ afla unde a plecat «Isbânda». Voiŭ scrie d luĭ Million saŭ îĭ voiŭ telegrafia, ca să cer protecţiunea luĭ.

Petre Duther zîmbi.

— Nădăjduesc, zise el, că înainte de reîntoarcerea tutoruluĭ d tale noĭ vom fi ajunşĭ la Havre.

— Atuncĭ voiŭ întrebuinţa un mijloc suprem.

— Oare e indiscret a te întreba?

— De loc. Mĕ voiŭ duce la consulatul francez şi mĕ voiŭ pune sub protecţia reprezentantuluĭ Franciei.

— Nu veĭ face asta, d-ră Allard.

— De ce, domnule?

— Pentru-că cine vĕ va dovedi că are să vĕ asculte consulul.

— E datoria luĭ. Eŭ voiŭ încerca.

— Să admitem că te ascultă, şi că îţĭ plăteşte rapatriarea, că chiar te pune subt protecţiunea uneĭ familiĭ în timpul drumuluĭ, dar n'aĭ să facĭ asta d-şoară.

— Pentru ce, pentru ce, te întreb?

— Fiind-că aĭ să'ţĭ aducĭ aminte că am fost pentru d-ta un protector credincios, că te am respectat şi am făcut să fiĭ respectată, că pretutindenĭ şi tot-d'a-una, m'am ocupat de liniştea d-tale fiind-că, într'un cuvînt, îmĭ datoreştĭ recunoştinţă.

— De sigur, nu neg, ba chiar recunosc, că în ceea ce mĕ priveşte, nu pot de cât să aduc laude purtăreĭ d-tale cu mine.

— Eĭ bine, d-şoară, iată o dilemă, din care spiritul cel maĭ cu judecată, nu poate eşi la capĕt.

— Care anume?

— Saŭ consulul încrezĕtor în mine,

în misiunea pe care guvernul francez mi-a încredințat'o, în reputația mea de om cinstit, te va lua drept o aventurieră. Şi în acest caz rĕmân stăpân pe situație.

«Dacă dimpotrivă consulul te crede, atuncĭ iată mĕ pe mine dezonorat în ochiĭ luĭ.

— Crezĭ oare reclamându'ĭ libertatea mea, voiŭ uita de a spune că aĭ fost bun şi respectos cu mine?

— Aicĭ va înceta de a te crede.

— Pentru ce?

— Pentru-că firea omenească e înclinată a crede maĭ iute rĕul de cât binele.

— Eĭ dar ce'mĭ pasă de aprecierea acestuĭ om?

— Eĭ, dar dacă ar fi vorba de el, dar chiar de a doua zi toată presa se va ocupa de acest eveniment.

«Unele ziare te vor celebra ca o eroină persecutată, altele te vor tîrî prin noroiŭ.

«Când despre mine orĭ-care ar fi hotărîrea consuluīuĭ, iată-mĕ dezonorat nu numaĭ în America dar în Europa întreagă.

«Multe ziare aŭ să'mĭ ia partea invocând trecutul meŭ.

«Dar câte altele vor fi fericite să batjocorească şi să atace, pe un om a căruĭ reputațiune a rĕmas intactă.

«Asta fiind-că nu veĭ vrea să rĕsplăteştĭ de cât printr'o ingratitudine neagră, tot ce am făcut pentru d-ta.

D-ra Allard rĕmase tăcută şi îngândurată.

— Eştĭ foarte cu judecată, d-le Duther, zise ea, căcĭ dintr'un cuvînt mi-aĭ luat două mijloace de acțiune.

— Cum două mijloace?

— Da, căcĭ mĕ gândeam în caz de nu reuşesc la consul, să mĕ adresez la presă.

— Şi cum?

— Ți-am spus, renunț, căcĭ dacă eŭ țin foarte puțin la opiniunea publică, nu voiŭ consimți nicĭ odată să vĕ sacrific.

Rĕmaseră tăcuțĭ câtă-va vreme.

De odată d-ra Allard îşĭ lăsă capul în mâinĭ şi începu a plânge.

— Sunt foarte nenorocită! zise ea.

Exploratorul fu atins de această durere.

— Domnişoară, zise el, nu maĭ plânge, că nu pot vedea fără să sufer durere d-tale.

«Dacă stărueştĭ, îțĭ jur pe cinste că voiŭ face ce vreĭ vrea.

Domnişoara îşĭ şterse ochiĭ şi întinse urechia.

— Nu mĕ înşela, d-le, zise ea.

D. Duther luă cuvîntul.

— D-ră, zise el, până acum te-am lăsat în cea maĭ mare linişte. Dar eştĭ expusă la marĭ pericole dar că nu plecăm îndată în Franța.

«Află că are să isbucnească o revoluție în amândouĕ Americile.

«Aĭ trăit printre Indienĭ, şi te-aĭ putut convinge ce caracter aŭ.

— Sunt blânzĭ şi îndatoritorĭ pentru duşmanĭ.

— Indieniĭ sunt tarĭ şi numeroşĭ în multe părțĭ ale continentuluĭ.

«Pretutindenĭ sunt îndîrjițĭ împotriva năvălitorilor şi a tiranilor cu pielea albă. Astă-zĭ această ură e gata să facă explozie.

— D. Milion şi prieteniĭ sĕĭ sunt înştiințațĭ de acest pericol.

— Da!

— Atuncĭ pentru ce şi-aŭ urmat drumul.

— Par'că li s'aŭ pus un văl pe ochĭ.

— Eĭ bine, dacă e aşa, exclamă d-ra Allard, dacă vreĭ să te țiĭ de cuvînt, du-mĕ la prieteniĭ meĭ, în pericol. Voiŭ să isprăvesc cu eĭ desnodămîntul călĕtorieĭ acestia, pe care am început'o cu atâta plăcere.

— Dar spune-mĭ de ce nevoie are să fie prezența d-tale lângă d-l Million?

— De nicĭ una, dar cum crezĭ că aş sta liniştită, când mĕ voiŭ gândi că draga Iulie, Marie Fontaine, d-ra Leroux şi d-na Raimond, pot fi legate de stîlpul tortureĭ, şi schingiuite?

— Aĭ uitat pe cine-va din enumerarea d-tale, pe d-l Emil des Rivières.

— Da, d-le, l'am uitat pe el şi pe toțĭ domniĭ aceia aşa de devotațĭ.

— Spune mĭ care va fi purtarea d-tale față de Emil.

— Purtarea mea va fi foarte sinceră, îĭ voiŭ spune că trebue să renunțe pentru tot d'a-una la realizarea proectelor noastre.

— Atuncĭ d-ră pregăteşte-te de plecare. Am să mĕ informez fără întârziere de locul unde a plecat; am să'ĭ telegrafiez dacă se poate, dacă nu'ĭ voiŭ scri ca să nu meargă maĭ departe înainte de sosirea noastră.

Spunênd aceste cuvinte d. Petre Duther se sculă şi apăsă un buton care făcea relief pe zid.

Un băiat se ivi.

— Spune d-luĭ Delmonico, că doresc să'ĭ vorbesc.

După cincĭ minute stăpânul caseĭ sosi.

— Vorbeşte, zise el, te ascult.

— Ştiĭ unde şi-a îndreptat paşiĭ d-l Million?

— De sigur, d-l Million s'a îmbarcat pe «Isbînda» şi aŭ părăsit portul New-York azĭ dimineață, iar «Isbînda» se îndreptează spre Antile, trebue să abordeze la micile Antile, se îndreptează spre Guadelupa unde nunta pariziană îşĭ propune să stea maĭ multă vreme.

— Trebue să telegrafiăm fără întârziere, zise d-ra Allard.

— Este o pedică mică, zise d-l Delmonico.

— Care?

— Telegrama are să ajungă înaintea d-lor, maĭ bine e o scrisoare că ajunge aproape în acelaş timp.

— Atuncĭ, alt-ceva, zise d-ra Allard, când pleacă vasul care face serviciul poşteĭ?

— Chiar astă-seară la 6 ore.

— Cine ne împedică de a'l lua?

— Eŭ nu, că altă treabă n'am, rĕspunse Duther.

. . . .

Pe când Petre Duther cu d-ra porneaŭ să ne întoarcem la nunta pariziană.

Cât ținu drumul pe ocean, timpul fu foarte plăcut, până ce abordară.

Guadelupa e formată de o insulă, saŭ maĭ bine zis, de douĕ insule marĭ despărțire printr'un curs de apă sărată.

Are drept capitală oraşul cu acelaşĭ nume.

Peste tot se vĕd locuințe frumoase.

Toțĭ pasageriĭ suițĭ pe punte admiraŭ acest spectacol încântător.

După cum e obiceiul în toate porturile, încercară examenul comisiuneĭ de sănătate, apoĭ se coborîră.

D. Million şi prieteniĭ pătrunseră în oraş, zidit pe un pămînt mocirlos şi nesănătos.

Totul părea noŭ, natura şi populația.

In port eraŭ valurĭ de bumbac, pe care le mănuiaŭ negriĭ, întunecațĭ ca noaptea şi goĭ până la mijloc.

Lângă eĭ femeile negre de abia acoperite stăteaŭ greŭ-eşte şi îĭ priveaŭ cum lucraŭ.

Micĭ negrişorĭ, goĭ de tot, stăteaŭ aşezațĭ în cerc şi 'şĭ treceaŭ o bucată de trestie de zahăr, pe care o sugeaŭ pe rînd.

Părăsiră cheiul şi pătrunseră în stăzile strîmpte ale oraşuluĭ.

Acolo începu desamăgirea.

Era o căldură toridă şi înaintaĭ în aleele întortochiate, mărginite de căsuțe micĭ, murdare, întunecoase, acoperite cu bambu.

Unele negre bătrîne eşeaŭ în pragul caseĭ şi chemându-se în limba creolă, făceaŭ să rĕsune aerul de sunete discordante ca'ntr'o seră din grădină de aclimatație din Paris.

D. Million primise serviciul unuĭ negru mare, care se oferise foarte grațios şi ştia franțuzeşte bine.

— Vĕ voiŭ conduce la hotelul «Colonealı», spuse el, şi vețĭ sta acolo foarte confortabil.

Călăuza asta duse mica trupă în piața tîrguluĭ, pe care trebuia s'o străbată.

Acolo, europeniĭ fură învăluițĭ într'o învălmăşeală neînchipuită.

Cele maĭ urîte creaturĭ păreaŭ că şi ar fi dat întâlnire acolo.

Galantul marchiz băgă de seamă câte-va tinere şi frumoase mulatre.

Eraŭ precupețe de legume şi fructe care chemaŭ muşteriĭ cu multă grație.

Vindeaŭ fructe de o înfăţişare poftitoare mere, scorţişoară.

Doamnele se lăsară a fi ispitite şi gustară din aceste fructe intertropicale.

Toate fură de părere, că înfăţişarea e maĭ frumoasă de cât gustul.

Călĕtoriĭ ajunseră în sfîrşit la hotel.

Era un han foarte rĕŭ ţinut, şi la cel dintĕĭ aspect fie care 'şĭ putu da seamă de câte parale face.

— Ne vom întoarce să mâncăm şi să dormim în corabie, zise d nu Million.

Până la masă vizitară oraşul.

O biserică frumoasă toată de fier, în faţa căreia e palatul de Justiţie.

Apoĭ se duseră să viziteze teatrul, spitalul marineĭ, spitalul Sf. Jules, muzăul Herminiar.

Seara la masă d. Million spuse:

— Prietenĭ, oraşul nu'mĭ place.

— Nicĭ mie, nicĭ mie, rĕspunse fie-care.

— Atuncĭ să plecăm.

Se hotărîră a se duce la o insulă «Maria Galantă», care era locuită de un domn Guignes, cunoscut tuturor.

«Isbânba» nu întârzia de a arunca ancora.

Peste puţin proprietatea prietenuluĭ li se înfăţişă în toată măreţia şi simplicitatea publică.

Era o clădire imensă, cuprinzînd nu numaĭ locuinţa proprietaruluĭ, dar şi fabrica de zahăr.

Căcĭ d. Guignes era un plantator de trestie de zahăr.

Aci fură foarte bine primiţĭ. D-na Guignes era o creolă franceză, şi nu stia cu ce să se facă maĭ plăcută consîngenilor sĕĭ.

Cât stătură acolo făcură escursiunĭ prin împrejurimĭ.

După prînz însă căldura era aşa de mare că nu o putea învinge.

Atuncĭ toţĭ se culcaŭ.

In schimb prelungeaŭ serile, carĭ eraŭ de o răcoreală delicioasă.

Distracţiile, pe carĭ şi le învoiaŭ eraŭ vînătoarea pentru domnĭ, pescuitul pentru doamne.

Merseră la Roussel, la Basses, la Capesterre, la Vermouth, la Ermitage, pretutindenĭ fură primiţĭ foarte bine, nu numaĭ în Antilele franceze dar şi în cele spaniole şi engleze.

Intr'o seară la o oră înaintată, un strigăt îngrozitor se auzi.

Strigătul acela nu seamănă cu nicĭ unul, care să'l maĭ fi auzit călĕtoriĭ.

Nu era nicĭ un muget, nicĭ un răget. Fie-care auzind acest strigăt, simţi un fior.

Guilaume Novet nu făcu de cât o săritură de la masă, la cabina care 'ĭ slujea de odaie şi luă puşca.

Tineriĭ alergară la uşă şi 'şĭ preumblară privirile prin transparenţa aceşteĭ nopţĭ tropicale

Nimic nu se vedea.

— Aideţĭ să ne înarmăm şi să fugim afară, zise d. Dick Moore.

Făcură asta şi atuncĭ un strigăt nu maĭ puţin groaznic ca cel dintâĭ, se auzi.

Acum nu se maĭ puteaŭ înşela. Venea de la mare. Alergară într'a colo. Negriĭ îĭ precedaseră.

— E o balenă, strigară eĭ.

Atuncĭ d. Dick Moore sfătui pe ceĭ l'alţĭ să se întoarcă îndărăt, să nu facă nimic până dimineaţă.

Pe drum d. Barbier zise:

— Am auzit adesea la Paris, servindu-se de expresiunea:

(Va urma)

IN JURUL LUMEI

Aventurĭ de călĕtorie

Reapariţia luĭ Andrèe

Din Victoria (Columbia Britanică), agenţia Reuther din Londra anunţă următoarele:

Aci a sosit un fost curier poştal al Statelor-Unite, de la Dawson-City, care spune că vestitul călĕtor în balon la polul Nord, Andrée, se află în Klondyke (ţara auruluĭ din America de Nord) şi că are scrisorĭ de la Andrée.

Ceĭ treĭ aeronauţĭ

1. Andrée. — 2. Fraenkel. — 3. Strindberg

După o altă versiune, Andrée s'ar afla la St. Michael, în Alasca, iar nu la Klondyke.

Pe de altă parte o depeşa din Stockolm (Suedia) spune de asemenea: «Consulul suedo-norvegian din San-Francisco a telegrafiat ministeruluĭ de externe că un curier anume Iacob Carr, de la Alaska, a sosit la baia Departure şi a afirmat unor oamenĭ că are la sine scrisorĭ de la profesorul Andrée, însă a refuzat să dea alte amĕnunte. S'a început o cercetare.»

Soarta expediţieĭ la polul Sud

S'a svonit cum-că vaporul «Belgica», care a plecat în expediţie spre polul Sud, şi din care face parte şi un român Racoviţă s'ar fi cufundat în ziua de 1 Ianuarie în canalul Beagle.

Ziarul *Sshipping Gazette* anunţă în chip oficial că «Belgica» s'a sfărâmat în canalul Beagle, la capul San Dieglo, lângă capul Horn, adăogând că echipagiul a fost salvat.

Ziarele belgiene dovedesc că acest svon nu poate fi adevĕrat.

Ultimele scrisorĭ ale căpitanuluĭ Gerlache, primite la Bruxelles, purtaŭ data de 12 Decembrie 1897.

Ele anunţaŭ că expediţia plecase la 2 Decembrie la ora 1 după miezul nopţeĭ de la Punta Arenas, la Sudul Ţĕreĭ-de-foc.

A doua zi «Belgica» ajunsese în frumoasa baie Speranţa pe coasta orientală a insuleĭ de Clarenţa, o insulă considerabilă situată la Est de Ţara-de-foc. La 9 Decembrie ea ajunsese la Ushnaia, la 2 grade maĭ mult spre Sud şi pleca pentru baia Lapotia, către limita cerculuĭ polar antarctic, adică către ţara Graham saŭ ţara Alexandru I. In drumurile pe care le-a făcut navigaţia a întâmpinat multe dificultăţĭ. Dar braviĭ exploratorĭ belgienĭ ştiaŭ aşa de bine lucrul ăsta în cât nu călĕtoreaŭ de cât ziua şi stăteaŭ noaptea, ceea ce însemnează că eĭ luaŭ toate precauţiunile necesare spre a evita orĭ-ce nenorocire. Eĭ trecură printr'o mare furtună şi aşa de bine în cât comandantul Gerlache scria: «Nu fiţĭ neliniştiţĭ Belgica este un vapor cât se poate de solid».

Decĭ iată *Belgica* eşind triumfătoare la 12 Decembrie din momentele cele maĭ grele pentru navigaţie şi pornind spre Sud. Şi se anunţă că la 1 Ianuarie, adică 20 de zile maĭ târziŭ, vaporul s'a cufundat la capul Horn la vre o sută leghe la estul loculuĭ unde am vĕzut-o îndreptându-se spre Sud. Adică în loc de a înainta, ea a mers înapoĭ. S'ar putea presupune asta dacă s'ar fi ivit o furtună grozavă. Dar nicĭ asta nu e cu putinţă la un vapor, ci cel mult s'ar putea admite la o corabie.

Ni se spune că echipagiul e sănătos. Atuncĭ cum să se explice faptul că nicĭ unul din membriĭ seĭ n'a dat nicĭ un semn de viaţă şi n'a semnalat această catastrofă. Comandantul Gerlache are un cod telegrafic care 'ĭ permite de a trimite ştirĭ despre el. Presupunĕnd că el a recurs numaĭ la calea poştală s'ar fi putut primi de la el saŭ de la tovarăşiĭ seĭ ştirea naufragiuluĭ de acum o lună, adică pe la începutul luĭ Martie. Şi cu toate astea eĭ n'aŭ trimis nicĭ o vorbă. Şi numaĭ graţie vre-unuĭ matelot obscur norvegian sosit în America de Sud la Christiania, de unde se telegrafiază relaţia sa la Rotterdam şi de unde s'a trimis vestea la Bruxelles.

Notaţĭ că spunĕnd că de la 1 Ia-

nuarie, expediția Gerlache n'a spus nicĭ o vorbă despre distrugerea năveĭ sale lângă capul Horn, noĭ omitem de a reaminti mesagiul trimes de un porumbel călĕtor de la Punta Arenas la 26 Ianuarie și anunțând că totul era bine pe bord.

Dar cum s'a putut naște această veste tristă.

Se știe că în cursul ultimelor călĕtoriĭ în America de Sud, «Belgica» a trebuit să debarce patru din membriĭ echipagiuluĭ, culpabiliĭ de tentativă de nedesciplină și în numĕrul cărora figura bucătarul. Aceștĭ patru oamenĭ aŭ fost înlocuițĭ prin belgienĭ recomandațĭ de către consulul belgian din America Australă.

Se poate presupune că unul din aceștĭ oamenĭ înlocuițĭ ar fi rĕspândit vestea despre naufragiul vaporuluĭ «Belgica».

Stanley.

REVOLUȚIA EGIPTEANĂ DIN 1881-82.

Arabi-Pașa

I

Timp de patru anĭ, 1869 73, Egiptenii cuceriseră imensul Sudan-Oriental, de la Asuan și până la Mruli, pe canalul luĭ Napoleon, lângă lacul Victoria. Vice-regatul Egiptean se întindea acum pe o suprafață de maĭ bine de 3,000,000 de kil. p., și cuprindea—afară de Egiptul propriŭ zis — Nubia, Darfurul, Cordofanul, Bahr-el Ghazalul, Senaarul și provinciile Ecuatoriale.

Însă această încercare de mărire costase pe Khedivul Ismail, multe parale. Datoriile Egiptuluĭ se urcaŭ, la sfîrșitul campaniilor de cucerirĭ, la treĭ miliarde și jum. de francĭ. Și, prin dobânzĭ și nouĭ împrumuturĭ, această sumă se augmenta mereŭ.

In 1879, Puterile Europene cerură Khediveluĭ garanțiĭ pentru baniĭ luațĭ cu împrumut. Ismail, d'o-cam-dată, promise că va da; maĭ în urmă însă, după ce purtase maĭ mult timp pe ambasadorĭ cu vorba de azĭ pe mâine, nu voi să satisfacă nicĭ una din cererile Puterilor.

Acum, după acest refuz formal, urmează, între Cairo, Constantinopol, Paris, Londra, etc., un schimb de note, carĭ aŭ ca desnodământ detronarea Khediveluĭ, în ziua de 26 Iunie 1879. In locul luĭ Ismail fu numit fiul sĕŭ, Mehemed Tewfik-Pașa, sub epitropia marilor Puterĭ.

II

Tot-d'a una când într'un Stat se întâmplă câte o zguduitură, dușmaniĭ caută să profite spre a deveni puternicĭ. Tot așa se întâmplă și acĭ. Criza morală, materială și financiară ce urmă după rĕsturnarea luĭ Ismail, unită cu pierderea către supușiĭ sĕĭ a prestigiuluĭ nouluĭ Khediv, care acum era privit ca slugă, ca vasal al Europeĭ, făcu ca colonelul Ahmed-Arabi să profite și să ridice steagul revolteĭ.

III

Ahmed-Arabi al Husein, născut la Herya-Rosna, în anul 1839, era un Felah cu un aspect grosolan, cu gura enormă, cu capul țuguiat, cu buzele groase. La etatea de 14 anĭ, el intrase în școala militară de unde eșise ca sub locotenent pe timpul domnieĭ Khediveluĭ Said-Pașa, dar primul sĕŭ pas fu nenorocit și dînsul după ce fu bătut, fu gonit din armată și degradat pentru nedisciplină. Alungat din armată, el se consacră cât-va timp studiilor religioase la universitatea din Al-Afhar.

Sub domnia luĭ Ismail, Arabi intră din noŭ în armată, și — cu toate că nu se distinsese întru nimic—fu făcut locot.-colonel, în care calitate el luă parte la campania contra Abisinieĭ, 1867—68, sub ordinele luĭ Sir Roberth Napier.

La întoarcere, dînsul începu să organizeze societățĭ secrete, în scop d'a da Egiptuluĭ o adunare națională, d'a reconstitui armata și d'a micșora puterile slujbașilor și șefilor albĭ și Circazienĭ. In ziua de 15 Ianuarie 1881, el ținu, la o întrunire, în fața unuĭ public numeros, un discurs în acest sens, — din care cauză și fu arestat; însă partizaniĭ luĭ sparseră porțile închisoreĭ și 'l liberară.

Ambasadorul francez din Cairo, d-nul de Ring, crezênd în sinceritatea aspirațiunilor luĭ naționale, rĕmase neutru la invitarea ce'ĭ făcuse consulul englez d'a se asocia cu el spre a pune capăt rĕuluĭ încă în începutul sĕŭ. Și, într'acest timp, partidul național egiptean al luĭ Arabi-Bey nu întârzie să se facă temut.

IV

Puterile Europene, în urma notificăreĭ reprezentanților lor la Cairo, auzind de cele ce se petrece în Egipt, rĕspund guvernuluĭ Kedivuluĭ că *în vice-regatul Egiptean nu se poate stabili o Cameră.*

Infuriat în fața acestuĭ rĕspuns, Arabi îșĭ împrăștie agenții—așa zișiĭ arabiștĭ—în toate provinciile spre a îndemna poporul, și pe militarĭ cu deosebire, d'a se rĕscula în contra Kediveluĭ și d'a se da de partea luĭ.

Arabiștiĭ lucrară cu o așa de mare iuțeală și îndemânare, în cât, peste două sĕptămânĭ, cea maĭ mare parte din populațiune se revoltă în contra luĭ Tewfik.

Arabi, pân'acum bey, fu înălțat—de către Cameră, pe care deja insurgențiĭ o stabiliseră—la gradul de general și numit ministru de rĕzboiŭ.

Noul ministru chemă acum din Sudan toate trupele spre a'l sprijini în întreprinderea sa.

Partidul Național Egiptean declară pe Kediv închis în palatul sĕŭ și'l amenință că, la cea maĭ mică mișcare saŭ cerere de ajutor de la Puterĭ, va fi omorît.

Vice-regele părea pierdut.

Toată țara era în revoltă; ceĭ carĭ pân'acum nu fuseseră amestecațĭ eraŭ zăpăcițĭ de groază. Forțele rebele nu eraŭ de netemut!...

Consulul Francez, care pân'acum nu făcuse nicĭ o mișcare, se unește în fine cu ambasadorul Englez în a cere exilul luĭ Arabi care, în necazul lor, se fălea acum cu titlurile de general și ministru...

V.

La 8 Iunie 1882, Sultanul din Constantinopol trimise în Egipt pe Derviș-Pașa ca să liniștească rĕscoala; dar spiritele eraŭ atât de surescitate, în cât nicĭ nu maĭ era vorbă d'a se ține socoteală de supremația Padișahuluĭ. Derviș nu putu să facă nimic.

Cât-va timp apoĭ, zile sângeroase și negre eraŭ să vină asupra portuluĭ Alexandria.

La 10 Iulie, Sir Beauchamp Seymour, amiral englez, bombardă acest port, îĭ distrugea prin foc altă parte și debarca trupele engleze pentru ocuparea Egiptuluĭ.

Intre acestea, Arabi-Pașa se retrăgea cu armata sa la Tell-el-Kebir, unde lordul Garnet Wolseley îl urmări.

In curând părăsirea și trădarea se încuibă în rîndurile rebele. Când se auzi că Khedivul, cu ajutorul englezilor, a supus regimentele, eĭ începură să'șĭ părăsească șeful și să se împrăștie care încotro.

Sir Garnet îĭ urmări pretutindenĭ și 'ĭ sfărîmă complect în luptele de la Cairo, Tell-el Kebir, Kafr-Duar și Kasasin.

Arabi-Pașa, trădat, fu prins îndată de englezĭ. Judecat, el fu condamnat la moarte, care pedeapsă, maĭ în urmă, fu redusă la exil pe viață, la Ceylan, unde trăește și acum.

Const. A. Ștefănescu

Numĕrul 42 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Vinerĭ 3 Aprilie corent.

Abonamente cu premii

De la 1 Aprilie

Cine se va abona, cu începere de la 1 Aprilie 1898, la ziarul « Universul » politic, care apare în fie-care zi dimineaţa, va primi următoarele premiĭ :

Pentru 3 lunĭ leĭ 5.30 în toată ţara

In provincie 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de treĭ lunĭ.

Pentru 6 lunĭ leĭ 10.30 în toată ţara

In provincie 30 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat şi ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 lunĭ.

Pentru un an leĭ 21.50 în toată ţara

In provincie 1 leŭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brăţară, o zaharniţe şi un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 a.e ..c-căreĭ lunĭ, afară de premiile ma sus notate, se maĭ acordă prin tragere a sorţí şi in mod gratuit, la toţĭ abonaţiĭ, alte 3 prrmiĭ în obiecte de mare valoare. Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatnluĭ «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare şi în toate Duminecile, preţul abonamentuluĭ s'a scumpit cu puţin.

Mica publicitate

5 Banĭ cuvîntul

De oare-ce *Universul politic* apare şi în toate Duminicile, vom rezerva în acest număr şi în numĕrul care apare în fie-care Jouĭ un spaţiŭ în pag. IV pentru **Mica publicitate**, în care vom publica, pentru preţul de 5 banĭ cuvîntul, anunciurĭ de oferte şi cererĭ de funcţiĭ; închirierĭ şi vînzĕrĭ de case, locurĭ, etc. ; oferte şi cererĭ de banĭ ; cererĭ şi oferte de profesorĭ, guvernante, administratorĭ de moşiĭ, bone, servitorĭ, servitoare, etc.; corespondenţe, etc.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasoarnice

se află la administraţia ziaruluĭ UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Ceasoarnice de nikel de la leĭ 4.90 până la leĭ 8.50. Ceasoarnice de metal soleil, carĭ n'aŭ nicĭ o deosebire de un ceasornic de aur adevĕrat, cu leĭ 9.90, leĭ 10.90 şi 13.50.

Domniĭ doritorĭ vor găsi la depozitul ziaruluĭ nostru cel maĭ bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb saŭ aurit şi oxidat, pe argint şi de aur, pentru dame şi bărbaţi, carĭ se vînd cu 30 la sută maĭ eftin de cât orĭ unde.

Bogat asortiment de ceasoarnice de masă cu deşteptător, de metal saŭ de lemn artistic sculptat.—Leĭ 4.50, Leĭ 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz micĭ de masă, foarte elegante, numaĭ cu leĭ 5.50 bucata.

Pendule marĭ de bronz, pentru masă, de o rară frumuseţe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Preţurĭ de ocasiune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Leĭ 22 şi leĭ 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecţionat, premiat cu cea maĭ înaltă distincţiune la cea din urmă expoziţie specială de ceasornice din Geneva (Elveţia). — Bucata leĭ 170 pe complant. — Nicĭ cu 300 de leĭ nu se găseşte un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel maĭ fin şi solid şi de un mers cel maĭ regulat, garantat. — Acelaşĭ ceasornic de metal nichelat Leĭ 17.50 şi de metal oxidat leĭ 19.50

LANŢURI de tot felul

fantazie, de metal aurit saŭ oxidat şi de aur, pentru dame şi bărbaţĭ, cu preţurĭ ne maĭ pomenit de ieftine.

Reparaţiĭ de ceasornice

se efectuiază în modul cel maĭ perfect şi durabil, la atelierul înfiinţat de administraţia ziaruluĭ UNIVERSUL, care a adus expres din Elveţia douĭ lucrătorĭ din cei maĭ experţĭ.—Reparaţiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½ atelierul de reparaţiuni este închis

Orĭ-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur şi în scurt timp de orĭ-ce tuse, să cumpere numaĭ hapurile de catramină ale celebruluĭ chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia şi România.

O cutie costă numaĭ leĭ 2.50.

De vînzare în provincie la toate farmaciile şi în Bucureştĭ la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academieĭ No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academieĭ No. 4 şi la drogheria «Câinele Negru», Ion Ţetzu, strada Lipscanĭ, Bucureştĭ.

Toate cutiile carĭ nu vor avea în interiorul lor o instrucţie în limba română cu stampila administraţieĭ ziaruluĭ «Universul» str. Brezoianu No. 11, Bucureştĭ, se vor considera ca falş ficate.

Velodromul Român

— Soseaua Kiseleff, Rondul II, Bucureştĭ —

se va redeschide în ziua 1 şi 2 de Paşte, adică în zilele 5 şi 6 Aprilie viitor, pentru

Alergărĭ de biciclete

Naţionale (profesioniştĭ şi amatorĭ)

precum şi Alergărĭ pe jos

Inscrierile alergătorilor se vor primi numaĭ la administraţia ziaruluĭ «Universul», strada Brezoianu No. 11, Bucureştĭ.

O sĕptămână înainte de curse, se va deschide Velodromul pentru antrenagiŭ, care se va putea face în fie-care zi de la orele 3 la 6 p. m. Biletele de intrare la Velodrom pentru antrenagiŭ se vor lua de asemenĭ de la administraţia ziaruluĭ «Universul».

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 42. 5 BANI IN TOATA ŢARA Bucureşti, Sâmbătă, 4 Aprilie 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
» 2.50 « ½ « « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARŢEA şi VINEREA.

AMINTIRI DIN TONKIN.—Ne întâlnirăm în cale cu câţĭ-va ţĕranĭ care se duceaŭ la tîrg cu coşurĭ încărcate cu ouă.—(Vezĭ explicaţia)

Amintirĭ din Tonkin

Debarcasem la Haïphong, pe un soare arzĕtor de Iunie. Pe mĕsură ce soarele apunea, străzile orașuluĭ deșarte când am sosit, se umpleaŭ de lume. Eșiĭ și eŭ și mĕ instalaĭ la o masă din frumosul otel *Gaudaubert* spre a aștepta, sorbind un pahar de absint cu ghiață, pe amicul la care primisem să fiŭ găzduit.

Soarele dispăruse când gazda mea veni să mĕ caute. El avea una din cele maĭ frumoase locuințe din Haïphong, adică o casă apărată în cele patru părțĭ de verande pline de verdeață.

Indată ce furăm la masă și un mare *pankah* (evantaliŭ), pus în mișcare prin ajutorul uneĭ sforĭ de care trăgea un mic servitor chinez, se balansa d'asupra capetelor noastre și ne făcea vînt.

După masă gazda mea mĕ duse în odaia de fumat opium, unde maĭ veniră si câțĭ-va amicĭ d'aĭ luĭ.

Vĕzĕnd pe fie-care lungindu-se pe o canapea voiĭ să gust și eŭ din această otravă, ale căreĭ efecte minunate se exagerează atâta.

Un grefier care era din acea reședință mĕ iniție în misterele opiumuluĭ. El mi-a explicat că opium e un remediŭ contra desinterieĭ, un calmant contra durerilor, fiind-că insensibiliseazâ nerviĭ. Intr'o doză rațională, zece saŭ cincĭ-spre-zece lulele pe zi, procură o bună stare generală care se resumează în satisfacția morală, și face să dispară toate grijile. Din nefericire e aproape imposibil de a se mulțumi cu doze raționabile; se începe cu 5—6 lulele, a doua zi se ia șeapte, a treia zi opt, și așa înainte până la 60—80 pe zi. Atuncĭ opium a devenit o ne voe, de care nu te poțĭ lipsi fără adevĕrate suferințe, fără chiar să cazĭ bolnav; nimic nu poate să opreasca pe fumător care, spre a se reține, se otrăvește încet de tot. Trebue să absorbĭ această otravă neîmpăcată, căcĭ nu te maĭ poțĭ despărți de ea.

*
* *

A treia zi luaĭ șalupa fluvială care se urcă pe rîul Taï Bing și sosiĭ în câte-va ore la Haï Doung unde mĕ aștepta un prieten bun al meŭ, coleg de școală, care era un inspector al misiuneĭ din provincia Haï Doung, d. de Gouret.

A doua zi după șederea mea la Haï-Daung, traversaiŭ cu maĭ multe familiĭ fluviul Kesat, care curge prin mijlocul orașuluĭ.

Cu noĭ se afla și d-na de Gouret.

Capetele noastre dispăreaŭ sub niște largĭ căștĭ învălite cu pânze. Bărbațĭ și femeĭ, stăteam în picioare spre a nu ne umple hainele noastre pe acele băncĭ care eraŭ umede. Două femeĭ bĕtrâne anamite, vâslaŭ luntrea noastră spre a o conduce pe cel-l'alt țĕrm.

Aci ne aștepta agentul de lucrărĭ publice și sora sa, oficiantul poștal și ofițerul miceĭ garnizoane din legiunea streină.

Caravana noastră se formă repede și pornirăm cu niște milițienĭ ca escortă în frunte, apoĭ noĭ bărbațiĭ călărĭ și cele două dame în palankin.

— Sunt drăguțĭ aceștĭ milițienĭ — îmĭ spuse d-na de Gouret, dând la o parte perdeaua palankinuluĭ sĕŭ și privindu-mĕ.

Și mie îmĭ plăcea mersul regulat al acestor două-zecĭ de soldațĭ, care mergeaŭ așa de ușor în cât păreaŭ că calcă pe ouĕ.

La dreapta, la stânga, înainte și înapoĭ, se vedea un câmp de orez, care se perdea la orizont.

Icĭ și colo sate asemenea în boschetele lor de verdeață, îțĭ dedea impresia unor insule deșerte.

Ne întâlnirăm în cale cu câțĭ-va țĕranĭ carĭ se duceaŭ la târg cu coșurĭ încărcate cu ouă.

Eĭ mergeaŭ unul după altul vorbind între eĭ și fără să ridice capul pe care 'l țineaŭ aplecat în jos. In tâlnindu se cu nouĭ eĭ 'șĭ scoaseră pălăriile lor rotunde ca o roată.

In toată coloana noastră domnea cea maĭ mare veselie.

După treĭ ore de umblat sosirăm la Ta-Ko, unde trebuia să petrecem toată ziua și noaptea.

Noĭ prânzirăm cu multă poftă, în casa care aparține șefuluĭ de post. Masa fu lungă și veselă, la urmă am avut lipsă de ghiață, căcĭ proviziunea pe care o aduseserăm se micșorase mult din cauza soareluĭ arzĕtor, care ne-a încălzit tot drumul.

La cină am stat afară și cu toțiĭ am ascultat pe guardul principal, care ne-a povestit cum a fost atacat de pirațĭ cu câte-va lunĭ înainte.

— Intr'o seară de Ianuarie—ne a zis el—predecesorul meŭ Wander în chidea ca de obiceiŭ poarta postuluĭ și se urca să mănânce pe terasa pe care o vedețĭ colo sus.

«Totul se petrecea în acea seară ca de obiceiŭ, fără ca vre o particularitate să fi atras atenția santinelelor. Noaptea veni, o noapte neagră, cum se face în extremul-orient.

«Wander era lungit pe un fotoliu. De odată e deșteptat de niște strigăte ascuțite. O confuziune neașteptată se produce în curtea slab iluminată de o lanternă. In acelaș timp vre-o zece oamenĭ escaladează scara, năvălesc pe terasă și se reped la Wander. Eraŭ pirațiĭ. Unul din bandițĭ ridicase cuțitul asupra nefericituluĭ care era legat burduf.

«De odată câinele *Bataillon*, un câine mare adus din Franța de un ofițer ucis la Lang-Son, intră ca o fiară, rĕsturnând mese și scaune, se opri în mod brusc, cu ochiul aprins și se aruncă asupra agresorilor cu niște urlete teribile. Cu dințiĭ, cu ghiarele sfîșie gâtlejurĭ și obrazurĭ. Wander 'șĭ amintește că chiar luĭ 'ĭ era frică de câinele sĕŭ.

«Atuncĭ atăcătoriĭ lasă totul și fug strigând:

«— Ăsta nu e câine ci e dracul!

«In acest timp cu un sânge rece admirabil, un brav sergent indigen strânsese pe milițieniĭ scăpațĭ de la moarte.

«Atuncĭ baionetele și gloanțele fac minunĭ și bandițiĭ fug de și eraŭ în numĕr cu mult maĭ mare.

«Se caută prin toate colțurile cu lanternele. Santinela de la poartă nu e găsită nicĭ printre ceĭ viĭ, nicĭ printre ceĭ morțĭ. El fugise. Un pirat pe care l'aŭ chinuit a mărturisit că el avusese un frate care fusese împușcat de Francezĭ și că spre a rĕzbuna pe fratele luĭ, cumpĕrase cu banĭ mulțĭ pe un milițian, care deschisese poarta. Prizonieriĭ aŭ fost decapitațĭ imediat. Curtea era plină de sânge, de cadavre și de capete.... Șeapte din oamenii din garnizoană fuseseră omorîțĭ.»

Femeele nu maĭ rîdeaŭ.

Istoria aceluĭ om speriase pe toțĭ și nimenĭ nu maĭ spuse nicĭ o vorbă în tot timpul plimbăreĭ. In jurul fortuluĭ domnea cea maĭ mare liniște.

A doua zi plecarăm cu toțiĭ din acel loc.

Méhier de Mathuilsieux

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. II

Câinii sar mereŭ în toate părțile; abia aĭ descurcat hamurile și iar sunt pline de nodurĭ, iar une-orĭ învîrtite în formă de ștreang.

Apoĭ se întâmplă că de odată una din sănii e oprită de un bloc mare de ghiață. Câiniĭ latră de nerăbdare că nu pot urma pe tovarășiĭ lor dinainte. Câte unul roade hamul și aleargă slobod, urmat câte odată de alțĭ douĭ treĭ. Iĭ prindem, înodăm hamurile roase cum putem, lucru cam neplăcut pe frigul acesta.

Și așa merge mereŭ înainte. Cel puțin la câte un ceas și jumĕtate trebue să ne oprim și să descurcăm hamurile.

Ierĭ dimineață pe la 8 și jum., am plecat și ne-am oprit dup'amiază pe la 5. După amiazĭ vîntul de nord-est pe care l'am avut tot timpul, a

devenit maĭ puternic şi cerul s'a acoperit. Aceasta ne-a bucurat, de oare ce credeam că ne putem aştepta acum la o schimbare a vîntuluĭ şi a vremeĭ prea friguroasă. Nu cred că ne-am înşelat. Aseară temperatura s'a urcat până la —34° C. Am petrecut noaptea cea maĭ bună de când am plecat cu săniile. In acest moment însă, când pregătesc dejunul, văd că cerul s'a limpezit iarăşĭ şi soarele s'arată din noŭ.

Ghiaţa pe care ne găsim acum pare a fi în cea mare parte veche, une orĭ însă trecem şi peste întinderĭ destul de marĭ formate din ghiaţă maĭ nouă şi neegală. Trebue să fie ghiaţă provenită din lacurĭ marĭ ce se vor fi format p'aci maĭ nainte.

Am făcut în această zi o socoteală, care însă nu ne-a dat de cât 85° 30' latitudine. Nu'mĭ pot explica acest lucru; eŭ credeam să ne găsim la 86°, de aceea presupun că trebue să fie o greşală în socoteală.

Sâmbătă, 30 Martie — Ierĭ a fost o zi nenorocoasă. La început am dat peste multă ghiaţă neegală şi a trebuit să facem un înconjur mare, aşa că cu tot drumul lung ce am făcut n'am ajuns departe. Abia la sfîrşit ne am găsit, după multe ostenelĭ, pe o întindere frumoasă, cu ghiaţă veche, solidă, şi maĭ plană de cât or-când până acum.

Am avut însă să trecem peste multe şirurĭ de blocurĭ uriaşe; maĭ ales cel din urmă a fost greŭ de trecut, — cu atât maĭ greŭ cu cât se formase de-alungul luĭ şi o crăpătură în ghiaţa groasă. Când cea dintêiŭ sanie a încercat s'o treacă, toţĭ câiniĭ aŭ căzut înăuntru şi aŭ trebuit scoşĭ afară, cu care ocazie unul din eĭ, «Klapperschlange» s'a furişat din ham şi a fugit. Când a venit rîndul sănieĭ a doua, a căzut cu totul înăuntru; din fericire însă nu s'a sfărâmat, cum se putea prea lesne întâmpla. Am fost nevoiţĭ să descărcăm cu totul sania ca s'o putem scoate sfară şi s'o putem încărca iar. Aceasta ne a costat mult timp. Apoĭ câiniĭ aŭ trebuit aruncaţĭ şi scoşĭ iar de cea-l'altă parte. Cu sania a treia ne a mers maĭ bine. După ce am înaintat cât va, s'a întors şi câinele ce fugise.

In sfîrşit ajunserăm la un loc bun de popas şi ridicarăm cortul pe o temperatură de 43° C.

Descurcarea hamurilor cu mâinile goale carĭ ne dureaŭ de frig şi eraŭ aproape cu totul jupuite de piele, e o muncă disperată pe un ast-fel de frig.

In sfîrşit însă ne aflarăm în bunul nostru sac de dormit, lângă prietena noastră *Primus*, când... spre culmea nenoroculuĭ nostru de azĭ *Primus*, maşina noastră de fiert nu vrea să arză!

Am examinat'o în toate părţile, dar n'am putut să'ĭ găsesc nicĭ un defect. Abia într'un târziŭ văzuĭ că nişte ghiaţă încăpuse sub capac. (*Primus*, maşina pe care am folosit'o noĭ se compune dintr'un reservoriŭ de petrol în care se împinge aer cu o pompă mică. Cu acest chip petrolul e mânat prin tub, se încălzeşte la propria luĭ flacără şi se transformă ast fel în gaz, care arde de minune şi desvoltă o căldură foarte mare). In cele din urmă aprinserăm aparatul, după ce deşteptasem şi pe Iohansen şi'l trimisesem după maşina de rezervă. Pe la 5 ore dimineaţa fu gata supa ce ne prinse foarte bine.

Pe la 3 ore dup'amiazĭ mă sculaĭ ca să fierb iar de mâncare. Bine cel puţin că nu maĭ e aşa frig; alt-fel, felul acesta de viaţă ar fi insuportabil.

Duminecă, 31 Martie — Ierĭ, însfîrşit, se produse de mult aşteptata schimbare a vremeĭ cu vînt de la sud şi temperatură din ce în ce maĭ blândă. Astă-zĭ am avut —30° C., ceea ce pentru noĭ e aproape ca o vreme de vară.

Plecarăm cu inima maĭ uşoară, pe o ghiaţă bună şi cu vîntul în spate, şi înaintarăm bine, — până când de odată se deschise o crăpătură înaintea sănieĭ celeĭ dintêiŭ.

Cu multă greutate isbutirăm să trecem sania dincolo, dar când să mergem să aducem şi cele'l'alte săniĭ, ghiaţa se sparse sub picioarele luĭ Iohansen aşa că se cufundă în apă până la coapse — un accident nenorocit.

Pe cand crăpătura se desfăcea din ce în ce, eŭ alergam în sus şi'n jos ca să găsesc un loc de trecere; dar înzadar.

Şi aşa stam acum, unul cu o sanie de o parte, iar de cea-l'altă două săniĭ cu cel-l'alt om ud,—şi între noĭ o crăpătură ce se deschidea mereŭ...

Caicurile nu le puteam lăsa pe apă, de oare ce în urma deselor rĕsturnărĭ ale săniilor suferiseră stricăciunĭ şi, aşa cum eraŭ, nu s e puteaŭ folosi.

Aşa, aveam o frumoasă perspectivă pentru noaptea asta, — eŭ de o parte cu cortul, iar Iohansen de cea-l'altă cu picioarele îngheţate.

In cele din urmă, după multă umblare, găsiĭ un loc de trecere şi aduserăm săniile; dar ne fu absolut cu neputinţă să maĭ înaintăm, de oare-ce picioarele luĭ Iohansen formaŭ aşa zicând, un singur bloc de ghiaţă, iar îmbrăcămintea era ruptă şi cerea o reparaţie neapărată.

CAP. III

O luptă grea

Marţĭ, 2 Aprilie. — Multe greutăţĭ de tot felul sunt de biruit într'o călĕtorie ca aceasta. Cele maĭ rele sunt însă, poate, multele nimicurĭ ce trebuesc pregătite înainte de plecare.

De şi Lunĭ seara m'am sculat deja de la 7 ore ca să fierb de mâncare, s'aŭ făcut 2 după miezul nopţeĭ până să putem pleca.

Incărcătura sănieĭ luĭ Iohansen a trebuit s'o legăm din noŭ, de oare ce consemnaserăm conţinutul unuĭ sac de sub caic şi trebuiam săl înlocuim cu un sac de pâine. Apoĭ trebuirăm să coasem la loc un sac cu pemmikan, care se spărsese.

Pe urmă sania, din care scosesem sacul de pâine, trebuia să fie legată iarăşĭ cu funiĭ, şi de oare-ce odată deslegată, puturăm să scoatem şi un sac de cartofĭ. Cu această ocazie observarăm că sacul cu făina de peşte căpătase o gaură. De abia am cârpit o, şi descoperirăm un alt sac maĭ mare care trebuia de asemenea cusut. Pe urmă descoperirăm altă gaură, la alt sac, şi tot aşa a mers înainte.

Pe urmă am avut de lucru iar cu descurcarea hamurilor carĭ se încurcaseră de nu le maĭ puteam da de capĕt; nodurile şi încurcăturile funiilor acoperite cu ghiaţă, eraŭ din ce în ce maĭ greŭ de deslegat.

Iohansen se sili şi isprăvi cu cârpitul pantalonilor sĕĭ înainte de dejun.

Vêntul de sud într'acestea devenise de tăria aceea pe care o numeam «vênt de seară» când eram pe corabie, — aşa adică o iuţeală de 6—7 metri pe secundă. Cu ajutorul luĭ plecarăm iar înainte.

La început totul mergea de minune; pe urmă însă veni un lanţ de gheţurĭ după altul şi unul maĭ rĕŭ de cât cel-l'alt. Pe la 8 saŭ 9 ceasurĭ dimineaţa ne oprirăm să ne odihnim şi să mâncăm, după ce ne căutarăm un loc după o ridicătură de ghiaţă unde nu ne ajungea vîntul. Desfăcurăm sacul de dormit şi ne vîrîrăm înăuntru cu demâncarea noastră; dar eŭ eram aşa de obosit, în cât am adormit iar cu mâncarea în mână.

Visam că eram în Norvegia şi vizitam la Fredrikstald oamenĭ pe carĭ nu'ĭ vĕzusem decât odată în viaţă. Eraŭ aşa de amabilĭ!... Era prima zi de Crăciun, şi fuĭ condus într'o odaie mare goală, în care aveam să stăm la masă de amiazĭ. Era aşa de frig acolo de tremuram; dar pe masă fumegaŭ câte va vase cu diferite mâncărĭ şi o gâscă friptă, rumenă. Ah! ce nespus de mult m'am bucurat maĭ ales de gâscă! Apoĭ începură a maĭ sosi alţĭ oaspeţĭ; îĭ bedeam, pe fereastră, cum soseaŭ; când am ieşit ca să'ĭ salut, m'am împedicat în zăpadă şi am căzut. Cum era aceasta cu putinţă în mijlocul uneĭ sălĭ, nu ştiŭ. Amfitrionul nostru rîdea de această păţanie,—iar eŭ mĕ deşteptaĭ şi mĕ găsiĭ tremurând de

frig într'un sac de dormit, pe ghiaţă, în Nordul depărtat...

O, ce nenorocit mĕ regăsiĭ! Ne sularăm, ne împachetarăm lucrurile în tăcere şi ne continuarăm marşul; abia pe la 4 ore după amiazĭ ne oprirăm. Totul însă mi se părea întunecat şi desolat şi mult trecu până când putuĭ să'mĭ revin în fire. Ce n'aşĭ fi dat pentru un prânz aşa cum îl visasem, saŭ măcar să pot sta un ceas într'o sală ca aceea, orĭ-cât de frig era într'însa. Ah! vêntul suflă nemilos şi te pătrunde.

Ridicăturile de ghiaţă şi crăpăturile reînghetate cu şirurĭ de blocurĭ de ghiaţă adunate de amêndouĕ părţile devin din ce în ce maĭ rele şi drumul din ce în ce maĭ rĕŭ. Patinele de zăpadă nu pot fi întrebuinţate, de oare-ce e prea puţină zăpadă; şi aceea care e, acopere de multe orĭ crăpăturile în aşa chip de te înşeală şi e de mirare că dând peste ast-fel de locurĭ să nu'ţĭ frîngĭ piciorul.

Pentru ca să găsim un drum, trebue să mergem mult înainte, când într'o direcţie când într'alta, şi de se întâmplă să descoperim un drum bun, trebue să ne întoarcem iar şi să aducem săniile,—aşa că acelaşĭ drum trebue să'l facem de maĭ multe orĭ.

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

XLIII

«A striga ca o balenă» dar nu miaşĭ fi închipuit nicĭ odată, că poate să aibă atâta putere.

A doua zi, dis de dimineaţă toţĭ eraŭ la mare.

Se uitaŭ în toate părţile să afle unde e balena.

— Uite-o, în faţa degetuluĭ meŭ! strigă Guillaume Novet.

— Vĕd! vĕd! strigă d. Becassière.

— O ţîşnitură de apă, care se ridică deasupra apeĭ.

— Da! da! o vĕd şi eŭ.

— Cine vrea să vie cu mine să atacăm monstrul, zise Canadianul.

— Vom merge toţĭ! rĕspunseră eĭ în cor.

Se grăbiră de a lua loc în şalupa «Izbânda».

Când ajunseră în mijlocul măreĭ, Dick Moore arătă cu degetul punctul unde se zărise balena.

Se îndreptară spre partea aceea.

O balenă mare de specia acelor, pe care pescariĭ le numesc balene cap, se ivi în apă.

Zărind şalupa animalul se cufundă, dar eĭ îşĭ urmară drumul, spre punctul unde o zărise cufundându-se.

Când nevoia de a rĕsufla făcu pe balenă să se arate iar, îmbarcaţiunea nu maĭ era de cât la câţĭ-va paşĭ de ea.

Balena cercă să fugă, dar şalupa care mergea iute, o ajunge până unde cârligele o puteaŭ ajunge.

Aruncă cu dibăcie un cârlig în şoldul animaluluĭ, alegênd partea aceea unde pielea e maĭ subţire.

Operaţiunea aceasta nu'ĭ fără pericol, căcĭ balena dă loviturĭ din coadă, în stare să rĕstoarne o şalupă.

Cârligul de fier e pus într'un mâner de lemn lung de douĭ metri, şi legat de o frînghie groasă lungă de cincĭ saŭ şase metri legată de alta şi maĭ groasă şi gudronată.

După ce cârligul se înfipse în carnea monstruluĭ, care se înfundă imediat, trăgênd cu el frînghia, care se desfăcu, pe când şalupa era tîrîtă de o silinţă neînvinsă.

Guillame Novet apucă puşca şi tovarăşiĭ îl imitară.

După câte-va minute, balena se arătă iar şi un foc răsunător se auzi.

Animalul rănit, şi pierzêndu-şĭ toate forţele, lăsă în urma luĭ o dîră roşie, se înfundă iar, dar nu întârzie de a se ivi iar.

Vînătoriĭ care avuseră vremea să maĭ încarce odată, maĭ traseră odată şi băgară de seamă că ţîşnitura aruncată de bestie, era înlocuită printr'o ţîşnitură de sînge.

— Bravo! Bravo! strigă pictorul Beaudain, e a noastră de acum.

Urmărirea maĭ ţinu o jumĕtate de oră, dar balena era sfîrşită.

După ce balena căzu pe nisipul şi stîncele de pe mal, negriĭ care eraŭ pe mal şi asistaŭ la vînătoare, începură să o lege bine, de teamă să n'o ia marea îndărăt.

— E pentru voĭ! le strigă Dick Moore.

Negriĭ nu aşteptară să fie poftiţĭ de douĕ orĭ, şi tăbărîră pe balenă.

LX.

Sosirea d-reĭ Alard

Era aproape o lună de când nunta Pariziană petrecea în insula Mari-Galantă, când într'o dimineaţă, pe la ora dejunuluĭ, veni un om care ceru să vorbească cu d-l Million.

El spuse că'ĭ funcţionar de la otelul Cygne din Guadelupa, şi că a sosit acolo un domn, care vrea să'ĭ vorbească numaĭ de cât.

Indată dădu ordin să se pregătească de plecare.

Champion şi cu Moore îl însoţiră.

Peste puţin ajunseră.

Stăpânul oteluluĭ le spuseră că un d. şi cu doamna îĭ aşteaptă.

— A e şi o doamnă? zise d. Million.

Eraŭ foarte nedumeriţĭ, nu-şĭ puteaŭ da seamă cine să fie.

Care le fu mirarea, când bătu la uşa apartamentuluĭ arătat, se găsiră faţă în faţă cu P. Duther.

— Cum, d-ta eştĭ d-le, zise d-l Million, rece, dar politicos.

— Vĕ rog intraţĭ înăuntru, domnilor, zise P. Duther.

In puţine cuvinte spusese hotărîrea d-şoareĭ Allard.

— Aşa dar mi-o înapoiaţĭ.

— Da, dar cu o condiţie?

— Care?

— Aĭ să te prinzĭ, să nu sileştĭ pe d-şoara Allard să se căsătorească cu d-l des Rivières.

— N'am făcut nicĭ o dată căsătorie silită, dar nu mĕ voiŭ opune nicĭ odată la căsătoria a doĭ amorezaţĭ.

— D-şoara Allard a renunţat la căsătoria asta.

— D-şoara Allard a renunţat la căsătoria sa cu d. des Rivières?

— In cazul acesta facă ce va voi.

— Vreĭ să auzĭ chiar din gura eĭ confirmarea celor spuse de mine?

In clipa aceea o uşe se deschise şi d-şoara Allard căzu în braţele tutoreluĭ sĕŭ.

— Vreĭ să mĕ ieĭ cu d-ta, zise ea unchiuluĭ Million.

— Bine înţeles că da; numaĭ a-tâta mĕ încurcă. Cum va putea oare suferi Emilia prezenţa rivaluluĭ sĕŭ.

— Fiţĭ pe pace, zise d. Duther, eŭ mĕ voiŭ reîntoarce să'mĭ vĕd de treabă, nu vĕ însoţesc.

«Numaĭ un lucru o să vĕ maĭ cer.

— Vorbeşte prietene, zise Million.

— Să mĕ lăsaţĭ să vĕ ofer un prânz, zise Duther.

— Cu plăcere.

A doua zi dimineaţă Million, Moore şi Champion, trebuiră să se întoarcă luând şi pe d-şoara Allard.

Adio fu sfîşietor. Exploratorul vĕzu cu greŭ plecarea feteĭ din care sperase să-şĭ facă o soţie.

Sosirea eĭ fu salutată cu mare entusiasm. Cucoanele îĭ săriră în braţe şi o sărutară cu căldură.

Cât despre Emil des Rivières se simţi aşa de emoţionat de venirea asta neaşteptată, că era să leşine.

D-şoara Allard se arăta faţă de el tot atât de rezervată, pe cât se arăta de expansivă cu ceĭ-l'alţĭ.

Bietul logodnic nu înţelegea nimic dar se gândea să se folosească de

primul moment favorabil pentru a avea o explicaţie cu aceea, care 'l primise de bună voie.

De altă parte, tînĕra părea a evita cu grije orĭ ce demers, care ar fi sfîrşit cu o explicaţie. In sfîrşit o întâmplare favorabilă îĭ apropia.

Tînĕrul vru să se folosească.

— Domnişoară, zise el, te rog să îmĭ acorzĭ cincĭ minute de audienţă.

— Domnule, rĕspunse ea, cred că e maĭ bine să nu ne maĭ vorbim.

— De ce? Domnişoară.

— Fiind-că n'am de cât lucrurĭ măhnitoare a'ţĭ spune.

Tăcu o clipă, şi fostul eĭ logodnic sta atent ca unul ce avea drept la o explicaţie.

Se hotărî a urma:

— Ceea ce am de spus e greŭ; de aceea te rog, să nu mĕ întrerupĭ. Altă dată făcusem planurĭ de viitor, astă-zĭ trebue să renunţăm la ele.

Tînĕrul vru să protesteze dar ea nu'l lăsa:

— Ştiŭ, zise ea, că aĭ să mĕ învinovăţeştĭ de uşurinţă, de nestatornicie. Ştiŭ că mintea d-tale va născocĭ miĭ de imputărĭ cu carĭ să mĕ acoperĭ.

De astă-dată se sculă, şi cu toată făgăduinţa luĭ, o întrerupse:

— Clemenţă, zise el, orĭ ce s'ar întâmpla, nu o să te învinovăţesc, nu o să te blestem; dar te rog, spune-mĭ ce raţiune gravă te face să renegĭ credinţa jurată, ce raţiune te-a tîrît ca să aruncĭ în vênt toată fericirea mea şi toată viaţa mea!

— Nu, Emil, rĕspunse ea sfiicios, e tocmaĭ lucrul la care mi e interzis a 'ţĭ rĕspunde.

Invinovăţeşte-mĕ, bleastă-mĕ, urăşte mĕ, voĭ fi foarte nenorocită, dar nu voĭ vorbi.

Astă-zĭ pentru înteia şi ultima dată îţĭ spun, şi uite-te, nu pot să 'mĭ stăpânesc lacrimele, îţĭ spun:

— D-le Emil des Rivières, trebue să uităm toate visele trecutuluĭ. Nu pot, nu voĭ fi niciodată femeea d-tale.

Spunând aceste cuvinte, îĭ întinse mâna dar tînĕrul se depărtă cu o înfăţişare sĕlbatecă.

— Bietul Emil! suspină fata. Dacă ar şti cel puţin ce întristare încerc.

Din ziua aceea ceĭ doĭ amanţĭ se prefăcură a nu vrea să se întîlnească nicĭ odată singurĭ. D-ra Allard nu 'şĭ maĭ părăsea pe prietena sa d-na Ernest, şi D. des Rivières îşĭ găsi dragostea iubită şi aprinsă pentru vînătoare.

In sfîrşit se hotărîră a pleca la sf. Ludovic.

Isbânda merse mult timp pe partea occidentală a insuleĭ Guadalupa.

Marea era calmă, azurată şi oglindită de fulgere luminoase. Chiar în seara plecăreĭ ajunseră la insula Martinica şi abordară la sf. Petre.

Oraşul zidit foarte neregulat, e situat în fundul uneĭ băĭ circulare, dominată de un masiv de munţĭ.

A doua zi vizitară oraşul.

Pretutindenĭ negrele alergaŭ vorbind în limba lor creolă.

— Veniţĭ să vedeţĭ albiĭ trecênd.

Creolele albe eraŭ îmbrăcate într'un capod slobod, maĭ mult saŭ maĭ puţin frumos brodat.

Pe cap aveaŭ o băsmăluţă de mătasă saŭ o batistă, aşezată pe cap ca o pălărie.

Cât despre femeile negre purtaŭ o fustă de stambă de culorĭ bătătoare la ochĭ, cu desenurĭ fantastice.

Oraşul în definitiv nu merita a tenţie.

Se întoarseră la vapor şi 'şĭ urmară drumul înainte.

Lăsară la o parte sf. Lucia, st. Vicent, Grenada, Tabago şi ajunseră la insula Trinidad, care fu multă vreme a Spaniolilor şi acum era a Englezilor.

Isbânda ajunse în sfîrşit noaptea în golful Cariaco şi se opri în faţă de rio Manzanarès.

Acest golf, lung de treĭ-zecĭ şi cincĭ de miĭ şi de sase până la opt miĭ lărgime, e tot aşa de sigur, de liniştit, ca şi un lac mediteraneŭ.

Fie-care vroi să rĕmâie maĭ bine pe «Isbânda» de cât să se maĭ ducă într'un otel din oraş.

A doua zi se hotărîră să viziteze oraşul şi să facă o escursiune la ţară.

Găsiră că înfăţişarea oraşulu, era săracă şi neîngrijită.

Negustoriĭ sunt de obiceiŭ, mateloţĭ îmbogăţiţĭ prin lucru şi economie.

Maĭ cu seamă Catalaniĭ eraŭ aceia, care ţineaŭ frînele comerţuluĭ, căcĭ înainte de venirea lor multe producte de ale pămîntuluĭ nu eraŭ exploatate.

Eĭ aŭ început fabricarea unt-delemnuluĭ din partea cărnoasă a fructuluĭ de Coco.

Eĭ aŭ fundat fringheriĭ.

După o ochire dată oraşuluĭ, caravana urmată de doĭ catârĭ încărcaţĭ cu proviziunĭ, o luă pe pe cărarea care ducea la Cumanacao. luând'o pe lângă ospiciul Capucinelor, situat într'o pădure de caperarĭ arborescenţĭ.

Rio Manzaneres se scoboară spre mare prin panta meridională al «cerrv San Antonio».

Cu toate că era foarte de dimineaţă curentul fluviuluĭ era tăiat de o mulţime de băiaşĭ.

Copiĭ din Cumana îşĭ trec viaţa în apele celea aşa de bune şi de calde.

Toţĭ locuitoriĭ chiar cucoanele cele maĭ aristocratice ştiŭ să înoate.

Din pricina căldureĭ, oameniĭ staŭ maĭ mult în apă, afară de orele de mâncare, iar restul staŭ la convorbire în mijlocul apeĭ, pe când negriĭ le servesc limonadă şi ţigărĭ.

Staŭ în mijlocul apeĭ, căcĭ la mal unde sunt multe plante odorante, se adun şerpiĭ cu clopoţeĭ care sunt vătămătorĭ.

Exploratoriĭ apucară iar în lanţurile de munţĭ, adevĕraţiĭ alpĭ americanĭ.

Porţiunile de pămînt cultivate nu se arătaŭ de cât din loc în loc.

La poalele munteluĭ se începe o pădure de cuspas (Chin-china din Columbia) de cercropĭ cu frunzele argintate, doroteniĭ care caută un pămênt umed, etc.

Prin copacĭ sburaŭ paserĭ dintre rare carupĭ care umblaŭ numaĭ în trupe, şi aras care umblaŭ perechĭ.

Eşiră la un sat, San Fernando, han urît, dar noroc că aveaŭ proviziunĭ.

Douĕ marĭ industriĭ la Cumanacao sunt cultura tabaculuĭ şi a indiguluĭ. A doua zi urmându'şĭ drumul ajunseră la valea «Caripe» unde e caverna Guacharo.

Caverna aceasta era o deschizătură gigantescă, înaltă de şeapte-zecĭ de picioare şi opt-zecĭ lărgime.

Intrarea era aşa de vastă, că putură face douĕ sute de paşĭ fără să aibă nevoie de torţe.

Din imensa cavernă eşia un rîŭ, mărginit de amândouĕ părţile de copacĭ verzĭ, par'că ar fi fost crescuţĭ la soare.

Inăuntru peştereĭ trăeşte un fel de pasĕre, considerată ca product al acesteĭ peşterĭ, numită Guachara.

Când mica trupă pătrunse înăuntru strigăte ascuţite ca de cucuvae se auziră din toate părţile.

Cuibul lor în formă de pâlnie e atârnat de stîncĭ, par'că sunt tapisate cu ele.

Indieniĭ vînează aceste păsĕrĭ, din a căror grăsime fac un fel de uleiŭ, cu care îşĭ prepară eĭ mâncarea.

Chiar de a doua-zi mica trupă era îndărăt.

După ce dejunară, se întremară şi începură a face pregătirile de plecare.

Aveaŭ de gând să meargă în Venezuela.

Acolo abordară ia *Ciudad Bolivar*, fostul oraş Angostura.

Oraşul le păru neînsemnat, afară de aceasta acolo nu se găsea nicĭ un hotel, trebuiră să recurgă la ospitalitatea locuitorilor.

Chiar de la abordarea vasuluĭ, călĕtoriĭ noştriĭ vĕzură o deputaţiune de femeĭ şi bărbaţĭ, care le eşia înainte.

Eraŭ compatrioţĭ în frunte cu consulul francez.

El le oferi cu multă bună voinţă casa luĭ, în acelaş timp şi guvernorul li se oferi pentru masă şi adăpost.

D. Million vĕzênd că acolo nu e otel se hotărî a cumpăra o casă unde să stea cu toţiĭ timpul, în care vor fi petrecut acolo, apoĭ s'o transforme într'un otel mare, sub comanda luĭ Lerot bucătarul.

Vizitară monumentele, care sunt puţine în acest oraş; o biserică se mănând maĭ de grabă cu o închisoare, cazarmă, spitalul, corpul de gardă şi casa de arest.

Ba făceaŭ şi vizite, guvernatoruluĭ, consuluhuĭ şi neguţătorilor francezĭ.

Femeile sunt graţioase şi frumoase; poartă rochiĭ de gust garnisite cu dantele minunate.

Venezolanele ca şi cele-l'alte creole fumează şi le place a oferi ţigărĭ tuturor celor care le viziteazā.

Ţigara între bărbaţĭ şi femeĭ, era în ţara asta limbagiul eĭ de politeţă.

Aşa de pildă e o politeţă din partea uneĭ femeĭ de a aprinde ea şi a duce la gură ţigara, pe care o oferă.

Tot asemenea e o favoare, de a lăsa un cavaler să apropie ţigara de a eĭ, şi favoarea asta ajunge foarte semnificativă când perechia fumează împreună.

Intr'o zi d. Fontaina vesti cucoanelor că un trib de Indienĭ foarte ciudaţĭ sosiră în oraş. Indată organizară o preumblare ca să'ĭ vadă şi graţie galantomieĭ unchiuluĭ Million, vizitatoriĭ fură foarte bine primiţĭ.

Era una saŭ maĭ multe populaţiĭ reunite, foarte deosebite prin moravurile, obiceiurile şi modul lor de a trăi.

— Aceştĭ oamenĭ sunt numiţĭ geofagĭ saŭ mâncătorĭ de pământ.

Fie de gust, saŭ de nevoie, oameniĭ aceştia absorb o mare cantitate de substanţă argiloasă, fără ca sănătatea lor să se resimtă.

Pământul îl prepară în chiftele, pe care le înghit de maĭ multe orĭ pe zi.

Maĭ aŭ o patimă ciudată şi rea, şi anume praful de *niopo*.

Niopo ĕsta provine dintr'un fel de mimoasă tăiată în bucăţele, udată şi fermentată.

După ce seminţele încep a se înegri, le plămădesc ca pe un aluat, amestecă făina de manioc şi de var, apoĭ coc amestecătura la un foc iute, la care aluatul ia forma unor micĭ prăjiturĭ.

Aceste prăjiturĭ se piseazā, iar praful se trage pe nas, cum se face cu tabacul.

Acest praf îmbată Indieniĭ, uneorĭ aşa de tare, că două treĭ zile nu se maĭ desmeticesc.

D. Million prepara plecarea la minele Callao şi Caratal.

Sunt două drumurĭ, care duc de la Bolivar acolo, unul pe mare şi altul mixt.

Maĭ este un al treilea, cel maĭ puţin urmat. Merge prin munţĭ şi numaĭ călare.

Drumul e lung de 80 — 90 leghe, şi numaĭ cu un cal bun poţĭ ajunge în şapte zile.

Pe drum nu'ĭ nicĭ o staţiune, nicĭ han.

Numaĭ câte-va căsuţe indigene pot să dea vr'un adăpost pentru noapte.

Aşa dar trebui să aleagă drumul mixt.

Căutară maĭ întêiŭ un car, în care să meargă femeile şi bătrâniĭ.

LXI

A treia zi după toate preparaţiile, plecară cu toţiĭ.

Toţĭ domniĭ afară de d. Barbier, se suiră pe caĭ.

D. Million avusese grijă de a duce la Bolivar calul Black al d-luĭ Dick Moore.

Maĭ salutară înca odată prieteniĭ care veniseră să asiste la plecare, apoĭ porniră.

Tot drumul întâlneaŭ cadavre de boĭ, carĭ căzuseră morţĭ de oboseală, şi pe care'ĭ lasă acolo unde cad.

Aceste popoare nepăsătoare aŭ într'adevĕr obiceiul de a lăsa animalele moarte să putrezească pe câmpiĭ.

Doamnele, pe care acest spectacol le mâhnea, constatară că *Zamuros*, o specie de vultur de o culoare neagră murdară, se arătaŭ maĭ socotiţĭ de cât oameniĭ, şi se aplicaŭ a face să dispară aceste cadavre.

Părţile acestea sunt infectate de o mulţime de animale, şi sunt nesănătoase.

Noaptea cucoanele o petrecură în car, iar domniĭ îşĭ făcură corturĭ.

In mijlocul putreziciuneĭ acestor cadavre, nenumĕrate insecte veninoase furnicaŭ.

Şerpiĭ ceĭ maĭ periculoşĭ, şi ca o consecinţă alte animale cărora şerpiĭ şi insectele le servesc de hrană, eraŭ cu miile.

D. Leroux le enumĕra:

— Printre insecte, spunea el, nu voiŭ vorbi de ţînţarĭ, pe care'ĭ cunoaşte-ţĭ de mult.

Dar vĕ voiŭ cita scorpioniĭ a căror înţepătură e adesea mortală; painjenul negru, care se numeşte *mona*, maimuţă, din pricina enormelor labe, care seamănă cu degete de maimuţă.

Iată, uitaţi-vă pe acest fel de arbust acest fel de viespe: e furnica neagră. Inţepătura eĭ e foarte dureroasă, dă frigurĭ timp de două-zecĭ şi patru de ore.

Am adunat aci în sticla cu alcool o colecţiune întreagă de paienjenĭ.

Aci, am colectat *Carapata*, cele maĭ urîcioase bestiĭ ale creaţiuneĭ, fără a maĭ vorbi de *Cucarachas*, a căror varietăţĭ acoper pământul, şi care de şi nu sunt veninoase, vecinătatea lor e foarte displăcută.

Nu vĕ închipuiţĭ, d-nelor, câte stricăciunĭ pot face aceste animale.

Cu toate condiţiunile favorabile pentru creşterea oilor, a trebuit să se renunţe, fiind că moliile le mâncaŭ lâna de pe spate.

(Va urma)

Mâine Sâmbătă afară de *Universul* politic, va apare şi *Universul literar de Paşte*, care coprinde 3 marĭ tablouĭ colorate de actualitate şi materia cea maĭ variată de ocazie. Acest numĕr excepţional se vinde cu 15 banĭ exemplarul în toată ţara

IN JURUL LUMEI

Aventurĭ de călĕtorie

Expediţia la polul Sud

Din cauză că zvonurile rĕŭ voitoare despre aceastā expediţie n'aŭ încetat încă, căcĭ din ceĭ plecaţĭ în spre polul Sud face parte şi d. Racoviţă, un român din Iaşĭ, dăm azĭ declaraţiile făcute de unul din mateloţiĭ de pe vaporul «Belgica», d. Louis Dom, care a fost intervievat de un redactor al ziaruluĭ «Le petit Bleu».

D. Louis Dom, sosit la Anvers, a declarat că a părăsit împreună cu alţĭ mateloţĭ expediţia antarctică belgiană la Punta Arenas şi a făcut declaraţiĭ destul de vagĭ asupra cauzelor reîntoarcereĭ sale.

In urma declaraţiilor acestuĭ matelot, unul din ziariştiĭ belgienĭ care nu e tocmaĭ entusiasmat pentru expediţia belgiană, declară că nu maĭ e nicĭ un belgian pe bordul vaporuluĭ «Belgica», afară de comandantul, d. de Gerlache.

Asta nu e adevĕrat însă.

V'am scris acum câte-va zile, că vr'o câţĭ-va mateloţĭ aŭ fost debarcaţĭ pentru fapte de insubordonaţie. Printre aceştia se află d. Louis Dom, un alt marinar anume Warzée şi un francez, d. Lemoniner. Cauzele dăreĭ lor afară din serviciul de pe vapor eraŭ aşa de drepte, în cât dd. Dom şi Warzée, căindu se de purtarea lor, aŭ strigat: *Trăiască «Belgica»!* şi *Trăiască Gerlache!* în momentul în care eĭ aŭ debarcat.

Asta rezultă şi din scrisorile trimise în momentul chiar al incidentuluĭ, de membriĭ statuluĭ-major al expediţieĭ, şi carĭ trebue să fie crezuţĭ înaintea orĭ-căreĭ versiunĭ, căcĭ statul major e compus din ofiţerĭ tinerĭ şi savanţĭ, de cea maĭ mare onorabilitate şi curagiŭ.

Intru ceea ce priveşte ştirea că pe vapor n'aŭ maĭ rĕmas belgienĭ, se asigură de toţĭ că ea e de domeniul fantezieĭ.

D. D. Dom şi Wazée aŭ fost înlocuiţĭ, unul printr'un matelot belgian pe care consulul Belgieĭ la Melbourne 'l recomandase d-luĭ de Gerlache şi cel-l'alt printr'un marinar belgian anume Scheuren, care a plecat din

Belgia spre a ajunge expediţia. Afară de aceştia, printre membriĭ carĭ compun expediţia, maĭ sunt încă opt belgienĭ.

Decĭ se vede că vrăjmaşiĭ expediţieĭ la polul Sud, după ce aŭ rĕspândit svonul rĕutăcios că vaporul s'ar fi cufundat, acum vroesc să rĕspândească pe acela cum-că pe vapor nu a maĭ rĕmas nicĭ un belgian.

Dar nicĭ unul din aceste svonurĭ nu poate prinde, căcĭ expediţia aceasta are prietenĭ mulţĭ în Belgia.

ULTIMELE ZILE ALE LUĬ DAVID LIVINGSTONE

I

In curs de aproape patru anĭ, (1853—1856), misionarul David Livingstone explorase întregul fluviŭ Zamberg (Africa de S. E) In toamna anuluĭ 1865, după ce stătuse cât-va timp în Europa, dînsul îşĭ îndreptă din noŭ privirile şi paşiĭ spre continentul negru.

II

Era în 1868; trecuseră maĭ bine de treĭ anĭ de când Livingstone părăsise Europa şi de soarta sa nu se maĭ auzea nimic. Toţĭ eraŭ de părere că bĕtrînul pionier fusese ucis de sĕlbatecĭ. In sfîrşit, se rĕspândi svonul cum că el trăeşte şi ar fi chiar pe mare, spre Suez, reîntorcându se în Europa.

La auzul acesteĭ ştirĭ, toate ziarele marĭ din Franţa, Anglia şi Statele-Unite se grăbiră a 'şĭ trimete corespondenţĭ în Egipt, înaintea călĕtoruluĭ, spre a le comunica isprăvile şi descoperirile luĭ.

Insă în curînd se vĕzu că zvonul nu era exact. Cu toate acestea, umbra care învăluise pe Livingstone atâţĭ anĭ începuse să se risipească. De la nişte neguştorĭ, carĭ veneaŭ din regiunea laculuĭ Tanganika, se aflase, la Zanzibar că călĕtorul englez sosise în Ugigi. Şi această ştire, până s'ajungă în Europa, suferise marĭ transformărĭ.

III

Tot ce lumea civilisată ştia acum despre David Livingstone era că sosise la Kanele, capitala ţĕreĭ Ugigi, cu excorta foarte împuţinată şi cu muniţiĭ nesuficiente pentru a maĭ înainta saŭ a se retrage spre coastă.

D-nu James Gordou Bennett, directorul ziaruluĭ american *New-York Herald*, în dorinţa d'a şĭ servi cititoriĭ cu veştĭ nouĭ, întêiŭ,—şi, al douilea, voind să facă într'acelaşĭ timp o faptă umanitară şi în folosul ştiinţeĭ, hotărî să trimită o expediţie, care să caute pe călĕtorul d'atâta vreme pierdut şi, dacă are trebuinţă, săĭ dea ajutor să plece din Africa.

Cu această misiune dînsul însărcină pe Henry Stanley, pe atuncĭ corespondent al ziaruluĭ sĕŭ, care maĭ fusese în Africa încă o dată, trimis tot de redacţia luĭ *New-York Herald*.

IV

Stanley părăsi Europa în 1869, asistă la deschiderea canaluluĭ de Suez, trecu după aceea în Persia şi în India, şi d'aci, prin Şeyşele, se îndreptă spre Zanzibar. Aci el îşĭ întocmi o excortă de 200 de Uanyamuezĭ, trecu apoĭ la Bagamoyo şi d'aci în interior.

La 10 Noembrie 1871, ceĭ douĭ călĕtorĭ Livingstone şi Stanley, eraŭ faţă în faţă în Ugigi.

Livingstone trecu prin multe aventurĭ: fusese de multe orĭ bolnav de moarte, avusese multe lupte cu canibaliĭ, cărora o friptură din carnea sa li s'ar fi părut de sigur delicioasă.

La nordul Zamberguluĭ, dînsul descoperise un rîŭ mare căruia indigeniĭ îĭ ziceaŭ Ciambezi, care rîŭ, după ce trece prin lacul Bangveolo, apucă spre miază-noapte sub numele de Lualaba, până la Nyangue; maĭ jos de această staţiune nu era cunoscut.

Descoperind acest rîŭ, Livingstone credea că a dat peste isvoarele Niluluĭ, de atâtea veacurĭ căutate, care părere el o împărtăşi şi societăţeĭ geografice din Londra.

Maĭ tîrziŭ însă, s'a vĕzut că Ciambezi Luapola Lualaba nu este Nilul, ci Congo.

V

Livingstone primi ajutorul de arme, instrumente şi haine ce'ĭ adusese Stanley, însă nu vroi să părăsească Africa. El dorea să încerce, cu aceste forţe nouĭ, să scoboare Lualaba, să vadă unde duce, şi dacă are vr'o comunicaţiune cu vr'unul din lacurile descoperite de Speke, Burton, Grant şi Baker, de unde iese Nilul.

Stanley, după ce stătuse cu Livingstone aproape cincĭ lunĭ, în care timp exploraseră amêndouĭ partea de miază-noapte a laculuĭ Tanganika plecă în Martie 1872, şi peste câte-va lunĭ sosea teafăr la Zanzibar.

VI

Cu mica sa excortă, Livingstone se încercă să pătrundă pe Lualaba spre miază-noapte, însă greutăţile drumuluĭ, rĕutatea canibalilor, şi o boală de picioare de care suferea, îl opriră în cale puţin maĭ în jos de Nyangue.

De aci el hotărî să se retragă spre miază-zi, unde clima era maĭ sănătoasă şi maĭ multe resurse de hrană.

VII

La 4 Maĭ 1873, tocmaĭ cînd o nouă expediţie de ajutor, pusă sub comanda locot. Cameron, din marina regală engleză, sosea la Makata, David Livingstone încetă din viaţă la Msiri, la sudul laculuĭ Bangveolo.

Noua expediţie, care venea să'l ajute să plece din Africa, fusese trimisă de către Sosiet. geografică din Londra şi din ea făcea parte—afară de Cameron, ca comandant, un doctor, Dillon, un locot. de artilerie, Murphy, şi 250 de ascarĭ şi hamalĭ—un nepot al luĭ Livingstone, d. Robert Moffat care, după ce 'şĭ vînduse proprietăţile ce avea în Natal, venise la Bagamoyo să se înroleze în expediţia ce pleca să caute pe unchiul sĕŭ.

Ciudată coincidenţă!... Cu câte-va zile înainte d'a muri Livingstone, la Msiri, Rovert Moffat, prins de frigurĭ, sucombă la Makata.

VIII

La 5 August, expediţia Cameron sosise la Kuikuru, capitala ţĕreĭ Unyanyenbe. Acesta hotărîse să poposească aci maĭ mult timp.

Era la 20 Octombrie, Cameron, prins de frigurĭ, sta în hamacul sĕŭ, slab, îndurerat, cu gândul departe la familia sa şi la ţară; de o dată servitorul sĕŭ, Mohamed Maline, intră în cort cu o scrisoare în mână.

— Este un om care a adus o, zise dînsul.

Cameron deschise plicul şi citi. Scrisoarea era de la d nu Jacob Weinwright, unul din ofiţeriĭ luĭ Livingstone. Acest spunea că stăpînul sĕŭ a murit, că convoiul aducând cadavrul se apropie, şi cerea ajutor pentru a putea transporta la Bagamoyo corpul mareluĭ explorator.

Numaĭ de cât Giuma, servitorul luĭ Livingstone, care adusese scrisoarea, fu trimis cu câţĭ-va oamenĭ, cu haine şi cu merinde, înaintea convoiuluĭ funebru.

Peste câte-va zile, cadavrul călĕtoruluĭ scoţian sosea. Cameron trimise pe ceĭ douĭ ofiţerĭ aĭ sĕĭ, Dillon şi Murphy, cu el la coastă. Pe drum, Dillon muri.

Ajuns la ţĕrmul oceanuluĭ Indian, corpul neînsufleţit al mareluĭ Livingstone fu imbarcat şi dus în Anglia. La biserica Westminter, din Londra, odihnesc pentru vecie rĕmăşiţele acestuĭ neobosit om.

Const. A. Ştefănescu.

Numĕrul 43 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Vinerĭ 10 Aprilie corent.

Abonamente cu premii

De la 15 Aprilie

Cine se va abona, cu începere de la 15 Aprilie 1898, la ziarul « Universul » politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premiĭ :

Pentru 3 lunĭ leĭ 5.30 în toată țara

In provincie 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de treĭ lunĭ.

Pentru 6 lunĭ leĭ 10.30 în toată țara

In provincie 30 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 lunĭ.

Pentru un an leĭ 21.50 în toată țara

In provincie 1 leŭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brățară, o zaharniță și un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 a fie-căreĭ lunĭ, afară de premiile maĭ sus notate, se maĭ acordă prin tragere la sorțĭ și în mod gratuit, la toțĭ abonațiĭ, alte 3 premiĭ în obiecte de mare valoare. Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatuluĭ «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare și în toate Duminecile, prețul abonamentuluĭ s'a scumpit cu puțin.

Mica publicitate

5 Banĭ cuvîntul

De oare-ce *Universul politic* apare și în toate Duminicile, vom rezerva în acest numĕr și în numĕrul care apare în fie-care Jouĭ un spațiŭ în pag. IV pentru **Mica publicitate**, în care vom publica, pentru prețul de 5 banĭ cuvîntul, anunciurĭ de oferte și cererĭ de funcțiĭ; închirierĭ și vînzĕrĭ de case, locurĭ, etc. ; oferte și cererĭ de banĭ ; cererĭ și oferte de profesorĭ, guvernante, administratorĭ de moșiĭ, bone, servitorĭ, servitoare, etc.; corespondențe, etc.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasoarnice

se află la administrația ziaruluĭ UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Ceasoarnice de nikel de la leĭ 4.90 până la leĭ 8.50.
Ceasoarnice de metal soleil, carĭ n'aŭ nicĭ o deosebire de un ceasornic de aur adevĕrat, cu leĭ 9.90, leĭ 10.90 și 13.50.

Domniĭ doritorĭ vor găsi la depozitul ziaruluĭ nostru cel maĭ bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb saŭ aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbațĭ, carĭ se vînd cu 30 la sută maĭ eftin de cât orĭ unde.

Bogat asortiment de ceasoarnice de masă cu deșteptător, de metal saŭ de lemn artistic sculptat.—Leĭ 4.50, Leĭ 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz micĭ de masă, foarte elegante, numaĭ cu leĭ 5.50 bucata.

Pendule marĭ de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețurĭ de ocasiune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Leĭ 22 și leĭ 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea maĭ înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata leĭ 170 pe comptant. — Nicĭ cu 300 de leĭ nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel maĭ fin și solid și de un mers cel maĭ regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Leĭ 17.50 și de metal oxidat leĭ 19.50

LANȚURĬ de tot felul

fantazie, de metal aurit saŭ oxidat și de aur, pentru dame și bărbațĭ, cu prețurĭ ne maĭ pomenit de ieftine.

Reparațiĭ de ceasornice

se efectuiază în modul cel maĭ perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziaruluĭ UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doĭ lucrătorĭ din ceĭ maĭ experțĭ.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½ atelierul de reparațiuni este închis

Orĭ-ce tuse

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orĭ-ce tuse, să cumpere numaĭ hapurile de catramină ale celebruluĭ chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numaĭ leĭ 2.50.

De vînzare în provincie la toate farmaciile și în Bucureștĭ la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academieĭ No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academieĭ No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscanĭ, Bucureștĭ.

Toate cutiile carĭ nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrațieĭ ziaruluĭ «Universul» str. Brezoianu No. 11, Bucureștĭ, se vor considera ca falșificate.

Velodromul Român

— Soseaua Kiseleff, Rondul II, Bucureștĭ —

se va redeschide în ziua 1 și 2 de Paște, adică în zilele 5 și 6 Aprilie viitor, pentru

Alergărĭ de biciclete

Naționale (profesioniștĭ și amatorĭ)

precum și Alergărĭ pe jos

Inscrierile alergătorilor se vor primi numaĭ la administrația ziaruluĭ «Universul», strada Brezoianu No. 11, Bucureștĭ.

O sĕptămână înainte de curse, se va deschide Velodromul pentru antrenagiĭ, care se va putea face în fie-care zi de la orele 3 la 6 p. m. Biletele de intrare la Velodrom pentru antrenagiĭ se vor lua de asemenĭ de la administrația ziaruluĭ «Universul».

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 43. 5 BANI IN TOATA ŢARA Bucureştĭ, Sâmbătă, 11 Aprilie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
» 2.50 « ½ « « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe sĕptămână
MARŢEA şi VINEREA

REGIUNEA LIVEDELOR.—In faţa noastră se întindea frumoase livezĭ.—(Vezĭ explicaţia)

TERITORIUL STATELOR-UNITE

REGIUNEA LIVEDELOR

Pe țĕrmuriĭ laculuĭ Michigan, Chicago, *regina livezilor*, metropola Nord-Vestuluĭ Statelor-Unite, desfășoară, pe o întindere maĭ vastă de cât Parisul, colosala sa expoziție, construcțiile sale cu 18 etagiurĭ. Chicago e unul din orașele cele marĭ din lume, populația sa trece de un milion de suflete, e unul din cele maĭ bogate și maĭ comerciale orașe și cu toate astea, acum 80 de anĭ, el nu exista și nicĭ un european nu vĕzuse încă *regiunea livezilor*.

Numaĭ legendele indiane făceaŭ mențiune, dar ele eraŭ considerate ca fabule de chiar coloniștiĭ americanĭ. Țĕrmul Statelor-Unite, singurul care era exploatat și colonizat pe atuncĭ, oferea peste tot aspectul uneĭ imense pădurĭ. Orĭ-cât de mult ar fi pătruns în interior, pădurea se întindea presărată de fluviĭ și riurĭ. Dincolo de munțiĭ Aleganĭ, afirmaŭ vînătoriĭ indienĭ, dincolo de Cincinati, care avea d'abia câțĭ va locuitorĭ se deschidea o altă regiune, regiune de câmpiĭ imense unde pășteaŭ nenumĕrate trupe de vite. Orĭ-cât de vagĭ eraŭ aceste povestirĭ înflăcărară imaginația a douĭ fermierĭ englezĭ din comitatul Sussex. Moris Birbeck și George Flower. Ast-fel acești douĭ oamenĭ plecară din solul lor natal și aŭ plecat în spre descoperirea de pămînturĭ nouĭ.

George Flower a lăsat despre călĕtoria luĭ o curioasă povestire. Aceasta ar putea fi intitulată manualul exploratoruluĭ, așa e plin de amĕnunte minuțioase și precise asupra arteĭ de a călĕtori, asupra precauțiunilor delicate și asupra tutulor celor-l'alte grijĭ.

Nu e lucru ușor de a echipa bine calul sĕŭ pentru o călĕtorie, ca aceea pe care George Flower o întreprindea în 1816. Maĭ întâiŭ se pune un înveliș care să apere calul de înțepăturile insectelor veninoase care se află în abondență prin pădurĭ, apoĭ o șea largă și comodă, unde se află un sac bine legat și fixat spre a nu lovi flancurile animaluluĭ. Ast-fel echipat și încărcat calul poate și trebue să facă un parcurs mijlociŭ de 40 kilometri pe zi și asta în timp de 30 de zile. In fiecare lună i se lăsa patru zile de repaos.

Asupra tutulor acestor amĕnunte, George Flower se ocupă foarte mult. Aeronautul care se aventurează în aer, exploratorul care pleacă pe ocean să descopere poliĭ, nu supraveghiază cu maĭ multă grije nacela saŭ nava care 'ĭ duc, după cum a făcut acest explorator pornind în căutarea regiuneĭ livezilor. Și într'adevĕr că riscurile nu eraŭ maĭ micĭ. El a mers mult spre a da de cetatea unde se află azĭ marele oraș Pittsburg.

Plecat singur înainte, spre a se duce la Nashville, atuncĭ limita extremă, el trebuia, daca descoperea regiunea livezilor, să anunțe pe tovarășul sĕŭ, care ar fi venit să se întâlnească cu el, aducându-ĭ ajutoare și proviziunĭ. El nu întrebuință de cât șeapte lunĭ ca să facă acest drum, oprit adesea timp de săptămânĭ întregĭ pe țĕrmul unuĭ rîŭ mărit prin ploĭ, perdut în munțiĭ Aleganĭ și neregăsind drumul de cât grație nuuĭ cal rătăcitor care 'l conduse la o casă locuită de un irlandez, care l'a adăpostit în timpul nopțeĭ și i-a arătat drumul. Irlandezul l'a și prevenit că va întâlni la o mică distanță un rîŭ, în aparență de netrecut, dar care se putea trece foarte ușor, numaĭ cu condiție să urmeze sfaturile luĭ. Chiar cu toate aceste indicațiĭ el putu să treacă rîul cu mare greutate.

Nicĭ la Pittsburg nicĭ la Cincinnati, el nu putu afla nimic cu privire la livezĭ. Rariĭ coloniștĭ pe care îĭ întâlnea și 'ĭ interoga 'l considerаŭ ca nebun și nu înțelegea ceea ce el avea. Abia la reședința guvernatoruluĭ Shelby, la Kentucky, el vĕzu pe cine-va care să'ĭ confirme existența livezilor. Acest călĕtor era fratele chiar al guvernatoruluĭ; el sosea la Missisipi superior, după ce a traversat câmpiile din Illinois. El se reîntorcea, entusiast de regiunea livezilor și el era un călĕtor îndrăzneț și un pasionat vînĕtor. Pentru cine a gustat dulcețile acesteĭ viețĭ libere și nomade, e încântat de ea. A se simți tînĕr, robust, să 'șĭ cheltuiască activitatea, să parcurgă în toate sensurile, în galopul caluluĭ sĕŭ, un domeniŭ pe care nimic nu li-l disputa, asta a fost visul, idealul acestor spirite aventuroase cărora Statele-Unite le datoresc desvoltarea lor minunată.

Amănuntele precise pe carĭ fratele guvernatoruluĭ le a dat luĭ George Flower, indicațiile sale asupra căieĭ de urmat și obstacolele de învins, înlăturară toate îndoelile exploratoruluĭ. Foarte bine convins că nu era unealta uneĭ istoriĭ inventate, că livezile existaŭ, el se grăbi de a înștiința pe tovarășul sĕŭ, d. Birbeck, și calculând timpul care îĭ trebuia acestuia spre a veni până la el, el a primit cordial invitația d-luĭ Jefferson, pentru care el avea o scrisoare de recomandație.

După câte va lunĭ el primi avizul sosireĭ apropiate a luĭ Morris Birbeck, Acesta veni după el aducĕnd un important convoiŭ de provizie, pe cele douĕ fiice ale sale, pe tovarășa lor miss Andrews și servitoriĭ sĕĭ și vre-o 12 persoane. Nu era lucru ușor de a transporta toată această lume în regiunea încă depărtată a livezilor, dar George Flower citise și meditase teoriile «Pilgrim Fathers» ale primilor colonizasorĭ aĭ Americeĭ; el reținuse axioma foarte bine cunoscută în Farwest: «Departe de a fi un obstacol pentru pionerĭ, prezența, ajutorul material și moral al femeilor și copiilor le e folositoare, obligând-o a îndoui vigilența și prudența impunĕndu le datoria de a veghia peste aceste ființe slabe».

Prima vara eĭ aŭ pornit pe drum, călĕtorind toată vara, profitând de experiența luĭ George Flower. Dar sĕptĕmânile, lunile treceaŭ, greutățile se înmulțeaŭ, forțele călĕtorilor se slăbeaŭ, până ce într'o zi—după cum scrie el—după un mers de șeapte ore pe o căldură mare, zdrobițĭ de oboseală, sfîșiațĭ de stâncile din pădure, descuragiațĭ, sosiram într'o livede semănată cu nenumĕrate florĭ. In fața noastră se afla livedea nesfîrșită. Pentru prima oară în viața mea speranțele mele aŭ fost întrecute.

Timp de zile întregĭ eĭ se gândiră unde să'șĭ așeze cortul neputĕndu se sătura de o așa vedere frumoasă. De sigur eĭ nu știaŭ atuncĭ că orașe ca Chicago, Peoria, Springfield, Burlingston, Davenport se vor ivi în aceste raze, că după 80 de anĭ, aceste pămĕnturĭ din Illinois, devenite unul din cele maĭ marĭ pămĕnturĭ de bogățiĭ din Statele-Unite, vor reprezenta un capital de maĭ multe miliarde.

Eĭ deciseră în fine de a se stabili într'o localitate pe care o botezară cu numele de Edward's County și George Flover plecă în Anglia spre a realiza ceea ce posedaŭ amĕndouĭ, de a negocia un împrumut și de a obține de la guvernul american o importantă concesiune de pămĕnturĭ. Cu prețul cu care li se ceda nouile terenurĭ, nouiĭ cuceritorĭ nu riscaŭ nimic. Flower a reușit în misiunea luĭ. Entusiastele luĭ povestirĭ, descrierile sale despre fertilitatea soluluĭ, despre salubritatea climeĭ, seduseră pe compatrioțiĭ sĕĭ, care imitară exemplul luĭ. Edward's County se populă cu fermierĭ întreprinzĕtorĭ și, după câțĭ-va anĭ, se acoperi de îmbelșugate cereale. George Flower nu se opri acĭ și fondă un sat care deveni în curĕnd un oraș și care fu botezat Albion.

Acest îndrăzneț călĕtor a murit la 1862, lăsând o mare avere în moșiĭ și case. Illinois, descoperit de el, avea atuncĭ peste douĕ milioane de locuitorĭ; această țifră s'a îndouit de atuncĭ și vizitatorul care a mers la expoziția din Chicago abia a putut crede că acest oraș nu exista acum 80 de anĭ. Contrastul e mare și spațiul în care s'a făcut această transformare e mic. Aventurile luĭ George

Flower sunt puţin cunoscute şi ele aŭ dat naştere unuia din cele maĭ bogate oraşe ale Statelor-Unite, care e celebru azĭ.

Ch. de Varigny

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. II

Ierĭ când ne-am oprit şi voirăm să ne culcăm, observarăm că cea sornicul luĭ Iohansen a stat; uitasem şi unul şi altul să le întoarcem. Al meŭ, din fericire, mergea bine aşa că sper că arată timpul ca şi până acum.

La 12 ore, la amiazĭ, — 31,5°C. vreme limpede, vînt de sud est, 4 metri pe secundă.

Ghiaţa pare a deveni din ce în ce maĭ rea, şi încep să mĕ îndoiesc că va fi cu cale să continuăm prea mult drumul spre nord.

Mercurĭ 3 Aprilie.—Am plecat ierĭ după amiazi pe la 3 ore. Zăpada era în starea cea maĭ bună, după vîntul de sud est care a bătut până târziŭ ziua, ghiaţa era pasabilă şi totul părea plin de speranţă, de oare ce vremea era frumoasă şi făceam progrese bune. Dar după cât va timp ajunserăm la nişte locurĭ neegale, întretăiate, ca de obiceiŭ, de crepăturĭ şi de şirurĭ de ghieţurĭ.

Cu vremea, ghiaţa nu deveni maĭ bună, şi pe la amiazĭ furăm opriţĭ în loc de o mare crăpătură acoperită cu o ghiaţă aşa de subţire, în cât era cu neputinţă de trecut.

De oare-ce alt-fel ar fi trebuit să facem un înconjur prea mare, ridicarăm cortul şi ne oprirăm.

Aci a fost omorît Russen, al doilea câine pe care l'a ajuns soarta aceasta.

Carnea o împărţirăm în 26 de porţiunĭ, dar 8 câinĭ n'aŭ vroit s'o mănânce, aşa că a trebuit să le dăm pemmican.

Ghiaţa dinaintea noastră nu prea are aparenţă atrăgătoare. Lanţurile de gheţurĭ ar putea să aducă la disperare pe nişte oamenĭ maĭ slabĭ de înger şi nu pare a fi încă nicĭ perspectivă de îmbunătăţirea situaţieĭ.

Pe la amiazĭ m'am sculat ca să fac socoteala punctuluĭ unde ne aflam, şi am găsit 85°54' latitudine. E de mirare că n'am ajuns maĭ departe; ne chinuim cât putem, dar nu prea facem progrese marĭ.

Incep să mĕ îndoiesc serios dacă e cu cale să ne maĭ urmăm drumul spre nord. Spre ţara Frantz-Iosef distanţa e de treĭ orĭ aşa de mare ca cea pe care am făcut o acuma. Cum va fi ghiaţa în acea direcţie? Nu putem de loc să ne aşteptăm ca să fie maĭ bună de cât e aci şi ca să putem înainta maĭ repede. Afară de aceasta şi forma şi întinderea ţinutuluĭ ne sunt necunoscute şi poate să dăm peste piedicĭ neaşteptate; se poate în sfîrşit ca să nu găsim acolo atâta vînat cât credem.

De mult am recunoscut deja că e cu neputinţă ca să se ajungă chiar la pol saŭ în imediata luĭ apropiere cu săniile şi cu câiniĭ; cel puţin dac'am avea maĭ mulţĭ! Ce n'aşĭ da acum să am nişte câinĭ de Olenek...

Trebue să ne întoarcem, maĭ cu rînd saŭ maĭ tîrziŭ. După toate probabilităţile, de aci şi pînă la Pol va fi mereŭ acelaşĭ lucru. Şi nu putem spera să ajungem prea departe pînă în momentul când timpul ne va sili să ne întoarcem.

La amiazĭ avem—29°4'C.; vreme limpede, vînt de est; la miezul nopţiĭ—34°C., vreme limpede şi şi liniştită.

Din ce în ce mi se pare maĭ inesplicabil, cum de nu înaintăm maĭ mult spre nord. Mergînd, socoteam şi adunam mereŭ marşurile noastre, şi în tot-d'a-una ajungeam la acelaşĭ rezultat şi anume că trebuia să fim departe peste 86° latitudine. Aceasta însă «presupunînd că ghiaţa stă pe loc». De aci, era evident pentru mine că ghiaţa nu stătea pe loc, ci se mişca spre sud. Eram dar, aşa zicînd, jucăria vîntuluĭ şi a curentelor.

Vinerĭ 5 Aprilie.—Ne am început marşul erĭ la 3 ore dimineaţa. Ghiaţa însă era rea, plină de crepăturĭ şi ridicăturĭ, aşa că am făcut puţine progrese. Aŭ început să ne dispereze şi pe noĭ aceste crepăturĭ cu malurile ridicate; e o greutate nespusă şi pierdere de vreme până le trecem.

Vremea o pierdem în două felurĭ: întâiŭ căutând drumul şi apoĭ trecând pe unde 'l găsim maĭ pasabil. Ca să maĭ fie variaţie, une-orĭ maĭ cădem şi în apă, cum mi s'a întîmplat şi ierĭ.

Iohansen e un băiat al căruĭ curaj trebue să l admir. Câtă greutate e pentru mine să trec o sanie peste drumul rĕŭ! el însă le trece pe cele-l'alte amândouĕ şi nu murmură.

Ierĭ, trecând peste o crepătură, a căzut în apă iar, până la genunchĭ; eŭ trecusem întâiŭ peste ghiaţa nouă şi nu observasem să fie prea slabă. Aveam însă patinele. Iohansen, urmându-mĕ fără patine şi ajutând şi la o sanie, de odată se cufundă; din fericire isbuti să se ţină de sanie şi câiniĭ, carĭ nu se opriseră, îl traseră afară.

O ast-fel de baie nu e de loc plăcută acum când nu există nicĭ o posibilitate d'a usca hainele saŭ d'a le schimba; trebue să mergĭ înainte aşa, înfăşurat într'o pavăză de ghiaţă, până ce hainele se moaie pe corp şi se usucă, ceea ce însă la o asemenea temperatură nu prea merge repede.

Ierĭ dimineaţă am făcut o observaţie pentru hotărîrea latitudineĭ, iar azĭ nainte de amiazĭ am stat toată vremea în sac socotind. Am găsit că ierĭ ajunsesem la 86°, 2—8'. E foarte puţin, dar ce să facem? Câiniĭ lucrează bieţiĭ cât pot, şi noĭ de asemenea.

Din ce în ce mĕ întăresc în convingerea că va trebui să ne întoarcem înainte de timpul hotărît la început.

(La plecarea de pe vapor am socotit că vom merge 30 de zile spre nord şi de aceea n'am luat nutreţ pentru câinĭ decât pentru acest timp). De aci sunt probabill 280 mile meridiane (410 kilometri) până la ţara Petermann (în realitate eraŭ peste 360 milo (670 kilometri) până la cap Fligely),—însă e de aşteptat ca drumul să fie foarte greŭ. Intrebarea e numaĭ: să nu încercăm să ajungem în ori-ce caz până 87° latitudine? Mĕ îndoiesc însă că vom putea ajunge măcar şi numaĭ la atât, dacă ghiaţa nu va deveni maĭ bună.

Sâmbătă 6 Aprilie. — 2 ore dimineaţa. —24° 2 C. Ghiaţa e din ce în ce maĭ rea. Ierĭ m'a adus aproape la disperare şi când ne-am oprit azĭ dimineaţă, eram aproape hotărât să mĕ întorc. Vreaŭ să maĭ merg însă măcar o zi ca să vĕd dacă în adevĕr ghiaţa maĭ spre nord e aşa de rea cum se vede de aci, de unde ne aflăm, îndărătul uneĭ ridicăturĭ de ghiaţă înaltă de 10 metri.

Ierĭ abea am înaintat câţi-va kilometri. Spărturĭ, ridicăturĭ, ghiaţă aspră, fără de sfîrşit. Săniile trebuie mereŭ ridicate; s'ar osteni şi nişte uriaşĭ cu asemenea muncă.

Ciudată e ghiaţa asta spartă; în genere nu prea e masivă ci pare a fi fost împinsă maĭ de curând în sus. Dar tot în această formă se întinde mile întregĭ spre nord. Din când în când se observa banchize vechĭ cu coline rotunjite prin acţiunea soareluĭ.

Concluzia se impune tot maĭ mult că nu e cu cale să stăm aci. Nu vom fi în stare să înaintăm mult spre nord, şi va fi o muncă grea pentru noĭ dacă vom găsi ghiaţă de felul acesta pe drumul spre ţara Frantz-Iosef. Pe de altă parte ne vom putea întrebuinţa timpul cu mult maĭ bine acolo, dacă ne va maĭ rămânea timp. La $8^1/_2$ ore seara avem —34° C.

Lunĭ, 8 Aprilie. — Nu; ghiaţa devine tot maĭ rea şi nu înaintăm aproape de loc; un lanţ de blocurĭ după altul, şi peste fie-care aceeaşĭ greutate de trecere.

Azĭ dimineaţă am plecat pe la 2

ore şi ne-am continuat drumul cât s'a putut, aproape cât s'a putut, aproape purtând săniile toată vremea. In cele din urmă ni s'a aerit cu totul. Eŭ mersesem, cu patinele de zăpadă o bucată bună înainte, dar nicăerĭ nu era drum de trecut; pretutindenĭ, chiar de pe colinele cele maĭ înalte, privind cu ocheanul nu vedeam de cât aceiaşĭ şi aceiaşĭ ghiaţă. E un adevĕrat haos de blocurĭ, ce se întinde până unde se poate vedea.

Nu maĭ are nicĭ un înţeles să maĭ mergem înainte; jertfim un timp preţios şi n'ajungem la nimic.

De aceea hotărîĭ să ne întoarcem şi să ne îndreptăm spre capul Fligely.

In acest loc, cel maĭ spre nord la care ajunseserăm, ne hărăzirăm un fel de banchet, din ce aveam maĭ fin în proviziile noastre. Mulţumiţĭ şi sătuĭ intrarăm în sac, prietenul nostru cel maĭ bun. Am luat azĭ notiţe, din carĭ am socotit că trebuia să fim aproximativ la 86° 10' latitudine. (Maĭ târziŭ, făcênd socoteala exactă am găsit 86° 136' latitudine şi 95° longitudine).

La $8^1/_2$ ore dimineaţa, temperatura era de – 32° C.

Marţĭ, 9 Aprilie. — Ierĭ am făcut primul marş îndărăt. Ne aşteptam să dăm peste aceeaşĭ ghiaţă rea, dar, după ce merserăm cât-va timp, spre surprinderea noastră ajunserăm pe un teren destul de bun şi care din ce în ce devenea maĭ neted. Am dat fireşte şi peste ridicăturĭ de gheţurĭ, dar maĭ uşoare de trecut de cât cele de până acum.

Ast-fel înaintarăm uşor şi bine, oprindu-ne numaĭ foarte puţin, până la ora 1 dimineaţa (plecaserăm la 2 d. a.).

Jouĭ, 11 Aprilie. — Din ce în ce maĭ bine. Ierĭ n'am găsit de cât ghiaţă plană, cu foarte puţine ridicăturĭ, uşor de trecut şi cu câte-va crăpăturĭ acoperite de ghiaţă subţire, carĭ ne-aŭ pricinuit ceva maĭ multă greutate. Se întind însă cam în direcţia drumuluĭ ce am luat pentru întoarcere, — aşa că putem să înaintăm de-alungul lor. Numaĭ câte o dată suntem nevoiţĭ să le trecem.

Dup'amiazĭ târziŭ am ajuns la o crăpătură, peste care am putut trece cu bine prima sanie; nu însă tot aşa şi cu cele-l'alte două. Câiniĭ ajungând la un loc primejdios, unde apa cam trecuse peste ghiaţă, se opriră, pipăind îngrijaţĭ cu picioarele dinainte; de odată unul din câinĭ căzu în apă. Incepu să se sbată ca să iasă, dar acum ghiaţa începu să se cufunde sub greutatea celor-l'alţĭ câinĭ şi a săniеĭ. Trăseĭ cât putuĭ maĭ repede îndărăt sania şi câiniĭ, şi reuşiĭ să'ĭ readuc pe ghiaţă tare.

Incercarăm apoĭ trecerea prin alt loc, trecênd eŭ maĭ întêiŭ cu patinele şi îndemnând câiniĭ să mĕ urmeze, iar Iohansen împingând sania de la spate. Rezultatul însă n'a fost maĭ bun ca întêia oară, de oare-ce *Suggen* se cufundă, şi trebuirăm să ne întoarcem iar.

După ce făcurăm un înconjur mare, isbutirăm în sfîrşit cu mare osteneală să trecem amîndouĭ săniile. Găsirăm şi un loc bun de popas, unde petrecurăm noaptea cea maĭ caldă şi dimineaţa cea maĭ plăcută de când eram pe drum.

Porniserăm la 5 ore dimineaţa şi ne opriserăm la d. a. Cred că ierĭ am făcut drumul cel maĭ lung până acum. La 2 ore d. a. temperatura era –27.6° C.

Sâmbătă, 13 Aprilie. — De treĭ zile n'am avut de cât ghiaţă bună; dacă va merge tot aşa, drumul îndărăt îl vom face maĭ repede de cât credeam. Nu înţeleg această schimbare fără veste a gheţeĭ. Să fie oare că acum mergem în aceeaşĭ direcţie cu crăpăturile şi ridicăturile de teren, pe când înainte treceam de-a curmezişul lor? Crăpăturile pe carĭ le-am întâlnit până acum par a justifica această părere; ele merg aproape în direcţia cursuluĭ ce urmăm.

Ierĭ am avut imprudenţa de a lăsa să ni se oprească ceasoarnicele; timpul din seara trecută, când ne-am oprit din drum, a fost prea lung. Fireşte că ne am tras ceasoarnicele; dar cât stătuseră? Acum singurul lucru ce puteam să fac, era să fac o observaţie de latitudine şi să calculez apoĭ depărtarea de la punctul nostru de întoarcere la 8 Aprilie, când am făcut ultima observaţie. Cu acest chip voiŭ putea afla ora fără mare greşală.

In termen mijlociŭ, în ultimele treĭ zile am făcut vr'o 22 klm. pe zi.

Când ne-am oprit ierĭ aci, am ucis pe *Barbara*; tăierea nu este o operaţie plăcută.

Vreme limpede; la $6^1/_2$ dimineaţa —30° C.; vînt de sud, iniţiala: 2—3 metri pe secundă.

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

LXI

Reptilele ofidiane sunt numeroase, voiŭ cita printre ele pitionul cu două perechĭ de colţĭ lungĭ de la cincĭ până la şase centimetri, Crotalul saŭ şarpele cu clopoţeĭ, a căruĭ rană e mortală.

Nu vĕ maĭ spun nimic de boa din Guyana

Dacă seara vĕ recomandăm de a vĕ închide înainte de a se face noapte, e că ne teamă pentru d voastră de vampirĭ.

Acest groaznic liliac chinueşte grozav animalele, şi s'aŭ vĕzut oamenĭ muşcaţĭ de acest liliac, care aŭ rĕmas morţĭ pe loc.

A doua zi urmară drumul.

Nică-erĭ nu se arata nicĭ o cultură, nicĭ o lucrare; nimic de cât ceea ce creştea în voia natureĭ.

Cu cât te apropiĭ de regiunea auriferă, vegetaţiunea păduroasă merge crescênd.

Regiunea auriferă cuprinde un mare numĕr de mine printre care vom cita Cicapra, Yerussen, Choco, dar care cea maĭ de seamă e Callas.

Ţara începênd de la Callas e plină de pădurĭ dese.

Caravana înainta foarte cu greŭ, tăind tufişurile şi une orĭ copaciĭ din cale.

Pe când bărbaţiĭ se dedaŭ bucuros la vînat; iar Champion cu Fontaine studiaŭ natura geologică a pămêntuluĭ.

Pictorul Beaudoin şi logodnica sa d-ra Helena Bourgeois nu steteaŭ de geaba.

Ceĭ douĭ logodnicĭ din ce în ce maĭ absorbiţĭ de dragostea lor reciprocă, se izolaŭ cât puteaŭ maĭ mult.

Işĭ umpleaŭ albumurile cu dese nurĭ preţioase.

D-na Champron şi d-ra Allard, ca să le maĭ treacă de urît, făceaŭ preumblărĭ pe jos, la care luaŭ pe d ra Fontaine şi pe Paulina Daubry, care fusese definitiv ridicată la rangul de prietenă

D-ra Lerouy şi d. Barbier profitaŭ de timpul liber pentru a se duce să se peardă prin pădurĭ, şi nu se iveaŭ de cât la ora meseĭ.

Ajunseră în sfîrşit la Callas, minele cele maĭ bogate din lume.

Aurul provine une-orĭ din pirite şi afară de asta se poate clasa în patru tipurĭ diferite:

1.) Aur nativ gros, vizibil ia ochiul liber.

2.) Aurul nativ fin, vizibil la lupă

3.) Aurul nativ foarte fin, imvizibil şi în sfîrşit,

4.) Aurul nativ foarte gros în pepite.

In regiunea aceasta cantităţile de aur, care s'aŭ extras din acel strat argilos atinge o valoare enormă; dar tot ce se poate deosebi, e volumul considerabil de pepite, pe care le conţin şi care merită din toate punctele de vedere o menţiune specială.

Cele maĭ groase bucăţĭ de aur, de care s'a păstrat amintirea în partea locului, cântăreaŭ cinspre zece şi douăzecĭ şi şapte livre spaniole, de patru sute şease-zecĭ grame.

Unele companiĭ, după o mare izbândă şi veniturĭ realizate, aŭ trebuit să înceteze lucrările din cauza năvălireĭ apelor.

Unele încercărĭ aŭ izbutit, cu toate că cu multă oboseală, să se menţie, până la izbânda finală, altele aŭ rĕmas în mers.

Inginerii stătură o sĕptămână să studieze regiunea minieră, afară de carnea de vacă foarte proastă dar şi foarte eftină nimic nu se găsea acolo maĭ de seamă.

Totuşĭ găsiră pentru mâncare legume, fructe, maniac, tomate, pătlăgele vinete, portocale, lămâĭ, fără să maĭ vorbim de porumb şi trestie de zazăr, precum şi ananas.

Maĭ găsiră atât la Claocit şi la Nuova Providencia toate productele Europeĭ şi Americeĭ, în stare de conserve.

Aceste obiecte ca şi vinul şi berea, care nu se găseaŭ acolo de cât în sticle, eraŭ foarte scumpe.

Se înţeleseră a se reîntoarce, prin drumul mixt, care merge pe pămînt până la Las Tallelas şi pe apă până la Bolivar.

După ce se întoarseră la Bolivar şi se instalaseră în casa cumpărată de d. Million, acesta se gândi să 'şĭ reguleze afacerile

Caiĭ, catâriĭ şi măgariĭ, care fuseseră cumpĕraţĭ pentru exploraţiunea de la mine, fură scoşĭ în vînzare.

Nu păstrară de cât pe Black a d-luĭ Dick Moore şi calul Joseph a luĭ Guillom Novet.

— Eĭ acum de ce parte ne îndreptăm paşiĭ, zise d. Million, după ce 'şĭ isprăvi afacerile.

— Bine facĭ unchiule, că ne întrebĭ, căcĭ almintrelea voiŭ îndrăsni a 'ţĭ spune, rĕspunse D. Champion.

— Prietene mĕ sperii cu atâta coluri, de ce e vorba?

— Ţi'aducĭ aminte că d. Dick Moore şi cu mine avem o mare întreprindere de făcut.

— Vorbeştĭ de mina de lac

— Da, cred că e momentul să renunţăm la plăcere, şi să începem a ne ocupa de lucrurĭ serioase, dacă 'mĭ daĭ voie, vom pleca spre sf. Laurent şi a ne apuca de lucru. Unchiul Million stătu la gândurĭ o clipă:

— Vĕ mărturisesc, zise el, că hotărîrea noastră mĕ cam mişcă.

Am gândit că vĕ veţĭ învoi, că după ce veţĭ vizita minele din Caratal să vizitaţĭ şi minele din Guyana franceză.

— Nu, unchiule, acolo n'avem de vĕzut nimic noŭ, suntem foarte hotărîţĭ Moore şi mine, să ne vedem de treabă.

Vânătorul Guillom zise apoĭ:

— D. Million, vĕ cer voie să merg cu aceştĭ d-nĭ.

— Şi eŭ voiŭ urma pe bărbatul meŭ, zise d-na Champion.

— Al cuĭ e rîndul, cine vrea să mĕ părăsească, zise d. Champion.

— Eŭ, d-le Millon, zise Emil des Rivières, înţelegeţĭ fără să vĕ maĭ spun motivele retrageriĭ mele.

— Eĭ bine, plecaţĭ cu toţĭ, părăsiţi mĕ, strigă d. Million mânios

— Dar nu, dar nu! se grăbi a spune d. Barbier, cucoanele şi cu mine, vĕ rămânem credincioşĭ.

— Da! Da! spuseră d-nele şi domnişoarele.

— Bine, bine! mulţumesc prietenĭ, zise unchiul Petruş, dar să întreb, ce fel de călĕtorie de nuntă facem, în care mirele şi mireasa nu sunt?

D. Barbier vorbi solemn:

— D'apoĭ nu ştiĭ că la toate nunţile cheful începe după ce pleacă miriĭ?

— Aşa dar le daţĭ voie să plece?

— Bucuros, rĕspunseră toţĭ.

— Dar eŭ? întrebă Guillaume Novet.

— Cu d-ta şi cu Emil, maĭ am de vorbit, zise unchiul Petruş.

In sfîrşit după multe deliberărĭ, hotărîră ca Guillaume Novet să rămâie cu grosul expediţiuneĭ, fiind că experienţa luĭ le-ar fi fost de mare folos, pe când Emil d s Rivières va fi luat exploratoriĭ minelor de aur.

Aşa dar, Dick Moore Champion cu nevastă-sa, Emil des Rivières şi Tom, un negru servitor a luĭ Dick precum şi calul Black plecară spre Nord. Iar restul nunţeĭ imbarcaţĭ pe «Isbânda» o luară spre Sud spre Guiana.

Itinerariul d luĭ Million coprindea, în Guyana o oprire la Paramaribo şi alta la Caiena.

De acolo «Isbânda» nu apuca prin apele Amazonuluĭ.

D-ra Allard singură din expediţie, de când plecase Emil, era cât se poate de mâhnită.

Sta închisă mereŭ în cabina eĭ, şi la orele de mâncare, sta tăcută ca un rĕŭ tainic. Acum nu 'şĭ maĭ ascundea mâhnirea.

D-ra Fontaine, neastâmpĕrata Elena Bourgeois băgaseră de seamă asta, dar nu îndrăsneaŭ să vorbească.

Intr'o zi pe când vorbeaŭ de asta faţă de Paulina Dauby.

— Nu voiŭ fi liniştită, zise fru moasa fată în casă, trebue s'o întreb şi d ra e aşa de bună că n'are să se supere pe mine.

Se duse cu îndrăsneală la domnişoara Clemenţa.

— D-ră, zisea ea, aĭ o supĕrare, pe care n'o ascunzĭ.

— De ce crezĭ asta? dragă fetiţă. Şi chiar dacă ar fi aşa, ce aĭ putea face?

Paulina Dauby sta mută cât-va timp, dar îşĭ luă de seamă:

— Da, da, aĭ dreptate poate, dar aĭ prietene pe care mâhnirea d-tale le îndurerează.

Spune-ne de ce suferĭ. Durerea împărtăşită e maĭ puţin simţită.

La aceste cuvinte Clemenţa 'şĭ şterse ochiĭ, atrase Paulina lângă ea:

— Aĭ iubit? întrebă ea.

— Da, domnişoară, am iubit şi iubesc din toată inima pe d. Jollibois, care nu aşteaptă de cât sosirea noastră în Francia, pentru a face din mine soţia luĭ.

— Fericit copil! Eĭ bine! şi eŭ iubesc şi sunt iubită, dar o soartă nemiloasă mĕ nevoieşte a părăsi pe logodnicul meŭ, trebue să renunţ la dragostea luĭ, la amintirea luĭ...

— Cine te îndatoreşte la jertfa asta?

— Ah! dragă copilă nu mĕ întreba; e o taină pe care n'o pot descoperi, o fatalitate pe care n'o înţeleg nicĭ eŭ şi căreia trebue să mĕ supun.

Paulina vĕzu că degeaba ar maĭ stărui.

— Eĭ bine, zise ea, dă 'mĭ voie să vin aicĭ din când în când, şi să vorbim de el, cine ştie, poate piedica aceea, care vĕ desparte, va dispărea cu timpul.

După treĭ zile de navigare, «Izbînda» ajunse la gurile rîuluĭ Suriam, frumos fluviŭ lat de o leghe până la Paramaribo, capitala Guyaneĭ Olandeze.

De amândouĕ părţile eraŭ vile delicioase, plantaţiunĭ, boschete, unele înflorite, altele pline de fructe; grădinĭ, partere, copaciĭ foarte bine întreţinuţĭ.

Une-orĭ călĕtoriĭ vedeaŭ femeĭ şi copiĭ goĭ care alergaŭ pe mal şi se aruncaŭ în apă, unde se jucaŭ ca nişte peştĭ

Altă-dată atenţia lor era atrasă de nişte bărcĭ elegante, de a creolelor, duse fie-care de patru lopătarĭ.

In sfîrşit zăriră oraşul Paramaribo, cu linia de case regulate şi albe, pe când corăbiile cu ancore însufleţaŭ tabloul în primul rînd.

Când debarcară vĕzură că oraşul nu lasă nimic de dorit în privinţa ordineĭ şi eleganţeĭ.

Străzile eraŭ late şi bine orînduite, mărginite de fie-care parte de copacĭ încărcaţĭ cu florĭ şi fructe.

Portul Zelandia e în faţă şi înăuntrul zidurilor sale e un arsenal de maĭ multe magazine construite în cărămizĭ.

Intre cetăţue şi otelul guvernămîntuluĭ se întinde soseaua publică mărginită de amândouĕ părţile de tamarinĭ stufoşĭ.

In acest oraş e o amestecătură de toate naţiunile, ceea ce 'ĭ dă o înfăţişare foarte însufleţită.

Interiorul caselor creolilor olandezĭ e în general frumos decorat, cu mult lux.

In loc de covoare, zidurile sunt împodobite cu tabele de lemn preţios.

Parchetul e şters în fie-care zi cu portocale necoapte, care se taie în două.

Casele sunt de lemn, cu două ca-

turĭ şi spoite cu o culoare cenuşie deschisă pe din afară.

Scândurile de mărime egală, acoper învelişurile, avênd înfăţişarea ardezieĭ.

Puţine case aŭ ferestre cu geamurĭ din pricina căldureĭ, ci sticla e înlocuită cu împletiturĭ de gaz.

Fie-care casă îşĭ are puţul sĕŭ.

Călĕtoriĭ noştriĭ crezură de cuviinţă de a nu trage nicăierĭ, şi a mânca şi dormi, cât timp aveaŭ de stat aicĭ, pe vaporul lor «Izbânda».

Intr'o seară un negru aduse o scrisoare d-luĭ Million, o deschise şi vĕzu că'ĭ iscălită: Liberatorul.

In scrisoarea aceea Attala, care ştim că'şĭ luase această poreclă de rĕzboiŭ, spuse că aflând de plecarea d luĭ Moore, s'a pândit să trimeată un semn prietinilor sĕĭ, cu care să se servească să nu fie stingherițĭ de Indienĭ.

Guillom Novet fu ales să poarte acel semn: o bucată de piele de bison, pe care eraŭ nişte desenurĭ bizare.

După cât va timp Million şi cu tovarăşiĭ se îmbarcară, şi'şĭ urmară drumul spre Sud.

Pe când eĭ ajung la Caiena, să vedem ce maĭ face Attala şi contele de Montézuma.

Attala când se vĕzu respinsă de Dick Moore, se gândi că cel maĭ bun lucru ce are de făcut, e de a libera pe consîngeniĭ eĭ. Tovărăşia eĭ cu «Rĕzbunarea» nu maĭ era lipsită de sinceritate.

Veghiând totuşĭ asupra luĭ Dick Moore umbla în toate părţile, făcênd propagandă pe la Indienĭ, cercând să'ĭ rescoale.

In momentul când vorbim contele Montézuma saŭ Răzbunarea, o aştepta într'una din odăile luĭ din casa de la St. Ludovic, să vie să'ĭ dea seamă de rezultatul demersurilor eĭ.

E foarte nerăbdător, citeşte mereŭ un bilet, ast-fel conceput.

«Domnule Conte,

«Voiŭ sosi după câte-va ceasurĭ, «şi vĕ voiŭ da socoteală de misiu- «nea, pe care am îndeplinit'o. Nu vĕ «faceţĭ iluziĭ, am a vĕ spune şi lu «crurĭ bune, şi lucrurĭ rele.

«Liberatorul».

— Ce o fi făcut contesa, şopti el cu jumĕtate glas?

Iată o noapte şi o zi de când o aştept.

Ridică un colţ de perdea, tresări de odată.

«Iat'o! zise el.

Apoĭ se grăbi a se duce la uşa intrăreĭ, care se deschise de odată.

Attala în costum de European, frac negru, şi u. beţişor elegant în mână, intră iute.

— Te-am făcut să aştepţĭ, dragă, zise ea întinzêndu'ĭ mâna. Iartă mĕ, căcĭ a fost voia mea.

Povesti că vaporuluĭ care o ducea de la Noul Orleans i se stricase maşina pe drum, şi aŭ trebuit să aştepte şase ore până să treacă un alt vapor.

— Fiind că eştĭ aicĭ, las la o parte orĭ-ce presimţire rea, şi cred că toate staŭ bine.

— D-le conte, zise ea, nu prea sunt mulţumită de rezultatele misiuneĭ mele.

Am crezut amândouĭ, că va fi uşor de a face să intre în inima Indienilor, fraţilor noştriĭ, setea de libertate care ne strînge, şi din moment ce le vom procura mijloacele materiale de luptă, îĭ vom tîrî iute la o revoltă generală.

— Eĭ bine, zise contele emoţionat de acest început.

— Eĭ bine, pretutindenĭ m'am izbit de nepăsare, laşitate, uitarea trecutuluĭ.

Numaĭ Apaşiĭ şi strămoşiĭ meĭ comanşiĭ aŭ primit fără multă vorbă alianţa rĕzbunătoare.

— In definitiv, zise contele, câţĭ oamenĭ credeţĭ că am putea ridica?

— Opt-zecĭ de miĭ de oamenĭ cel mult, aproape cu neputinţă de a forma un corp de armată.

Contele suspină.

— E prea puţin pentru a opune asta forţelor imense ale duşmanilor. Dar, în definitiv, dacă izbutim să'ĭ surprindem putem nădăjdui rezultate imediate.

In clipa aceea un servitor negru intră aducênd o scrisoare:

— Iată o scrisoare pentru d ta, zise el conteseĭ.

O rupse şi citi celea ce urmă:

«Doamnă contesă,

«Dacă iaŭ libertatea de a'ţĭ scri, e că împrejurările mĕ silesc. Afacerĭ însemnate m'aŭ silit pe mine şi pe douĭ tovarăşĭ să ne despărţim de caravană, şi să ne urmăm drumul singurĭ.

«Ne-am oprit la New York.

«Abia eram instalaţĭ la otel, când un comisar de poliţie, îmĭ dădu ordin să'l urmez.

«Ne-avênd nicĭ o teamă de dînsul, l'am urmat fără cea maĭ mică obiecţiune.

«Fuĭ introdus în cabinetul poliţist.

— D-ta eştĭ d l Dick Moore.

— Da, domnule, îĭ ziseiŭ.

— Iţĭ iubeştĭ patria? întrebă el.

— Negreşit, cum e de datoria orĭcăruĭ cetăţean.

— Atuncĭ avem să ne înţelegem. Cunoaşteţĭ, ştiŭ asta, conspiraţia Indiană, care are de scop de a omorî şi de a alunga din America pe toţĭ albiĭ.

(Va urma)

Numĕrul 44 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Marţĭ 14 Aprilie corent.

IN JURUL LUMEI

Aventurĭ de călĕtorie

O conferinţă interesantă

Deună-seară în sala Collegio Romano, în faţa unuĭ foarte numeros şi ales public, d niĭ Citerni şi Vannutelli aŭ ţinut o conferinţă asupra îndrăzneţeĭ lor călĕtoriĭ cu expediţia Bottepo.

Regina Italieĭ a asistat la această conferinţă.

Marchizul Doria, preşedintele societăţeĭ geografice, a pronunţat un discurs în care a adus elogiĭ luĭ Bottego şi Sacchi şi a demostrat importanţa opereĭ lor.

Apoĭ a vorbit locotenentul Vannutelli asupra primeĭ părţĭ a expediţieĭ, vorbind maĭ ales despre fondarea fortuluĭ Lugh, şi despre descoperirea laculuĭ căruia i a dat numele de *Regina Margareta.*

El sfîrşi vorbind cu cuvinte emoţionătoare de momentul în care a dat ultimul adio doctoruluĭ Sacchi, care s'a despărţit bucuros de expediţia Bottego spre a duce la siguranţă în fortul Lugh colecţiile lor ştiinţifice şi numeroşiĭ dinţĭ de elefant vînaţĭ pe lacul Stefania.

Apoĭ vorbi locotenentul Citerni, descriind a doua parte a expediţieĭ Bottego.

El povesti toate peripeţiile prin carĭ aŭ trecut: setea, foamea, căldura înăbuşitoare, frigul, ploile torenţiale, mersul greoiŭ prin stîncĭ rîpoase, luptele continue; eĭ încercară totul împreună cu ceĭ 250 de ascarĭ din carĭ era formată escorta lor.

Citerni povesti apoĭ ultima luptă, care a fost funestă, căcĭ în ea a perit, lovit în piept şi în tâmpla stîngă după o eroică rezistenţă, căpitanul Bottego. După moartea aceluĭ valoros comandant al expediţieĭ, supravieţuitoriĭ aŭ trebuit să se predea după ce aŭ ars drapelul italian, spunênd că e maĭ bine de cât să cadă în mâinile sĕlbaticilor. Această frază fu acoperită de numeroase aplause.

Supravieţuitoriĭ aŭ stat ca prizonierĭ până la întâlnirea lor cu maiorul Nerazzini.

Regina, după ce a felicitat pe ceĭ douĭ conferenţiarĭ, le-a dat câte o medalie de aur făcută într'adins pentru eĭ de societatea geografică. O a treia medalie a fost expediată familieĭ căpitanuluĭ Bottego.

Expediţia luĭ Andrée

Svonurile cele maĭ contradictoriĭ n'aŭ încetat de a circula, zilele trecute, cu privire la Andrée, plecat, după cum se ştie, în Iunie 1897, către pol, fără ca azĭ să ştim ceva asupra soarteĭ expediţieĭ luĭ.

De o sĕptămână, depeşĭ aŭ sosit într'una lăsând spiritele într'o per

plexitate cu atât maĭ mare cu cât speranţele date de unele eraŭ risipite de altele. In imposibilitate de a distinge în mod net adevĕrul de falş, unuĭ redactor al ziaruluĭ francez «Progrès de Lyon» i s'a părut nemerit a recurge la competinţa unuĭ om expert d. Charles Maunoir, secretar general al societăţeĭ geografice franceze, care s'a exprimat ast-fel:

— Ne primind în chip personal nicĭ o comunicare oficială în această privinţă, nu pot de cât să mĕ refer la raporturile dintr'un izvor maĭ mult saŭ maĭ puţin fantastic pe care le-aŭ înregistrat ziarele. Nu e de loc cu neputinţă ca Andrée să fi ajuns în coasta de Nord-Vest a Americeĭ, dar cu mare greutate mĕ pot convinge de asta. Dacă, în adevĕr, el s'a coborît în aerostat, atuncĭ de mult timp ar trebui să ne fi dat veştĭ despre el.

«In schimb, dacă a fost nevoit să părăsească balonul, Andrée a fost obligat de a încerca să se reîntoarcă printre gheţurile polare, pe unde circulaţia prezintă miĭ de pericole din cele maĭ oribile şi adesea de neînvins.

«Decĭ, după mine, prima ipoteză nu poate să fie, căcĭ atuncĭ a trecut foarte mult timp, iar a doua, iarăşĭ nu se poate din cauză că timpul e prea scurt pentru ca Andrée să fi putut sosi în acel loc.

«Decĭ eŭ cred că versiunea rĕspândită de fostul factor poştal Carr, e cu totul lipsită de orĭ-ce temeiŭ.

Stanley

Ospitalitatea Maurilor

Era prin anul 1415, pe timpul când Mauriĭ stăpâneaŭ cea maĭ mare parte din Spania, când Califatul de Cordova era în floare.

Hasan el Masud, un Maur bogat, vechiŭ şi distins general în armata Califuluĭ, se preumbla într'o zi prin grădina sa. De odată el vede pe un tînĕr spaniol sărind gardul şi venind să se arunce la picioarele sale.

— Tată — zise acesta — fie ţĭ milă şi scapă de moarte pe un biet nenorocit urmărit de o mulţime turbată, care vrea săĭ răpească viaţa! Pe Allah, scapă-mĕ!... Ascunde-mĕ repede unde-va... Auzĭ, vin... sunt piedut!

Generosul Hasan mişcat de această rugăciune — şi ştiind cam despre ce poate fi vorba — ridică în sus pe umilitul spaniol şi'ĭ făcu semn să'l urmeze. Acesta se supuse.

Ajungênd lângă un tufiş, maurul ridică o perdea de liane, carĭ ascundeaŭ intrarea unuĭ chioşc.—Introduse pe tînĕr înăuntru şi, maĭ nainte d'al părăsi, împarte cu dînsul o portocală, semn sacrat al ospitalităţeĭ ce'ĭ promite. In fine, după ce l'a îndemnat să aibă curagiŭ, el închise cu grije intrarea pavilionuluĭ şi se întoarse spre locuinţa sa.

***

D'abia intrase într'însa, şi aude de odată un zgomot asurzitor. Uşa se deschide cu bruschete şi o mulţime de maurĭ, purtând pe umeriĭ lor pe un tînĕr scăldat în sânge, pătrund înăuntru. Hasan el-Masud aruncă o privire pe faţa palidă şi desfigurată a mauruluĭ: era fiul sĕŭ, singurul sĕŭ copil, bucuria şi sprijinul bĕtrâneţelor sale.

Toţĭ aleargă în ajutorul nefericituluĭ părinte; voesc a'l consola ca şi cum s'ar putea uşura o asemenea durere. Hasan cade fără cunoştiinţă în mijlocul mulţimeĭ care'l înconjoară.

Ajutoarele grabnice ce i se dă îl aduc în sfîrşit la viaţă, însă, în acelaşĭ timp, şi la cea maĭ mare desperare; dînsul se loveşte peste faţă, îşĭ smulge albiĭ sĕĭ perĭ. S'ar fi isprăvit cu dînsul dacă natura n'ar fi triumfat asupra acesteĭ stărĭ violente: un torent de lacrămĭ vine să uşureze pe nenorocitul părinte; liniştea pare că renaşte puţin câte puţin în sufletul sĕŭ şi peste puţin el are puterea să stea şi să asculte istoria morţeĭ fiuluĭ sĕŭ.

După descrierea ce i se face despre omorîtor, el nu se maĭ poate îndoui că nu este acela pe care'l are în puterea sa. Spaniolul şi cu maurul se întâlniseră la vînătoare; celdintêiŭ, gelos că acesta i-a omorît un vînat ce urmărea dînsul, l'a străpuns cu sabia. In urmă, urmărit de mauriĭ carĭ, atraşĭ de ţipĕtul victimeĭ, alergaseră, el fugise până la grădina tocmaĭ a acelaia pe al căruĭ fiŭ îl ucisese.

— Să'mĭ rĕsbun — strigă bĕtrânul desperat—cerul însuşĭ o ordonă. Da, Profetuluĭ i-a fost milă de mine; el este cel care a făcut ca vinovatul să cadă în mâna mea.

«Dar ce!... acest omorîtor este oaspetele meŭ, el a atins pulpana haineĭ mele, el a împărţit cu mine portocala ospitalităţeĭ. Funestă datorie!...

«Fiul meŭ, scumpul meŭ fiŭ, ertare! Sângele tĕŭ cere rĕzbunare şi onoarea opreşte braţul meŭ gata de a lovi!»

Şi el îmbrăţişă acele rĕmăşiţe neînsufleţite şi le scăldă cu lacrămile sale.

***

Indată ce noaptea acoperi pămêntul cu vĕlul sĕŭ, când totul repauza în casa sa, Hasan Masud, cu o torţă în mână, ese fără zgomot; cu pumnalul între dinţĭ, el are de gând să izbească, să omoare; însă la fie-care pas el îşĭ simte slăbindu-i se curagiul.

In sfîrşit ajunge la pavilion, îĭ deschide uşa, şi se retrage cu groază zărind pe omorîtorul fiuluĭ sĕŭ. Pumnalul îĭ scapă şi se perde prin iarbă.

— Nu'ţĭ fie frică, tată, — îĭ zise spaniolul, — întunerecul ne ajută spre a nu fi vĕzuţĭ; graţie generoaselor tale îngrijirĭ, voiŭ putea scăpa de turbarea duşmanilor meĭ. In maĭ puţin de un ceas, voiŭ putea strînge în braţe pe părintele care mĕ va fi aşteptând de mult.

La aceste din urmă cuvinte, pe maur începu să'l părăsească puterile.

— Crudul! el are un părinte, şi el m'a lipsit pe mine de fiul meŭ, de unica consolare a bĕtrâneţelor mele!

Indată el învinse dorinţa de rĕsbunare ce'l stăpânea, şi porunci cu răceală tînĕruluĭ castelan să'l urmeze. Amêndouĭ, în tăcerea nopţeĭ, ajung într'un fel de oratoriŭ, unde victima sta întinsă pe un pat funebru. Patru lumînărĭ ardeaŭ în jurul mortuluĭ, şi o lampă suspendată de tavan rĕspândea într'acest loc de oroare o lumină lugubră.

Spaniolul, înspăimîntat, îşĭ recunoscu victima, sufletul îĭ era sfîşiat de remuşcărĭ; însă de ce lovitură teribilă nu fu isbit, când auzi aceste cuvinte ale nefericituluĭ Hasan!

— Barbare, priveşte acest cadavru; el este fiul meŭ, tu 'l-aĭ străpuns sînul şi tu tot încă maĭ respirĭ!

Bĕtrînul nu maĭ putu să maĭ urmeze, începu să se clatine; Spaniolul vrea să'l sprijinească, însă Maurul respinge cu indignare pe omorîtorul fiuluĭ sĕŭ, şi, cu privirea rătăcită, zise:

— Opreşte-te, el este copilul meŭ; fie ţĭ milă de tinereţea sa!... Ah! durerea mĕ rătăceşte, el nu maĭ este, nu maĭ am fiŭ!...

— Rĕsbună ţĭ în contra asasinuluĭ fiuluĭ tĕŭ – strigă Spaniolul – loveşte; iată pieptul meŭ...

— Nu, tu veĭ trăi, însă spre nenorocirea ta; ţi am acordat ospitalitatea, grăbeşte-te a te face nevĕzut d'inaintea ochilor meĭ, tu 'mĭ pricinueştĭ groază. Fugĭ, pleacă, saŭ nu maĭ rĕspunde de tine înaintea luĭ Allah şi a sfîntuluĭ Profet!...

Castelanul, cu inima sfîşiată de remuşcărĭ, se depărtă plîngând, că a umplut de doliŭ şi de disperare aceste locurĭ.

Const. A. Ştefănescu.

Typ UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 44. 5 BANI IN TOATA ŢARA Bucureştĭ, Miercurĭ, 15 Aprilie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
» 2.50 « 1/2 « « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe sĕptămână
MARŢEA şi VINEREA

UN DOLIŬ ÎN ORIENT. — (Vezĭ explicaţia)

Un doliŭ în Orient

De maĭ bine de o sĕptămênă familia Djacim nu maĭ dădea semne de viaţă. Eŭ ocupam la Bagdat o casă învecinată cu a luĭ Djacim care îmĭ devenise prieten bun, ceea ce nu se prea obicĭnueşte între turcĭ şi creştinĭ.

Nu maĭ auzeam glasul ascuţit al nevesteĭ luĭ Djacim, nicĭ cântecile nasale ale fiuluĭ sĕŭ, un băiat în vîrstă de 16 anĭ. Imĭ aduceam aminte numaĭ că într'o dimineaţă vĕzusem pe cele două fiice ale luĭ trecênd repede la fluviŭ ca să ia apă: Servitorul meŭ nu putea să'mĭ dea nicĭ o informaţie; el, ca un bun creştin ce era, nu împărtăşia simpatia mea pentru mahomedanĭ.

Ceĭ-l'alţĭ vecinĭ aĭ meĭ rĕspundeaŭ în mod nehotărît la întrebările mele.

— Moartea trebue să'şĭ fi fâlfâind aripele pe d'asupra caseĭ lor, zise unul în sfîrşit. N'auzĭ tu câiniĭ urlând pe pragul lor? Ascultă bine la noapte şi veĭ auzi ţipĕtul cucuvaieĭ pe terasa lor.

Noaptea următoare auzise în adevĕr niştε croncăiturĭ sinistre, ca ale pasĕrilor de întunerec, venind din curtea luĭ Djacim. Mĕ urcaĭ curios pe terasa mea şi putuĭ să'mĭ arunc privirea în curtea luĭ. Prin întunerec distinseĭ maĭ multe umbre rătăcind pe lângă zidurĭ iar din când în când se auzea lămurit gemĕtul lung, înăbuşit al unuĭ bolnav care repeta mereŭ aceste cuvinte: Allah! Mahomed!

Nu'mĭ maĭ rĕmânea acum nicĭ o îndoială că cine-va din familia luĭ Djacim trăgea de moarte.

Incepuseră a se revĕrsa zorile, zgomotele se domoliseră în locuinţa mahomedanuluĭ şi eŭ eram să adorm adânc când d'o dată, un ţipĕt disperat, ca al unuia care e în primejdie de moarte, mĕ făcu să sĕr din pat: în mijlocul teraseĭ vecinilor meĭ, o femee cu hainele în desordine, stând în vêrful picioarelor, urla către cer. Această femee era nevasta luĭ Djacim. Corpul eĭ părea sucit; o strîmbătură de durere îĭ zgîrcia faţa.

Intr'un moment, plânsul o înăbuşi; gura'ĭ rĕmase deschisă; era incapabilă d'a maĭ scoate un sunet.

Această femee era spăimêntătoare în durerea eĭ.

Convenienţele orientale mĕ opriaŭ d'a face întrebărĭ şi d'a exprima condoleanţe. De alt-fel spăimântătoarea eĭ durere se dete curând pe faţă.

«Abas! Abas! gemea dînsa; ya Abas!»

Aşa dar pe Abas, fiul unic al luĭ Djacim, îl răpise moartea.

Lângă mort, care fusese lăsat în curte, distingeam acum vocea luĭ Djacim care se tânguia cu fiicele sale. Muma nu putuse să sufere vederea fiuluĭ sĕŭ mort şi se urcase pe case pentru a'şĭ striga durerea către cer.

Curând se lăţi în mahala vestea morţeĭ luĭ Abas. Femeele se adunară în faţa caseĭ mortuare şi'şĭ povesteaŭ plângênd suferinţele tînĕruluĭ Abas. Nenorocitul căzuse dintr'un palmier pe când culegea curmale şi se înfipsese cu corpul într'un par bătut la rădăcina copaculuĭ. Tot ce se făcuse pentru vindecarea raneĭ fusese în zadar, atât rugăciunile cât şi unsorile; în curs de opt zile dînsul suferise cele maĭ groaznice chinurĭ. In ajunul morţeĭ sale se încercase remediul suprem jupuindu se de voie o cucuvae nefastă; şi asta fusese în zadar.

A murit pronunţând numele luĭ Alah şi tatăl sĕŭ a avut timp să'ĭ promită un mormînt în oraşul sfânt Kerbela.

Sosirea uneĭ cete de femeĭ voalate cu negru, cu mâinele împreunate, cu hainele în desordine, întrerupse conversaţiile şi desfăcu şirurile: eraŭ *plângătoarele* de la o monastire de călugăriţe mahomedane carĭ veneaŭ chemate de familie pentru ca să dea mortuluĭ ultimele onorurĭ plângênd şi smulgêndu'şĭ pĕrul în jurul luĭ. Cum intrară în curte începură să ţipe.

La ora de rugăciune, de la amiazi, vĕzuĭ pe bĕtrânul Djacim, amicul meŭ, trecênd repede pe dinaintea caseĭ mele ţinêndu-şĭ poala haineĭ peste cap în semn de doliu; el rĕspunse la salutarea mea ridicând mâna spre cer şi'şĭ urmă drumul spre moscheea unde se rugă îndelung.

Toată noaptea următoare, Djacim a stat lângă cadavru, cântându-şĭ durerea, improvizând cele maĭ sfîşietoare versurĭ:

«Era frumos, era puternic, braţul luĭ era armat pentru serviciul luĭ Alah».

«Abas! Abas! de ce aĭ plecat aşa de curând de sub coperişul tatăluĭ sĕŭ».

Femeele acopereaŭ cântările cu bătăĭ din palme iar muma prin sbucnirĭ de scâncete.

A treia zi mortul fu transportat la Kerbela în ţipetele *plângĕtoarelor*.

Henri Mignot

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. II

14 Aprilie, ziua I-a de Paştĭ.—Ierĭ am fost nenorocoşĭ cu ghiaţa; crăpăturile deviază de la calea noastră. După ce am mers maĭ multă vreme de-alungul lor ca să găsesc un loc potrivit de trecere, am socotit, în aceste împrejurărĭ, maĭ bine să ridic cortul şi să petrecem sĕrbătoarea Paştilor. Afară de aceea voiam să fac şi socoteala timpuluĭ, ca să ne îndreptăm ceasoarnicele cât maĭ curênd.

După ce ridicarăm cortul, intraĭ în sac, pe când Iohansen vedea de câinĭ. Temperatura era numaĭ de —30° C., totuşĭ nu era o ocupaţie din cale afară plăcută, să socoteştĭ logaritme cu degetele îngheţate. Socoteala e lungă, aşa că nu vom putea pleca maĭ departe până diseară.

Seara însă, am petrecut o în odihnă, la un prânz bun şi cald. După ce ne-am ospătat bine cu fiskegratin, cu apă cu lapte, cu grog cu zeamă de lămâe, cu fructe uscate, ne-am făcut somnul

Am revĕzut încă odată socotelile şi am aflat că acum ghiaţa ne purta spre nord, ceea ce pentru «Fram» ar fi foarte bine, nu însă şi pentru noĭ. Vîntul a fost în zilele din urmă de la sud.

Am socotit apoĭ timpul aproximativ şi ne-am îndreptat ceasoarnicele.

Ierĭ am mers la un unghiŭ de 10° spre vest, azĭ la 5°, iar mâine am de gând s'o luăm direct spre sud.

Pentru variaţie, cerul a fost azĭ acoperit; seara însă totuşĭ s'a arĕtat soarele. Iohansen a cârpit azĭ haine pe când eŭ îmĭ terminam socotelile. Pân'acum n'am avut încă o vreme aşa de moale şi plăcută. La 10 ore seara avem—25.6°C.

Marţĭ, 16 Aprilie.—Erĭ dimineaţă pe la ora 1, când eram gata să plecăm, *Baro* a fugit nainte de a-l fi putut înhăma; vĕzuse că înhămasem pe câţĭ-va din ceĭ-l'alţĭ câinĭ şi ştia ce avea să urmeze acum.

De oare-ce nu voiam să pierd pe cel maĭ bun câine ce aveam la sania mea, ne oprirăm. Il căutaĭ şi-l chemaĭ pretutindenĭ, peste coline, dar nu-l zăriĭ nicăerĭ. Ghiaţa era pustie.

Trebuirăm să plecăm fără câine; maĭ tîrziŭ însă, spre marea mea bucurie, îl zăriĭ departe de drumul nostru îndărât; credeam că n'o să-l maĭ vĕd. Se ruşina de sigur întorcându-se şi când îl înhămaĭ, se uita la mine rugător. Voisem să-l bat, dar această privire mĕ desarmă.

Găsirăm ghiaţă pasabilă, deşi nu era în tot-d'a-una plană, şi făcurăm progrese mulţumitoare. Câte-va ridicăturĭ de gheţurĭ ne făcură însă să deviăm spre vest.

In decursul dimineţiĭ observaĭ că îmĭ uitasem unde va compasul, şi de oare-ce nu mĕ puteam lipsi de el, trebuiĭ să mĕ întorc şi să'l caut. L'am şi găsit, dar drumul îndărăt fu obositor; pentru prima oară, de multă vreme, mĕ supără căldura; soarele ardea într'un chip aproape nesuferit.

Când ajunseĭ în sfîrşit îndărăt la sanie, mĕ simţeam cam slab; Iohansen sta pe caic şi dormea în soare; pentru întêia oară i se părea frumos şi cald.

Apoĭ pornirăm maĭ departe. Lumina şi căldura ne muia însă şi ne făcea somnoroşĭ, aşa că mergeam încet. Pe la 10 ore dimineaţa ne oprirăm. Termometrul arĕta —26°2C. Ne ridicarăm cortul în soare şi în curînd ne aflam într'o căldură plăcută. Ne prepararăm un noŭ ospĕţ extra-ordinar, al doilea de Paştĭ.

După socotelile mele, până acum am făcut 96 de kilometri de când ne-am întors spre casă.

Miercurĭ, 17 Aprilie. — Temperatura — 28°C. Ierĭ am făcut, fără îndoială, cel maĭ lung drum până astă zĭ. Am început să mergem la $7^1/_2$ ore dimineaţa şi ne-am oprit la 9 seara; la amiazĭ ne-am oprit douĕ ceasurĭ.

Ghiaţa era destul de rea, neegală; totuşĭ am putut înainta bine, de oare-ce din fericire n'am fost împiedicaţĭ de crepăturĭ, a căror trecere ne pricinueşte cea maĭ mare greutate.

Câiniĭ aŭ putut trage săniile aproape mereŭ singurĭ, aşa că, în fond n'am avea de ce să ne plîngem.

Aci, unde ne găsim acum, ghiaţa pare a fi cam de acelaş fel ca cea pe care o aveam în jurul luĭ *Fram*, suntem acum cam prin acele părţĭ pe unde trebue să treacă vaporul nostru.

Sunt convins că ierĭ am făcut 30 de kilometri, aşa că acum ne am fi apropiat cu 126 km. de casă.

Vremea e minunată; nu-ĭ aşa de frig ca să fie neplăcut, şi mereŭ e soare, fără vînt prea tare. Atmosfera după părerea mea, e cu mult maĭ egală şi maĭ liniştită aci sus la Pol. Acum suntem de maĭ bine de o lună pe ghiaţă şi nicĭ-odată n'am fost opriţĭ de vreme rea; soarele a strălucit aproape mereŭ, afară de vr'o douĕ zile, carĭ aŭ fost în parte înorate.

Existenţa e din ce în ce maĭ frumoasă, frigul a trecut şi înaintăm tot maĭ mult spre ţara veriĭ. Acum nu maĭ e un chin să te deşteptĭ dimineaţa, să preparĭ de mâncare, şi să visezĭ apoĭ, în sacul cald, despre un viitor fericit, acasă... Acasă?...

Astă zĭ am avut cam mult de cusut; pantaloniĭ mi s'a cam uzat.

Se pare cald de tot acum la —28° C., în comparaţie cu cele —40° de odinioară. Atuncĭ nu prea era uşor să umblu cu acul.

Vinerĭ 19 Aprilie. — Maĭ avem pentru douĕ zile nutreţ pentru câinĭ; sper însă că va ajunge ceva maĭ mult. Deocamdată voiŭ să întrebuinţez câiniĭ ceĭ maĭ rĕĭ ca hrană pentru ceĭ l'alţĭ.

Ierĭ a fost ucis *Perpetuum*. Aceastá ucidere a câinilor şi maĭ ales tăerea lor în bucăţĭ e ceva grozav; dar ce să facem? Până acum i am ucis cu cuţitul, dar ierĭ am hotărât să schimbăm această metodă sângeroasă şi să adoptăm strangularea.

Am dus câinele îndărătul uneĭ coline, ca ceĭ-l'alţĭ să nu'l vadă; apoĭ i-am trecut un laţ de gât şi am tras amândouĭ cu toată puterea. Dar fără succes. Mâinile nu ni le maĭ simţeam de frig. Aşa, furăm nevoiţĭ să întrebuinţăm iar cuţitul. Era ceva grozav.

Fireşte, maĭ comod şi maĭ puţin grozav pentru noĭ ar fi împuşcarea, dar muniţia, aci, are un preţ prea mare şi trebue cruţată pe cât numaĭ se poate; poate să vie un timp când ne-ar părea rĕŭ că n'am fost maĭ economĭ.

Observaţiile de ierĭ arată că ne am coborît până la 85° 57, 8' latitudine nordică, pe când longitudinea de est este 79° 26'. De la ultima noastră observaţie din ziua de 13 Aprilie, am făcut 82 kilometri, toc maĭ cât socotisem şi eŭ după mar şurile noastre zilnice.

Tot aceea şĭ vreme cu soare, ziua şi noaptea. Ierĭ a început să bată niţel vênt de nord şi bate şi astă zĭ, dar nu ne prea supără, căcĭ ne vine în spate. Temperatura, între 20 şi 30 grade. nu poate fi de cât plăcută. De sigur e o fericire pentru noĭ; căcĭ dacă ar fi maĭ cald, crăpăturile ar fi maĭ dese şi ar rămânea maĭ mult timp neacoperite de ghiaţă nouă.

Dorinţa mea cea maĭ fierbinte e să ajungem la uscat înainte de a de veni crepăturile prea rele. Ce vom face atuncĭ, va depinde de împrejurărĭ.

Duminică 21 Aprilie. — Alaltă-ierĭ pornirăm pe la 4 ore şi ne oprirăm noaptea ca să mâncăm ceva. Oprirea de amiazĭ, când ne vîrîm în sacul cald cu mâncarea, e maĭ ales plăcută.

După un somn bun plecarăm iar; dar în curênd furăm opriţĭ în loc de cea maĭ rea crepătură ce am întâlnit până acum. Am mers de-alungul eĭ ca să găsesc un loc de trecere, dar pe tot drumul n'am găsit decât ghiaţa rea. Crepătura rĕmase pe toată întinderea deopotrivă de largă, plină de blocurĭ de ghiaţă şi de sfărâmăturĭ, resultate ale unor presiunĭ trecute.

Intr'un târziŭ găsiĭ un loc de trecere; dar când duseiŭ acolo caravana făcênd un ocol mare, în vremea asta crepătura se schimbase iar aşa că nu găsiĭ cu cale să cutezăm trecerea. Porniĭ iar să caut alt loc, dar în zadar; pretutindenĭ aceia-şĭ ghiaţă urîtă, neagră; pe unele locurĭ malul se înălţa până la 8 metri.

In cele din urmă fuĭ nevoit să mĕ întorc fără a'mĭ fi împlinit misiunea. Ceea ce mĕ necăjea maĭ mult, era că de cea-l'altă parte a crepăturiĭ era o ghiaţă frumoasă, plană, ce se întindea departe spre sud, plecând noĭ eram nevoiţĭ să ne oprim aci şi să aşteptăm.

Deja începusem a mĕ resemna, când, la întoarcerea mea, găsesc, tot maĭ aproape de locul unde ne oprisérăm întâiŭ, un loc destul de bun de trecut.

Trecurăm decĭ de partea cea-l'altă, pe când ghiaţa sfărâmată scârţîia sub paşiĭ noştri. Intr'aceea însă se făcuse 6 ceasurĭ dimineaţa.

Ne maĭ continuarăm drumul cât-va timp pe ghiaţă frumoasă, plană, dar câiniĭ eraŭ obosiţĭ şi nu mâncaseră de aproape 48 ore.

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

LXI

— Te rog să te explicĭ, d le, căcĭ nu înţeleg ce vreĭ să zicĭ.

— Nu căuta să mĕ înşelĭ, căcĭ am înaintea mea, un raport amănunţit, care precisează faptele.

O să vĕ arăt că serviciul meŭ e bine făcut.

«Există un sef tînĕr, numit «Libe «ratorul», care a întreprins o cam «panie lungă şi grea prin toată A «merica. Am legat de paşiĭ luĭ un «agent sigur, care nu l perde o clipă «din vedere.

«Prin acest agent am aflat totul.

«Aicĭ se opri convorbirea mea cu «şeful de poliţie ; mi'am luat rĕmas «bun de la el, şi acum mĕ grăbiam «să vĕ transmit pericolele, care vĕ «ameninţă, mĕ grăbesc să vĕ trimit, «printr'un om sigur înştiinţarea, şi «pe urmă veţĭ face tot ce veţĭ crede «de cuviinţă.

«Am cinstea de a fi, doamnă con «tesă, unul dintre ceĭ maĭ pasionaţĭ «admiratorĭ aĭ frumuseţeĭ d-voastră.

Dick Moore

Cetăţean american».

Attala citi acea scrisoare pe nerăsuflate. Iĭ era teamă maĭ întĕĭ de a întâlni vre'o indiscreţiune în stare să alarmeze pe tinĕrul conte şi să descopere tînĕruluĭ conte împrejurărĭ din trecut, dar vĕzu că bărbatul sĕŭ nu aruncase nicĭ un cuvênt compromiţător.

Intinse scrisoarea conteluĭ.

— Iată, zise ea, veştĭ rele. Citeşte între liniĭ şi ghiceşte amănuntele, pe care acest corespondent cred că e bine, să le tacă.

— Ce, 'ĭ aşa de grav? întrebă tînĕrul.

— Este, dragă conte, că suntem trădaţĭ, şi că e de trebuinţă să luăm măsurĭ serioase, dacă nu vrem să înlăturăm pericolul.

— Ce crezĭ, doamnă, că e bine să facem?

— Sunt foarte sigură că spionul mi-a perdut urma.

— Cum aşa?

— Eĭ, par'că am avut o presimţire, la otelul Delmonico, am stat câte-va zile, şi când am eşit eram îmbrăcat europeneşte, schimbasem costumul meŭ de şef indian cu un compatriot de aceiaşĭ talie cu mine, care plecase cu câte-va zile înainte.

Acum iată ce cred că trebue să facem:

Eŭ voiŭ redeveni iarăşĭ contesa d'Orlinoff; nimenĭ nu 'şĭ va închipui că o contesă rusă atât de bogată, poate fi şeful uneĭ conspiraţiĭ.

Iar d-ta veĭ fi contele de Montezuma, directorul uzineĭ cu acelaş nume pe care aĭ înfiinţat-o la st. Ludovic, pentru topirea metalelor.

Aşa şi făcură, fără a se lăsa dè ideia lor aşteptând ca împrejurările să le fie maĭ priincioase.

Până atuncĭ însă adesea se duceaŭ la peşterea Mamouth, unde e închisă comoara conteluĭ, şi unde diferiţiĭ şefĭ de indianĭ veneaŭ să dea seamă de mersul conspiraţiuneĭ.

LXII

Isbânda la Caiena

Pe când ceĭ douĭ şefĭ indienĭ urmaŭ opera de conspiraţiie, să urmăm «Isbânda», care intră în Caiena. Eraŭ 5 ore seara.

Cayena e situată pe mare, într'o insulă, pe care un canal strîmt o desparte de continent. — Aspectul loculuĭ n'are nimic atrăgător, nimic care să te seducă.

Oraşul despărţit în două; oraşul vechiŭ şi oraşul noŭ, a luat în cele din urmă timpurĭ o mare desvoltare.

Din punctul de vedere al construcţiunilor, nimic nu 'ĭ dă seamă, nicĭ palatul guvernoruluĭ care e fosta casă a jesuiţilor, nicĭ cazarma care'ĭ peste drum de el, nicĭ spitalul militar, nicĭ biserica, nicĭ antrepourile. Singurul lucru frumos e piaţa mare.

E minunată, mare şi mărginită de un rînd de portocalĭ, prin care sboară ceĭ maĭ frumoşĭ colibri din lumea întreagă. Cât despre moravurile populaţiuneĭ te-aĭ crede în Antile.

E acelaş amestec de populaţie albă şi de culoare, cu această deosebire că negriĭ şi sîngele amestecat sunt într'o maĭ mare proporţiune, de cât în Antilele franceze.

Ast fel se strecură fără de plictiseală seara întâia pe «Izbînda» admirând cu ochiĭ de departe.

A doua zi, toţĭ se scoborîră. Debarcară pe un cheiŭ de piatră destul de bine construit, şi din care eşea un dig orizontal d'asupra căruĭ e un far.

In jurul cazărmeĭ, cel dintêiŭ edificiŭ, pe care'l zăriră, eraŭ o mulţime de palmierĭ foarte înalţĭ, care'ĭ dădeaŭ o înfăţişare pitorească.

Partea de oraş în care eraŭ d. Million cu tovarăşiĭ sĕĭ era foarte urîtă. Străzile strimte şi casele înghesuite unele în altele, păreaŭ că vor să se dărîme urmând povîrnişul spre mare.

Să se maĭ adauge şi un soare de plumb care înflăcăra pământul, îşĭ poate orĭ-cine închipui, impresiunea de mâhnire făcută asupra călĕtorilor noştriĭ.

Se duseră la consul, care'ĭ primi foarte bine, punêndu-le la dispoziţie şi o trăsură, cu care avea să facă escursiunĭ în împrejurimĭ.

— Cayenna, spuse consulul, nu numaĭ că e un oraş ospitalier, dar e şi un oraş sănătos.

Dar de câţĭ-va anĭ o calamitate enormă căzuse asupra ţĕreĭ; frigurile galbene aŭ reapărut în 1852, şi de atuncĭ revin la intervale foarte micĭ.

Porniră pe la nouĕ ore de dimineaţă după ce se înţeleseră, să fie întorşĭ la douĕ-spre-zece.

Drumurile eraŭ destul de rele.

Locuinţele eraŭ maĭ toate ruinate.

Pentru aceste case se întrebuinţează la construcţiĭ douĕ felurĭ de petre rele, amestecate cu cărămizĭ.

Oameniĭ afară de boalele care'ĭ sfîrşeşte, trebue să maĭ înfrunte şi muşcăturile diferitelor animale şi insecte.

Intre altele un fel de vierme gros cât o coadă de pană, care naşte sub piele, se desvoltă şi creşte până să'l poată extrage.

Ajunseră la o pădure vergină.

Miĭ de colonade avênd 35 până la 45 metri de înalte se înălţaŭ d'asupra capetelor escursioniştilor, cu vîrful încoronat de verdeaţă, care ţineaŭ o umbră aproape desăvîrşită.

La înălţimea aceasta se vedeaŭ maimuţe. D. de la Becassière, împuşcă două.

Miĭ de păsĕrĭ cu penele cele maĭ deosebite în culorĭ ciripeaŭ pe aceste înălţimĭ.

In sfîrşit se reîntoarseră în oraş, vorbind de celea ce vĕzuseră.

Unchiul Million adună în salonul cel mare al «Izbîndeĭ» pe toţĭ d-niĭ şi d-nele expediţiuneĭ.

— V'am reunit, zise el, să vĕ daţĭ părerea, ce itinerar să maĭ urmăm, eŭ unul cred că ar fi bine de acum să trecem în Australia, să vizităm şi China, Cochinchina, Tonkin, Annam, Indiiie Engleze, după care vom intra în Mediterana şi ne vom întoarce în Europa prin canalul de Suez.

D-ra Eliza Leroux luă cuvîntul.

— Cred, zise ea că nicĭ una din cucoane, nu mĕ contrazice, dacă propunerea d-nuluĭ Million ne bucură foarte mult.

Căcĭ noĭ femeile ne cam simţim obosite.

De aceea nu vĕd nevoia de a ne opri în toate locurile, şi dacă s'ar putea să ne scoborîm cât maĭ puţin de pe vaporul «Isbânda».

Am zis.

— Da urmă d. Fontaine, şi eŭ sunt de ideia d reĭ.

Să nu ne maĭ oprim de cât în oraşele marĭ. «Isbânda» să 'şĭ urmeze drumul ca să treacă strîmtoarea Magelan şi să se găsească ast-fel în oceanul Pacific.

Asta nu însemnează că la punctele importante, domniĭ cel puţin, o să se dea jos, aşa cred de cuviinţă să ne oprim la Rio de Janeiro, ca să daŭ o vizită împĕratuluĭ Don Pedro, care am cinstea de a'l număra printre colegiĭ meĭ de la societatea Geografică din Paris.

De acolo vom vizita Monte-Video şi Buenos-Ayres.

— Adoptat, strigă unchiul Petruş.

Aşa căpitanul «Isbândeĭ» fu rugat să 'şĭ îndrepte vasul spre gurile Amogonuluĭ.

Marea era liniştită, vînturile tavorabile şi maşina «Isbîndeĭ» puternică: ajunseră iute şi fără multă oboseală în portul Para, care se maĭ

numeşte şi sfînta Maria-de-Belem.

Gura Amazonuluĭ e foarte presărată cu insule, dintre carĭ cea maĭ mare Marajo, care despărţeşte cele două braţe principale ale fluviuluĭ. La Nordul aceste insule e amazonul propiŭ zis. La Sud e rîul Para saŭ Tocantin.

In sfîrşit ajungînd la Para, toată lumea debarcă şi începu a vizita oraşul.

Sânta Maria de-Belem, fundată în 1616 de Francis Caldera, e situat lângă Amazon, pe malul drept al acestuĭ fluviŭ, în faţa insuleĭ micĭ, foarte numeroase.

La o leghe aproape de oraş se înalţă, pe o stîncă înconjurată de apă, micul fort Serra.

Vizita monumentelor nu luă mult timp călĕtorilor, căcĭ nu sunt nicĭ numeroase, nicĭ foarte remarcabile.

Principalul edificiŭ e palatul, construcţia mare cu două caturĭ, cu un balcon deschis cu sculpturĭ exterioare, şi palmierĭ în faţă.

Cu toată lăţimea străzilor, înfăţişarea oraşuluĭ 'părea aşa de puţin ispititoare, că escursioniştiĭ se întoarseră pe vapor cu părere de rĕŭ.

Se învoiră că a doua-zi «Isbînda» va lua în susul fluviuluĭ vre-o câte va ore, ca să poată fie-care să 'şĭ facă o idee bună de malurile Amazonuluĭ.

Aspectul acestor locurĭ întinse variaŭ după zone, dar în general eraŭ locurĭ şese, împădurate, băltoase, fertile maĭ peste tot.

Altă-dată să parcurgĭ Amazonul de la isvorul şi până la gura sa, era un titlu de glorie, acum serviciile regulate de vapoare aŭ loc adesea.

D. Fontaine, stând pe pod, în mijlocul doamnelor şi tinerilor, le aminti că cel dintĕĭ care riscă această lungă navigaţie, fu Ispaniolul Orellana, care, îmbarcându se în 1540 la cincĭ-zecĭ de leghe de Quito, intră în marele fluviŭ şi'l scoborî până la capul Nord pe coasta Guyaneză.

El afirmase că avusese de luptat împotriva triburilor femeilor rĕzboinice, care îşĭ tăiaŭ un sîn, să mânuiască arcul cu maĭ puţină oboseală.

Doctorul Crevaux, care şi el a explorat susul Amazonuluĭ admite o origină maĭ puţin poetică femeilor rĕzboinice.

Povesteşte că ajungînd la un sat, de pe malurile rîuluĭ, fu foarte mirat de a nu întâlni nicĭ un om, care să-l primească.

Vizită două, treĭ locuinţe şi nu întâlni de cât femeĭ.

Intreabă pe cea maĭ bătrână:

— Unde sunt bărbaţiĭ voştri?

— N'avem, rĕspunse ea.

Călĕtorul fu foarte nedumerit.

Intâlnise oare faimoasele Amazone despre care discutaseră savanţiĭ din lumea întreagă?

Intrebă pe una dintre ele:

— Câţĭ copiĭ aĭ avut?

Ea îĭ rĕspunse arătându-ĭ treĭ liniĭ roşiĭ trase pe şoldul eĭ.

Aceste trăsăturĭ arăta numĕrul copiilor masculinĭ, pe care ea îĭ născuse.

Doctorul nu întârziă de a recunoaşte una fiind-că o maĭ întâlnise pe marginile Jeri, era femeea unuĭ şef, care o alungase fiind-că nu se înţelegea cu soţia luĭ cea maĭ tînĕră.

M. H. Coudreau, într'una din călĕtoriile luĭ, afirmă că a vĕzut pe adevĕratele scoborîtoare a amazonelor.

Spuse, că înainte de cucerirea europeană, femeele caraibane de la nordul Amazonuluĭ, măritate cu rĕsboinicii Tujoi, a căruĭ trib sta la sudul fluviuluĭ, privindu se ca superioare, alungară pe bărbaţiĭ lor, şi se declarară independente. Maĭ târziŭ ele fură bătute definitiv, graţie interveniriĭ unuĭ mare general Jurupari.

Intre acestea *Isbânda* înainta. Afară de căldura cea mare care domnia, de abia temperată de o suflare, cucoanele se arătaŭ mulţumite de această escursiune, şi de priveliştea care se desfăşura înaintea lor.

O vegetaţie minunată îmbogăţia malurile fluviuluĭ, unde arboriĭ se înălţaŭ la o înălţime surprinzĕtoare.

A doua zi *Isbânda* îşĭ reluă călĕtoria, care trebuia să ţie maĭ multe zile până la Rio-de-Janeiro.

Timpul era bun, totuşĭ plictisitor. Numaĭ amorezaţilor nu le era urît.

D-şoara Bourgeois cu pictorul Beaudoin Marie Fontaine cu d-l de la Becassière, făceaŭ la planurĭ în momentul când întorşĭ la Paris, se vor putea cununa. Maĭ cu seamă Jollibois nu se maĭ deslipea de logodnica luĭ.

— Dragă Paulină, zicea Jollibois, ce lung îmĭ pare timpul, care ne despărţeşte de ziua când d primar ne va uni, dacă n'aş avea ca să am răbdarea, orele aceste fericite când pot să'ţĭ strâng mâna, şi să'ţĭ spun cât te iubesc!

— Prietene, reluă fata cu nevinovăţie, crede-mĕ că n'am o dorinţă maĭ potolită de cât tine, de a vedea în sfîrşit ziua când visele mele se vor realiza.

Apoĭ făceaŭ planurĭ despre viitor. Jollibois vroia să trăiască la ţară, destul de aproape de Paris, ca să poată să'şĭ vadă de treabă, şi destul de departe, ca să scape de mulţimea vizitatorilor.

Paulina îşĭ fixase alegerea.

— Ştia la Val-Fleury, lângă pădurea Meudon, un pavilion mic, ascuns sub copacĭ, în mijlocul uneĭ grădinĭ, stropită de o fântână.

— Vom int.ebuinţa apa aceea, să facem un bazin mic în mijlocul verdeţeĭ.

— Bravo! rĕspunse Jollibois, vom aduce o colonie de peştĭ roşĭ.

— Prietene, spunea frumoasa copilă, va trebui să înconjurăm acel basin de un grilaj solid.

— Şi de ce, dragă Paulină?

Obrajiĭ feteĭ se coborîră.

— Fiind că, rĕspundea ea foarte ruşinată, dacă avem copiĭ, nu trebue să cadă în apă.

Aşa se petreceaŭ serile frumoase pe vasul «Isbânda».

Grupurile amoroase conjugaŭ verbul a iubi la lună, şi luaŭ «Crucea de sud», care sărise la orizont, de când trecură la ecuatorul, ca martor al sincerităţeĭ şi veşnicieĭ dragosteĭ lor.

In sfîrşit după ce «Isbânda» trecu strîmtoarea păzită de fortul Sainta Cruz şi fortul San Joao, călĕtoriĭ vĕzură deschizêndu se în faţa lor frumoasa baie Rio Janeira, dominată de cincĭ culmĭ de munţĭ dantelate cu forme ciudate.

Soarele strălucea în toată puterea; nicĭ un amănunt din acea minunată panoramă nu scăpa călĕtorilor.

La zece ore «Izbânda» aruncă ancora în faţa oraşuluĭ, pe lângă insula Enchadas, unde vasele aŭ obiceiŭ de a'şĭ reînoi proviziunele de cărbunĭ.

Debarcară în capitala Brazilieĭ, oraşul cel maĭ însemnat din toată emisfera australă.

Populaţia oraşuluĭ e de 400 miĭ de suflete, din care jumĕtate compusă din negriĭ şi mulatriĭ.

Oraşul se împarte în treĭ părţĭ distincte; în centru cetatea afacerilor, cu străzile eĭ lungĭ şi strimte, rĕŭ pavate. Acolo staŭ ceĭ maĭ mulţĭ străinĭ, şi călĕtoriĭ noştriĭ traseră la un otel Franca, situat în strada Ouvidar.

E strada cea maĭ frumoasă şi maĭ însufleţită din capitală.

Cea maĭ mare parte din firmele magazinurilor eraŭ scrise în franţuzeşte.

Urmară a vizita oraşul aşteptând să pregătească dejunul.

In jurul vechiuluĭ oraş se grupaŭ mahalale nouĭ, în toate direcţiunele, până hăt departe în câmpie.

Rio, graţios situat pe partea occidentală a băieĭ, se desluseşte minunat, cu învelişurile numeroase roşiĭ şi turlele înalte, pe masivurile posomorîte a uneĭ verdeţĭ veşnică.

D. Fontaine se duse să vadă pe împăratul Don Pedro.

Impăratul îl primi foarte bine, şi pofti pe a doua zi întreaga nuntă la masă.

A doua zi de dimineaţă se duseră să viziteze grădina botanică.

Acolo un spectacol feeric se oferea privirilor exploratorilor.

In faţa lor se înălţa o splendidă şosea de palmierĭ cu trunchiurile albe şi lustruite, din care eşia un

trunchiŭ verde, neted şi strălucitor, şi care da naştere uneĭ umbrele de verdeaţă legându-se de la un copac la cel-l'alt şi formând, la o sută de picioare în aer, o boltă naturală de un efect măreţ şi surprinzĕtor.

D. Fontaine înştiinţă pe tovarăşiĭ seĭ, că aceştĭ arborĭ uriaşĭ n'aveaŭ maĭ mult de patru-zecĭ de anĭ.

Orchideele, *Rhipsalis* şi alţĭ paraziţĭ aŭ acoperit ramurile lor noduroase.

Maĭ eraŭ masivurĭ de bambu, a căror ramurĭ slabe, lovindu se la fie care suflare de vînt, dădeaŭ un geamăt monotom.

Portocaliĭ eraŭ plinĭ de fructe delicioase.

O altă secţiune a grădineĭ cuprindea numaĭ bananierĭ.

Apoĭ dragonierĭ cu frunzele roşiĭ, fugerele, arborele de reţivă, etc.

Călĕtoriĭ se aşteptaŭ a găsi printre negri o populaţie întreagă de cerşetorĭ şi de oamenĭ în zdrenţe. Dar nu fu aşa. Toţĭ eraŭ îmbrăcaţĭ curat, şi nimenea nu cerea de pomană.

Negrele eraŭ îmbrăcate cu bumbăcăriĭ imprimate şi aveaŭ în cap o broboadă viŭ colorată.

Seara prînzul la împĕrat fu cât se poate de strălucit. A doua zi dimineaţă, «Isbânda» încununată de fumul care eşia din coş, părăsia portul Rio-Janeiro.

LXII

Planul definitiv

Se opriră la Montevideo, unul din porturile cele maĭ de seamă din America de Sud. Călĕtoriĭ scoborîră să viziteze capitala Uragualuluĭ.

Montevideo care la început purta numele San-Felice, e zidită în amfiteatru pe o colină joasă formând un fel de peninsulă.

Străzile largĭ, drepte şi mărginite de case zidite din cărămizĭ şi foarte joase unele.

Aproape toate casele astea, sunt acoperite de coperişurĭ drepte servind de terase ca acele de la Orient şi înconjurate de balustrade de lemn.

De acolo, vederea se întinde pe câmpie şi pe port, ca monumente o biserică numită Matriz, a căreia turle sunt acoperite de faianţă zăgrăvită şi lustruită, şi în faţa eĭ o altă clădire dispusă a servi în acelaşĭ timp de primărie şi închisoare.

Printre articolele de comerciŭ, de remarcat ţesăturile de bun.bac, lînurĭ, mătăsăriĭ, zahăr de Brazilia, rom şi alte spirtoase.

In împrejurimĭ sunt ferme întinse livezĭ de tot felul de copacĭ.

A doua zi plecară la Buenos-Ayres. Acest oraş nu numaĭ că e cel maĭ populat, cel maĭ bogat şi maĭ comercial din Confederaţia Argentină, dar e una din principalele pieţe din lumea nouă, şi uŭ focar de instrucţie şi civilizaţie.

Oraşul e bine zidit, formă pătrată, străzile se tae în unghiurĭ drepte, sunt pavate, aliniate şi mărginite de trotuare largĭ.

Casele sunt de cărămizĭ spoite cu var. Coperişurile drepte. Ferestrele cu grilajurĭ, balcoanele pline de florĭ.

Fie-care grădină era udată de o apă adusă de la Plata.

In seara aceea făcură un plan definitiv.

Se înţeleseră ca unchiul Petruş, d. Barbier şi cucoanele după câte va zile de stat la Buenos-Ayres vor trece strîmtoarea Magelan, şi vor aştepta într'un port din Oceanul Pacific pe cei-l'alţĭ tovarăşĭ care se hotărîseră a străbate America prin Pampa şi cordilierĭ Angilor.

Expediţiunea aceasta îndrăzneaţă făcută de d. Fontaine şi d. Leroux, şi însoţiţĭ cu mare avînt de vînătoriĭ Guilom Novet, marchizul, pictorul Beaudoin, Jollibois, avea drept scop studiul fosilelor, care se găsesc în numĕr mare în regiunea asta, şi al moravurilor populaţiuneĭ Indiene care trăesc fie în Pampa, fie în Patagonia, saŭ pe povîrnişurile care merg de vîrful Cordiliereĭ până la malurile Pacificuluĭ.

Chiar de adoua zi începură pregătirile.

Luară un şef indian cu eĭ, care putea să le slujească drept interpret faţă de indigeniĭ, pe care eraŭ să'ĭ întâlnească.

15 căruţe cu nişte roate foarte marĭ fură cumpărate. In aceste căruţe se vor pune proviziunile de mâncare, obiectele de schimb şi darurile de făcut indigenilor, lucrurile sortite pentru a asigura tabăra de noapte.

Fie care călĕtor trebuia să meargă călare.

Vînătorul Canadian primi direcţia generală a caravaneĭ.

In sfîrşit, căruţele fură pornite înainte, iar călĕtoriĭ noştri după ce'şĭ strânseră mâna se aruncară pe caĭ. Cucoanele intrară în casă, să'şĭ ascunză lacrămile.

Despărţirea aceasta îĭ întrista pe toţĭ, căcĭ îndrăzneţiĭ exploratorĭ eraŭ în pericol de a fi omorîţĭ de indienĭ.

Dar pe când restul trupeĭ îşĭ urma vizitele şi cercetările în capitala Braziliei, exploratoriĭ galopaŭ în câmpie.

Trecură prin câmpiĭ cultivate şi pe drumurĭ foarte practicabile.

Seara tăbărîră într'o pajişte, aşezară carele în cerc, deshămară caiĭ, ca să poată paşte, aprinseră în mijloc un foc mare, pentru prepararea bucatelor.

Un cort mare fu întins, care trebuia să slujească de adăpost Europenilor; cât despre Indienĭ îĭ lăsară să'şĭ aştearnă cum vor pofti, numaĭ să nu se depărteze şi să fie gata la cel dintêiŭ semnal.

Mâncarea în ziua aceea fu carne proaspătă de boŭ.

Stanley

IN JURUL LUMEI

Aventurĭ de călĕtorie

O noapte cu un tigru

Localităţile principale din interiorul insuleĭ Java, acolo unde nu sunt căĭ ferate, sunt legate între ele prin şosele foarte bune. Pentru siguranţa călĕtorilor, adică a Europenilor, carĭ diŭ cauza arşiţeĭ marĭ călĕtoresc noaptea, s'aŭ construit la intervale de câte o milă engleză cantoane. Garda acestor cantoane, 5—10 Javarezĭ, are îndatorirea să însoţească pe călĕtorĭ de la un canton la altul şi să'ĭ apere în contra tâlharilor şi în contra tigrilor, carĭ sunt numeroşĭ prin părţile acelea.

In dosul fie-căruĭ canton se află câte o cursă. Aceasta constă dintr'o groapă adîncă de 6—8 metri în formă de pâlnie, a căreĭ deschizătură e acoperită cu nuele, pe care se pune un miel saŭ un purcel, al căruĭ strigăt atrage pe tigrĭ.

«Pe drumul de la Somarang la Ambaranja în centrul Javeĭ, scrie un călĕtor european, am ajuns pe la apusul soareluĭ la un canton, care se afla în apropierea unuĭ sat situat pe înălţimea unuĭ munte. Când voiam să intru în casă auziĭ un strigăt în dosul caseĭ: alergaĭ repede într'acolo şi vĕzuĭ întreaga gardă strigând în jurul groapeĭ, în funduĭ căreia observaĭ un tigru mare şi pe un Iavanez, carĭ eraŭ ghemuiţĭ unul lângă altul şi nemişcaţĭ.

La ordinul meŭ se aduse un laţ, care l aruncarăm în jurul grumazuluĭ şi corpuluĭ tigruluĭ, şi în acelaşĭ timp lăsarăm în groapă şi o scară lungă strigând Javanezuluĭ să se urce. Bietul Javanez privea încremenit pe înfricoşatul sĕŭ vecin. Cu un curaj mare se coborî unul din pazniciĭ în groapă, apucă pe sĕrmanul Iavanez, îl puse pe scară, de unde apoĭ îl scoaserăm afară.

Bietul om, în urma groazniceĭ spaime, era aproape mort şi nu putea să'şĭ mişte nicĭ un membru. I am dat câte-va ceştĭ de ceaiŭ fierbinte cu cognac, şi 'şĭ reveni în fire. El ne povesti că fusese să'şĭ vadă iubita într'un sat din apropiere. In întunerec rătăci calea şi căzu în cursă peste tigru. Bestia însă era tot aşa de înspăimântată, ca şi Javanezul care căzuse peste ea. Amêndouĭ aŭ stat nemişcaţĭ unul lângă altul. In fie-care moment credea el că bestia îl va sfîşia; la sfîrşit nicĭ nu maĭ putu cugeta.

Când Javarezul îşĭ luă de pe cap turbanul, spre marea noastră mirare, vĕzurăm că pĕrul lung al tînĕruluĭ Javanez, în urma spaimeĭ de moarte, încăruntise şi era alb ca zăpada».

Altă ştire despre balonul luĭ Andrée

Intr'o scrisoare privată din insula rusească Lachalin, în nordul Japonieĭ, se spune că maĭ mulţĭ oamenĭ d'acolo precum şi femeea guvernatoruluĭ Sawrimovitcĭ, aŭ vĕzut în amurgul uneĭ serĭ de la începutul luĭ Septembrie anul trecut un balon la o mare înălţime, mişcându-se în direcţiunea Siberieĭ. Se presupune că acesta era balonul luĭ Andrée, de oare-ce din Japonia nu se urcase nicĭ un balon în acel timp.

DESCOPERIREA AMERICEĬ LA ANUL 1000

După Ed. N.

La anul 985, Hakon-cel-Rĕŭ, regele Norvegieĭ,—voind ca singur să poarte titlul de rege în regatul sĕŭ, —ordonă ca toţĭ regiĭ *măreĭ* [1]) să vină la curtea sa spre a i se închina.

Atuncĭ, din toate golfurile şi fyord-urile Scandinavieĭ, se desfăşurară pânze. Marinariĭ, tinerĭ şi bĕtrânĭ, *regĭ aĭ măreĭ*, căpitanĭ şi matelotĭ, pescarĭ şi luntraşĭ, toţĭ luară marea fără gând de întoarcere, fugind de ruşine şi de robie.

Heriuf, un bĕtrîn rege-pirat, a căruĭ corabie cutreerase mările maĭ bine de o jumĕtate de veac, sĕmănând pretutindenĭ spaima şi moartea, şi lăsând în urmă'ĭ de lucru pentru rechinĭ, se afla în casa sa, încovoiat de anĭ, sfărîmat de o sută de rănĭ, blestemând soarta care smulsese din mâna'ĭ slăbită spada continuă însîngerată.

Când Hakon, întîia oară somase pe *regiĭ măriĭ* să depună autoritatea, Heriulf simţise sîngele năvălindu-ĭ în inimă, o nouĕ ardoare îĭ cuprinse membrele, ca şi cum ar fi reîntinerit şi—cu toate că fiul sĕŭ, Bjarn Heriulfson, era într'o călĕtorie depărtată,—el se hotărî să plece din Norvegia.

Luă pe vasul sĕŭ insigniile familieĭ sale regale, jurînd că 'şĭ va stabili locuinţa pe primul mal unde îl va duce vîntul şi valurile. Apoĭ—rezemat cu mândrie pe dragonul poleit care, cu aripele întinse încununa prora şi carena vasuluĭ sĕŭ—întinse pânzele şi porni spre Irlanda pe care o alesese de patrie nouĕ.

La plecare, marea era liniştită; maĭ târziŭ însă, o furtună grozavă se deslănţui şi, luând pe bătrînul *drakkar*, martor al atâtor ilustre aventurĭ, fără respect pentru bravurile sale, îl aruncă pe o coastă şi'l sfărîmă.

Atuncĭ, singur pe o stîncă, regele, întinzîndu-şĭ braţele spre sfărîmăturile corăbieĭ sale, devenită jucărie a valurilor, simţi că totul se prăvăleşte în jurul sĕŭ. Şi plînse, el care nu plînsese nicĭ odată; lacrămĭ fierbinţĭ curseră în lungul albelor sale mustăţĭ, şi privind fix, pentru ultima oară, cerul făcut din craniul luĭ Ymer, zise:

— Bĕtrînul rĕzboinic va muri; dar el este fără arme, şi sîngele sĕŭ nu curge din nicĭ o rană. Adio, vouĕ tovarăşĭ aĭ zeilor de mărire.! Pentru voĭ *Walhaala* s'a deschis şi *Walkyriile* aŭ purtat trupurile voastre încă palpitând la banchetul luĭ Odin.

«Acolo, până la chaosul cel de-apoĭ, până în ziua când ultimul om, lovit de semenul sĕŭ, va fi pierit, voĭ veţĭ bea hydromel delicios vărsat de nimfe, şi vĕ veţĭ ospăta cu carnea porculuĭ sălbatec care, tăiat în fie-care dimineaţă, renaşte întreg în toate serile. Nu veţĭ părăsi masa de cât pentru a alerga la turneurĭ, unde rănile urme nu lasă. Insă eŭ, eŭ, nu voiŭ vedea în nuorĭ palatul strălucitor de luminĭ; Hermdallr, păzitorul, a căruĭ ureche este aşa de fină în cât aude lâna crescând pe spatele oilor, nu va auzi zgomotul paşilor meĭ. Şi podul cel sfînt din Bafrost nu se va scoborî să dea trecere învingătoruluĭ atâtor lupte.

«Hela singură va avea vizita mea, Hela care prezidează la refugiul acelora care mor fără glorie. Palatul sĕŭ e sărăcia, iar masa sa e foametea».

Zicĕnd aceste cuvinte, bĕtrînul pirat, ameţit, începu să alunece în jos pe stîncă, gata să cadă în mare, când o mînă viguroasă îl apucă de umĕr şi 'l reţinu. Atuncĭ, el se deşteptă din ameţeală...

— Cine eştĭ tu, streine?... întrebă el, întorcĕnd faţa spre cel-ce 'l apucase de umĕr.

— Eŭ — zise cel întrebat — sunt Erik-cel-Roşu, fost, ca şi tine, rege al măreĭ, acum om liber

. . . .

Erik luă pe Heriulf în coliba sa unde'ĭ desmorţi membrele'ĭ amorţite. Dânsul venise aci, ca şi Heriulf, cu gândul să se aşeze definitiv; însă, omorând în duel pe un alt locuitor, legile ţĕreĭ îl condamnaŭ să părăsească acel pămĕnt, şi el trebuia să se supună.

Heriulf, în urma rugăminţilor luĭ Erik, consimţi să'l însoţească pe acesta în Groenlanda, ţară descoperită de Normanzĭ cu câţĭ-va anĭ în urmă. Peste cât-va timp, 16 corăbiĭ imbarca pe Erik Roşul, Heriulf şi pe ceĭ-l'alţĭ regĭ fugarĭ; pe drum spre Groenlanda însă, se iscă o tempestă, şi maĭ multe vase, printre carĭ şi acel în care se afla Heriulf, se înecară. Bĕtrânul rege al măreĭ pierise prin mare......

*
* *

Bjorn Heriulfson, fiul sĕŭ, întorcêndu-se în Norvegia şi aflând de la alţĭ marinarĭ că tatăl sĕŭ a plecat cu Erik în Groenlanda, se îmbarcă îndată şi porni; aruncat de vênturĭ spre apus, el dădu peste Labrador şi Terra-Nova; însă în graba d'a găsi pe tatăl sĕŭ, el porni înainte. Ajuns în Groenlanda, auzi că Heriulf a pierit. Cu inima zdrobită el reluă drumul Norvegieĭ, uitând cele ce descoperise.

*
* *

Leif Erikson, unul dintre fiĭ luĭ Erik, auzise de la Bjarn de existenţa acelor pămînturĭ fericite pe care acesta le găsise în drumul sĕŭ fugitiv; însă, fiind prea ne-experimentat pentru a întreprinde o călĕtorie pân'acolo, renunţă d'ocamdată.

Peste 13 anĭ, în 998, ducêndu-se iar în Norvegia, el întâlni pe Bjarn şi'l hotărî să mergă amêndouĭ să găsească amêndouĭ pămêntul vĕzut cu atâţia anĭ în urmă.

La anul 1000, o corabie Norvegiană, comandată de Leif şi Bjarn, pleca din Bratehilda, capitala Groenlandeĭ, descoperea Terra-Nova şi peninsula Labrador, şi înainta pe litoral până prin locurile unde se află astă-zĭ Washingtonul, ba încă şi maĭ la sud ceva.

Această ţară, pe care, din cauza abundenţeĭ vinuluĭ, eĭ o numiră «Winland», ţara vinuluĭ, fu locuită de Normanzĭ curs de câte-va zecĭ de anĭ.

. . . .

Descoperirea Americeĭ la anul 1000 d. Chr. este probată prin descoperirile ce s'aŭ făcut şi se fac pe fie-care zi, de cadavre, inscripţiĭ de rune, arme europeneştĭ din veacul de mijloc, etc.

Christofor Columb, de şi are predecesorĭ, totuşĭ este şi trebue recunoscut ca adevĕratul descoperitor al Americeĭ, cu toate că el, murind, n'a ştiut că a descoperit o lume nouă.

Const. A. Ştefănescu.

[1]) Vechiĭ Normanzĭ, Wikinghiĭ, strămoşiĭ Scandinavilor de astă-zĭ, eraŭ maĭ toţĭ marinarĭ. Eĭ locuiaŭ numaĭ coastele ţĕreĭ şi eraŭ piraţĭ renumiţĭ. Peste maĭ multe corăbiĭ carĭ plecaŭ pe mare după jaf, era un şef numit *regele măreĭ*, care era iniţiat şi în cunoaşterea *runelor*,—nişte litere crestate pe spadele lor,—carĭ, după a lor credinţă, da victoria. Scandinavia avea peste o sută de *regĭ de mare*.

Numĕrul 45 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Vinerĭ 17 Aprilie corent.

Abonamente cu premii

De la 15 Aprilie 1898

Cine se va abona cu începere de la 15 Aprilie 1898, la ziarul «Universul» politic care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premiĭ:

Pentru 3 lunĭ leĭ 5.30 în toată țara

In provincie 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

Premiĭ Gratuite

Un roman ilustrat de 2 volume, precum și ziarul «Universul Literar» colorat pe timp de 3 lunĭ.

Pentru 6 lunĭ leĭ 10.30 în toată țara

In provincie 30 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

Premiĭ Gratuite

Un roman ilustrat de 4 volume și ziarul «Universul» literar colorat pe timp de 6 lunĭ.

Pentru un an leĭ 21.50 în toată țara

In provincie 1 leŭ maĭ mult pentru portul premiilor

Premiĭ Gratuite

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar, colorat, pe timp de un an, o frumoasă zaharniță de metal nichelat, o brățară și un port ceasornic de metal.

IMPORTANT!!!

La 1 ale fie-căreĭ lunĭ, afară de premiile maĭ sus notate, se maĭ acordă, prin tragere la sorțĭ și în mod gratuit, la toțĭ abonațiĭ, alte 3 premiĭ în obiecte de mare valoare.

N.B. De oare ce *Universul politic* apare și în fie-care Dumineca, prețurile saŭ maĭ scumpit cu puțin.

Mica publicitate

5 Banĭ cuvîntul

De oare-ce *Universul politic* apare și în toate Duminicile, vom rezerva în acest număr și în numĕrul care apare în fie-care Jouĭ un spațiŭ în pag. IV pentru **Mica publicitate**, în care vom publica, pentru prețul de 5 banĭ cuvîntul, anunciurĭ de oferte și cererĭ de funcțiĭ; închirierĭ și vînzĕrĭ de case, locurĭ, etc.; oferte și cererĭ de banĭ; cererĭ și oferte de profesorĭ, guvernante, administratorĭ de moșiĭ, bone, servitorĭ, servitoare, etc.; corespondențe, etc.

Premiile noastre pentru Maiŭ

După cum am anunțat, la zi'ntêĭ ale fie căreĭ lunĭ, acordăm prin tragere la sorțĭ treĭ premiĭ tutulor abonaților ziaruluĭ «Universul» politic cotidian, afară de premiile ce se acordă fie-căruĭ abonat în parte.

Iată obiectele pe carĭ le acordăm ca premiŭ la tragerea de la 1 Maiŭ anul curent.

Premiul I. — Un prea frumos port-fotografiĭ de formă evantail de catifea, susținut pe o statue de bronz.

Premiul II. — O frumoasă port-umbrelă și bastoane de bronz.

Premiul III.— O etajeră de porțelan pentru cărțĭ de vizită și florĭ.

La tragerea la sorțĭ pentru aceste premiĭ vor avea drept toate persoanele carĭ se vor abona la ziarul «Universul» politic cotidian, până în seara de 30 Aprilie a. c.

Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatuluĭ «Universul».

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 45. 5 BANI IN TOATA ŢARA Bucureştĭ, Sâmbătă, 18 Aprilie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
» 2.50 « ½ « « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR apare de 2 orĭ pe săptămână MARŢEA şi VINEREA

DIN MISTERELE CONTINENTULUI NEGRU.— (*Vezĭ explicaţia*)

DIN MISTERELE CONTINENTULUĬ NEGRU

Cina fiarelor

Caravanele de robĭ se înşiră pe drumurile fără sfîrşit pe carĭ şi le deschid prin singurătăţĭ. O treime, un sfert, adese-orĭ maĭ puţinĭ încă din numĕrul bieţilor robĭ ajung în oraşele unde trebuesc vînduţĭ. Chiar de la începutul călĕtorieĭ, desperarea, oboselile, lipsa de hrană aŭ slăbit pe un mare numĕr dintre eĭ. Nicĭ unul poate n'ar ajunge la capĕtul călătorieĭ fără acea obicĭnuită nepăsare a negrilor care'ĭ face să se deprindă cu cele maĭ rele tratamente.

Inainte de toţĭ, femeile îşĭ perd puterile.

Copiiĭ nu rezistă nicĭ eĭ maĭ mult. Şi nenorociţiĭ carĭ cad la pămênt sleiţĭ de forţe, sunt ridicaţĭ prin loviturĭ de biciŭ. Adesea orĭ calăiĭ lor, furioşĭ de ceea ce li se pare lor o revoltă contra lăcomieĭ lor, îşĭ omoară victimele printr'o lovitură de pumnal saŭ de box.

Şi de câte orĭ, la halta de seară, nu s'ar fi făcut chiar un fel de despărţire violentă între ceĭ ce a doua zi aveaŭ să maĭ trăiască şi aceia carĭ în curând aveaŭ să fie nişte cadavre.

In cazurĭ d'astea, prin omorârea unor robĭ se economisesc merindele în pustie şi cadavrele rĕmân acolo unde s'aŭ săvârşit omorurile.

Işĭ poate închipui cine-va sentimentul de groază al tovarăşilor de nefericire aĭ acestor victime când în urma unor aşa scene de asasinat, trebue să mănânce şi să se odihnească în acela-şĭ loc chiar.

Nu e lucru rar ca negustoriĭ aceştia de robĭ să se servească de armele lor pentru a potoli niscaĭ veleităţĭ de revoltă. Atuncĭ sclaviĭ, răniţĭ de moarte, sunt lăsaţĭ zăcênd pe nisip, legaţĭ chiar uniĭ de alţiĭ, condamnaţĭ să moară de cea maĭ oribilă moarte ce se poate închipui, cu perspectiva d'a fi devoraţĭ de viĭ de animalele pustiuluĭ, leĭ, vulturĭ, furnicĭ.

Cu deosebire pe lângă puţurĭ, pe lângă isvoare se vĕd o mulţime de oase omeneştĭ carĭ daŭ pe faţă aceste măcelurĭ şi asta din cauză că pe lângă acele isvoare fac de obiceiŭ haltă caravanele de sclavĭ. Acolo sunt părăsiţĭ saŭ ucişĭ robiĭ carĭ nu pot să meargă maĭ departe şi maĭ cu seamă copiiĭ bolnavĭ a căror stare reclamă îngrijirĭ ce nu li se pot da. Câte drame lugubre s'aŭ desfăşurat în aceste locurĭ a căror singură amintire umple de teroare inopţile acelora carĭ aŭ asistat la ele fără să le poată împiedeca.

Iată una din aceste miĭ de drame.

O bĕtrână negresă, mergea cu o mare greutate ducênd în braţe un mic negrişor de 5-6 anĭ, slăbănog şi foarte bolnav.

Copilul ţinea înlănţuit cu braţele gâtul buniceĭ sale. Pĕrul luĭ lung şi lînos era despărţit în două pe frunte şi pletele luĭ eraŭ împodobite cu perle de culoare; un colan, inele de fildeş la partea de sus a braţelor, brăţelete şi la glesne inele de perle albastre de porţelan arătaŭ că copilul era de o origină maĭ presus de cea ordinară.

Caravana din care femeea şi copilul făceaŭ parte d'abia plecase din buchetul de palmierĭ în mijlocul căruia se afla isvorul unde caravana făcuse popasul de noapte.

După câte-va sute de paşĭ negresa şi copilul fură lăsaţĭ în urmă. Cum scăpaseră dînşiĭ de boxul djelahilor? Poate că oameniĭ aceştia eraŭ sătuĭ d'a lovi. Dînşiĭ nu puteaŭ să facă nimic pentru micul bolnav ce părea aproape de a'şĭ da sufletul.

Cât despre bĕtrână, valoarea sa comercială era nulă; ea nu fusese luată de cât ca să crească pe micul negru, fiul şefuluĭ unuĭ trib; mama copiluluĭ murise înainte de plecarea caravaneĭ.

Şi sĕrmana bătrână rĕmase cu micul murind în braţe, departe de orĭ ce ajutor. Dînsa vĕzu defilând şi depărtându se toată caravana la lumina auroreĭ care începuse a incendia cerul şi pămîntul.

Atuncĭ bĕtrîna veni cu copilul lângă isvor. Nu'ĭ rĕmânea ca hrană de cât o mână saŭ două de grăunţe de Lorgho; se lipsi pe dînsa de această hrană pentru a întreţine câte va ore maĭ mult viaţa nepotuluĭ sĕŭ. Cine ştie? Insă cum putea dînsa să spere că o caravană avea să treacă destul de curînd pentru a'ĭ lua? Inimele mamelor aŭ iluziunĭ d'astea.

Ziua trecu încet în mijlocul acelor nisipurĭ carĭ fac căldura năbuşitoare chiar lângă isvoare şi la umbra palmierilor. In sfîrşit veni noaptea fără ca ea să aducă nicĭ o recoreală.

Insă impresiunea de singurătate nocturnă durează puţin.

Icĭ şi colo încep să se audă strigăte ciudate, clefăiturĭ şi chelălăiturĭ. Ele îşĭ rĕspund una alteia din depărtare ca nişte ecourĭ sinistre. Maĭ multe siluete trec repede; cete de şacalĭ urmează alte animale fără să îndrăznească a le ataca. Ele vin toate la rîul format de isvor. Soseşte o hienă şi pune pe şacalĭ pe fugă. Pocitul animal îşĭ stinse setea la rîŭ, îşĭ ridică spre lună ochiĭ clipitorĭ, lătră într'un mod plângĕtor şi se retrase, şchiop şi deşelat.

Şacaliĭ se întoarseră înapoĭ ca să bea apă.

Dânşiĭ găsiseră carne proaspătă prin şesurile nisipoase şi se săturaseră; acum nu le era decât sete. Eĭ se învârteaŭ foarte aproape de negresă şi de copil fără să îndrăznească a'ĭ ataca.

D'odată, toate animalele astea dispărură de lângă izvor; nu se maĭ auzi nicĭ un zgomot. Era o tăcere adâncă şi se auzia murmurul apeĭ şi adierea aeruluĭ printre palmierĭ.

Bătrâna negresă se zgudui de spaimă; ea ştia ce însemnă asta: venise leul ca să bea apă.

O mugire formidabilă ce rĕsună întocmaĭ ca tunetul, îĭ arătă că nu se înşelase; un leŭ eşise într'adevĕr dintr'o rîpă a colinelor de la apus.

El înaintă spre isvor cu un pas greŭ, mĕsurat; vĕzu de departe pe negresă şi pe micul negru şi se irită de nemişcarea lor.

In seara trecută fusese împedicat d'a se apropia de isvor şi acum era mare setea luĭ.

Mugia mereŭ a mânie; cu coada îşĭ bătea coastele; îşĭ arăta dinţiĭ amenințătorĭ şi 'şĭ scotea limba cu ghimpĭ ca aĭ ariciuluĭ. Coama luĭ se mişca repede; ochiĭ luĭ străluciaŭ ca lumînările.

Inainta mereŭ.

Bĕtrâna se dete îndărăt cu câţĭ-va paşĭ d'impreună copilul care era paralizat de spaimă.

Insă leul se apropie prin săriturĭ; păru a sta puţin la îndoială pentru a'şĭ alege prada apoĭ, repezindu-se într'o ultimă săritură, se înălţă ca de vr'o 12 picioare şi căzu asupra miculuĭ negru pe care bĕtrâna îl scăpase din braţe. Il apucă ca pe un miel, îl sfâşie cu unghiile, îl spâltăi şi'l duse în vizuina sa.

Negresa leşină.

După treĭ zile, printr'o întâmplare nesperată, ea fu găsită vie şi luată de nişte păstorĭ arabĭ care'şĭ aduceaŭ de departe turmele ca să le adape la isvor.

A. M.

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA

POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. II

Când ne-am oprit maĭ departe, am dat peste o bîrnă uriaşe ce eşea drept din mijlocul gheţurilor; pe cât am putut să cunosc, era lemn siberian şi de sigur fusese ridicat de multă vreme din causa presiunilor. Ne-ar fi prins bine de foc, dacă am fi putut să'l luăm cu noĭ, dar era prea greŭ. După ce săparăm pe el literele şi cifrele «F. N. H. J. 80°31'», plecarăm înainte.

Inaintea noastră avem tot ghiaţă plană; acum mĕ bucur când e vorba să plecăm. E o adevĕrată plăcere să sborĭ peste ast-fel de întinderĭ, cu patinele de zăpadă. Maĭ ales când

mĕ gândesc că ne apropiem tot maĭ mult de pămênt şi de patrie şi 'mĭ închipuesc în minte atâtea frumuseţĭ...

Dimineaţa la 6 ore am avut —30°C.

Lunĭ, 22 Aprilie. — Am făcut noĭ până acum drumurĭ bune, dar ziua de erĭ a fost neîntrecută. Cred că am făcut vr'o 37 de klm.; ca să fiŭ însă absolut sigur, voĭ socoti 60 km. pentru ambele zile din urmă.

Câiniĭ însă se ostenesc prea mult. Acum aşteaptă cu nerăbdare să le dăm de mâncare şi se reped din ce în ce maĭ lacomĭ la bucăţile de carne de câne, pe care le aruncăm acum înaintea lor, cu pielea şi pĕrul pe ele. Numaĭ *Kvik* şi *Barnet* se ţin în rezervă câtă vreme carnea e încă caldă; dar îndată ce îngheaţă, o mănâncă şi eĭ cu lăcomie.—La 12 ore noaptea avem —33.3°C.

Vinerĭ, 26 Aprilie.—Astă-zĭ temperatura minimă a fost de 35.7°C. Erĭ dimineaţă am fost foarte surprins când am observat de odată în zăpadă urma unuĭ animal. Era o vulpe care venise de la vest sudvest şi se îndreptase apoĭ spre est. Urma era proaspĕtă de tot.

Ce poate să caute, pentru D-zeŭ, o vulpe în această mare pustie? Putea ea să existe aci fără nicĭ un nutriment? Saŭ poate că e unde-va p'aproape p'aci uscat? Orĭ, în sfîrşit, vulpea n'a făcut de cât să se ia după vr'o urmă de urs?

In tot cazul un animal cu sânge cald la 85° latitudine?

N'am mers tocmaĭ mult, şi am dat peste o a doua urmă de vulpe, care mergea cam tot în aceeaşĭ direcţiune ca şi cea dinteiŭ şi ţinea întorsăturile crăpăturiĭ care ne oprise în loc şi ne silise să poposim.

Nu pot să înţeleg unde şĭ găsesc aceste animale nutreţul pe ghiaţă; presupun însă că probabil găsesc ceva crustacee prin crăpăturĭ. De ce părăsesc însă ţĕrmul, uscatul şi rătăcesc p'aci? Aceasta nu pot să mi-o esplic cu nicĭ un chip. Să fi rătăcit p'aci? Aceasta nu mi se pare de loc probabil.

Acum caut să vĕd dacă nu vom da şi peste vr'o urmă de urs; aceasta m'ar bucura, căcĭ ar dovedi că ne apropiem iar de ţinuturĭ locuibile.

După socotelile noastre, pe carĭ nu le cred de loc exagerate, în ultimele patru zile, de când am făcut ultima observaţie, am venit 111 kilometri. Aşa dar ţara Petermann, dacă e acolo unde a însemnat'o Payer, nu poate să fie maĭ departe de 223 kilometri. Erĭ trebuia să fac iar o observaţie, dar timpul era prea înorat.

Pe la sfîrşitul zileĭ de erĭ am dat peste o mulţime de crăpăturĭ şi de ridicăturĭ de ghiaţă; într'un loc am dat peste bucăţĭ enorme de ghiaţă de apă dulce.

Ghiaţa e amestecată cu lut şi nisip, aşa că blocurile din depărtare se vĕd cenuşiĭ închise şi pot fi luate uşor drept stâncĭ; în adevĕr, am crezut şi eŭ la început că eraŭ pietre.

Nu pot să'mĭ explic lucrul acesta alt-fel de cât aşa că această ghiaţă provine din apă de rîŭ, maĭ probabil din Siberia; maĭ spre nord am vĕzut adesea bucăţĭ colosale de astfel de ghiaţă şi chiar la 86° latitudine am găsit lut în ghiaţă.

Duminecă, 28 Aprilie. — Şi ierĭ am înaintat bine; vr'o 30 de klm. cred. Am pornit ierĭ dup'amiazĭ pe la $3^1/_2$ şi am umblat până azĭ dimineaţă. Pămêntul se apropie; în curênd ne va apărea la orizon...

Ah, ce dor mi-e de pămênt; să maĭ simt în sfîrşit sub picioare şi alt ceva de cât numaĭ ghiaţă şi zăpadă, şi să maĭ pot vedea alt-ceva de cât această eternă pustietate...

Ierĭ am dat iar peste o urmă de vulpe care mergea tot cam în aceiaşĭ direcţiune ca şi cele trecute.

In cursul zileĭ a venit rîndul câineluĭ *Gulen.* Părea cu desăvîrşire istovit; abia se maĭ putea ţine pe picioare; se clătina, şi când l'am pus pe o sanie, a rĕmas nemişcat. Hotărîsem deja de maĭ nainte să'l ucidem în ziua aceasta. Bietul animal! Credincios, vesel şi zelos a muncit pentru noĭ până la sfîrşit, pentru ca, drept mulţămită că'şĭ istovise toate puterile, să fie ucis şi dat celor l'alţĭ spre mâncare... Se născuse în ziua de 13 Decembrie 1893 pe bordul luĭ «Fram», şi ca un adevĕrat fiŭ al nopţeĭ polare, nu vĕzuse toată viaţa luĭ alt-ceva de cât ghiaţă şi zăpadă.

Lunĭ, 29 Aprilie.—Temperatura — 20° Celsius. Erĭ după ce am făcut un drum scurt, am fost opriţĭ de un canal larg ce se întindea cam de acurmezişul drumuluĭ nostru. Am mers cât va timp dealungul luĭ spre vest până ce de o dată canalul începu a se închide repede. In câte-va minute ghiaţa se ridică în faţa noastră. Acum era vorba să trecem repede cu câiniĭ şi săniile dacă nu voiam să riscăm să fim prinşĭ între blocurile de ghiaţă. Când ne vĕzurăm dincolo de crăpătură, era deja tîrziŭ. Fireşte, după o ast-fel de muncă, ni s'a cuvenit câte o porţie extra de ciocolată.

Orĭ cât este supărător a te vedea oprit în mijlocul celeĭ maĭ frumoase gheţe plane de câte un canal de acestea, totuşĭ e o frumoasă privelişte a vedea apa încreţindu-se în valurĭ micĭ la soare. E atîta timp de când am fost lipsiţĭ de o ast-fel de privelişte de care se leagă numaĭ de cît gândul la vară şi la patrie.

In zadar mĕ uitam în toate părţile aşteptându-mĕ să vĕd răsărind din apă vre-un cap de focă saŭ să zăresc pe margini vre-un urs.

Câiniĭ încep să nu maĭ aibă putere şi să înainteze foarte cu greŭ. *Barnet* istovit cu totul a fost ucis astă-seară. Chiar şi *Baro* cel maĭ bun câine al meŭ începe să-şĭ piardă zelul, fără a maĭ vorbi de *Kovik*; poate că va trebui să fiŭ ceva maĭ darnic cu nutreţul.

Vîntul, care dimineaţa fusese cam spre sud-sud est, maĭ tîrziŭ se întoarse maĭ mult spre est. Mĕ mir numaĭ că temperatura e încă aşa de joasă.

Maĭ multă vreme vĕzusem la orizon spre sud şi sud-vest, un nor negru despre care credeam la început că e pămînt; maĭ tîrziŭ însă a început să se ridice şi să se apropie; la amiazĭ, când ne-am vîrît în sac tot cerul era acoperit.

Erĭ am observat iar o urmă de vulpe care era aproape ştearsă, şi ducea în aceeiaşĭ direcţiune ca şi cele l'alte; aceasta este a patra pe care o întâlnim.

Această frecvenţă ne face a crede serios că trebue să fie uscat pe aproape. Mĕ aştept în tot momentul să'l vĕd. (In realitate aŭ maĭ trecut aproape treĭ lunĭ până s'a întâmplat această minune.)

Marţĭ, 30 Aprilie. — Temperatura —21, 4° C. Erĭ a fost o zi rea. La început era cu soare şi destul de cald, (—20° C.) Ghiaţa era bună şi totul ne făcea să credem că vom avea o zi bună. Vêntul bătuse bine zăpada, aşa că drumul era cât se poate de uşor.

Dar vaĭ, în curênd deterăm peste un canal deschis tocmaĭ de acurmezişul drumuluĭ nostru. De abia găsirăm un loc de trecere, şi maĭ înaintarăm puţin, deterăm peste altul, cam în aceiaşĭ direcţiune.

După un inconjur destul de lung, îl trecurăm şi pe acesta, fără alt accident de cât că treĭ câinĭ căzură în apă. Apoĭ deterăm peste al treilea canal şi peste puţin iarăşĭ furăm opriţĭ în loc de un al patrulea. Era prea mult. Acest din urmă canal era foarte lung şi am mers o bucată bună de-alungul luĭ spre vest, fără să găsim vr'un loc de trecere. Am alergat apoĭ singur vr'o 4 km.. dar în zadar, am fost nevoit să mĕ întorc la săniĭ. In cele din urmă mi-am zis că e maĭ bine să ne oprim, să ne preparăm câte o supă bună à la Julienne, şi în speranţa unor vremĭ maĭ bune, să ne dăm somnuluĭ.

Vremea e liniştită aşa că probabil nu se vor maĭ forma crepăturĭ nouĭ. Dacă vom da peste multe canalurĭ de aceste, va trebui să ne gândim să ne reparăm caicurile. Aşĭ vrea însă să maĭ pot amâna acest lucru de oare-ce ne-ar lua mult timp şi nicĭ temperatura nu e potrivită pentru un asemenea lucru. Pe de altă parte nu aşĭ vrea să folosesc acum caicurile de oare-ce canalurile tot se

maĭ acoper cu câte o pătură maĭ mult saŭ maĭ puţin groasă de ghiaţă. Lăsându-le în apă, ele ar fi devenit din ce în ce maĭ grele fiind-că apa ar fi îngheţat imediat pe ele şi nu s'ar fi putut depărta. Pentru toate aceste motive era neîndoios că era preferabil a căuta să înconjurăm canalurile de cât să ne expunem la greutăţile ce le-am fi întâmpinat alt-fel.

Iată ce maĭ scriam în această zi în ziarul meŭ:

«Câiniĭ aŭ dat aseară peste unul din saciĭ noştriĭ de pemmicam. L'aŭ ros la un colţ şi aŭ consumat o parte din conţinut. Din fericire însă nu mult. Până acum am fost atât de norocoşĭ că proviziile ne-aŭ rămas neatinse de câinĭ; foamea însă este acum prea nesuferită pentru dânşiĭ şi natura e maĭ tare de cât disciplina».

Miercurĭ 1 Maiŭ. — Temperatura — 24°, 8 C. Ghiaţa devine iară-şĭ maĭ rea şi marşurile noastre maĭ scurte.

Astă-zĭ mi-am reparat încălţămintea mea cu pânză de corabie. Am două perechĭ pe carĭ le usuc pe rând la soare; umezeala le face să se uzeze maĭ curând.

Vinerĭ 3 Maiŭ scriam următoarele :

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane in jurul lumeĭ

LXII

Cât despre Europenĭ, mâncară maĭ bine. Aveaŭ cu eĭ proviziunĭ de pâine şi pesmet pentru o lună şi, pe drum, vînătoriĭ abătură două căprioare.

Lerat şi ceĭ doĭ servitorĭ devotaţĭ, Couracasse şi bretonul Le Gludic, fusese lăsaţĭ la Buenos Ayres, ca să urmărească pe ceĭ l'alţĭ călĕtorĭ pe «Izbânda».

Dar ceĭ doĭ negriĭ Tobi şi Zoge făceaŭ parte din caravană.

După masă Indieniĭ se întinseră pe iarbă şi dormiră cu picioarele la foc, iar Europeniĭ se culcară pe saltele puse jos acoperite cu blănĭ.

A doua zi trebuiră să rărească pasul, căcĭ drumurile practicabile făceaŭ loc la şesurĭ întinse acoperite de ierburĭ şi copacĭ aşa de înalţĭ, că te perdeaĭ într'însele.

Apoĭ locurile începeaŭ a fi maĭ bune. Pămêntul se acoperea de păşune, pe care se hrăneaŭ turme numeroase.

Seara ajunseseră în frumosul sat Lujan.

Lujan n'avea de cât 800 de locuitorĭ.

Are o închisoare şi o biserică, cele maĭ marĭ edificiĭ.

A doua zi îşĭ urmară drumul şi trecură multe locurĭ unde nu eraŭ de cât case de lut, avênd o piele de boŭ drept uşă, şi cu nişte locuitorĭ foarte săracĭ.

Câte o dată toată caravana era nevoită să se oprească să aştepte intrarea în Corral a cailor întorşĭ de la păşunat.

Mergeaŭ repede ca vîntul, foarte bine călăuziţĭ de sălbaticiĭ lor conductorĭ, ne urmând alt drum de cât o cărare bătătorită în mijlocul tufelor de iarbă.

Cel dintêiŭ port se numea Arrecife. Era o reşidenţă frumoasă.

Toţĭ ţĕraniĭ cântă din chitară.

In seara aceea, tăbărîră în faţa unuĭ bordeiŭ.

Se rĕspândise sgomotul că un animal anume Puma venea noaptea prin sat. Vînătorul Guilom cu unul din locuitoriĭ satuluĭ, cel maĭ bun trăgaciŭ, hotărâră să'l prindă în noaptea aceea.

Pedro, aşa se numea vînĕtorul Gancoş, expuse planul luĭ de prindere.

La vre-o treĭ-zecĭ de metri de bordeiŭ legară de un stâlp o vacă şi cu viţelul eĭ.

Se înoptă când isprăviră preparativele, dar o lumină limpede de lună nu întârziă de a înlocui lumina soareluĭ.

Pedro se suise pe un cal, sta în umbră cu puşca gata.

Cât despre Canadian, se aşeză binişor jos şi aşteptă cu răbdare duşmanul, cu puşca pe braţe.

Două ceasurĭ trecură în cea maĭ adâncă linişte, apoĭ de o dată vaca începu a da semne vizibile de grijă. Canadianul o vĕzu plecându-şĭ capul între picioarele eĭ de dinainte şi punêndu-se în stare de a respinge duşmanul cu loviturile picioarelor dindărăt. Viţelul, vestit de instinctul luĭ, veni să se refugieze sub pântecul mameĭ sale.

Sălbătăciunea nu întârzie de a se arĕta şi deja o luptă groaznică se începu între el şi vitează mamă, când de o dată o detunare şi o şuerătură se auziră în acelaş timp.

Pedro eşi din umbră, şi căptură animalul, pe care îl târî apoĭ după el.

— Ce zicĭ de puşca mea? întrebă el pe canadian.

— Dar d-ta de a mea, întrebă Giulom? Ia uite-mi te în între ochĭ, zice canadianul rece.

Pedro după ce se încredinţă că e purice în mijlocul frunţeĭ, în punctul arătat de vînător, îl apucă de mână:

— Domnule cavaler eştĭ un trăgaciŭ îndrăzneţ, şi dacă Argentiniĭ ar avea soldaţĭ ca d-ta, toţĭ Indieniĭ ar fi alungaţĭ.

A doua zi caravana porni iar.

Spre seară călĕtoriĭ fură surprinşĭ de o furtună groaznică.

Orizontul luă o înfăţişare din cele maĭ spăimîntătoare.

Noriĭ păreaŭ că vreaŭ a se sparge peste carele greoaie şi cavaleriĭ, pe fulgerele aşa de periculoase, aşa de frumoase luminaŭ privilişteа, nu prin strălucirĭ intermitente ca în Europa, ci dintr'o trăsură de lumină, când îndreptânduse orizontul, când o direcţie perpendiculară, şi venind pe urmă să se sfărîme pe pămînt.

Tunetul rĕsună groaznic; şi de abia se oprise caravana în loc şi se adăpostise cât putea maĭ bine sub furgoane, saŭ sub corturile în grabă, că ploaia începu să toarne cu găleata, pătrunzînd pretutindenĭ fără piedicĭ.

In ziua aceea caravana făcuse două-zecĭ şi patru de leghe şi ajunsese la pîrîiaşul numit «Arroyodel medio», unde sfîrşeşte provincia Buenos-Ayres şi începe Santa Fé.

Şi a doua zi nu plecară de cât după ce se uscă bine.

Cel dintêiŭ loc, pe care îl ajunse caravana fu Demoşad.

Frontiera care despărţeşte în fiecare zi triburile indiane se retraseră în partea despre Sud-Vest.

Oraşul Demoşad putea servi de tip de murdărie şi părăsire.

Era o îngrădire de stîlpĭ apărată de un şanţ; înăuntrul era o şchelă ridicată, destinată sentineleĭ, şi două

treĭ bordee în stare proastă serveaŭ de locuinţă santineleĭ.

In dimineaţa zileĭ de 25 caravana trecu printr'un loc din cele maĭ uscate şi maĭ triste, unde nu se vedea de cât iarbă, scatiĭ şi struţĭ.

LXIII

Animalele fosile

La 26 caravana sosi la «Cruz Alta» apoĭ la «Cabeza del Tigre». Aicĭ se opriră. Guillom Novet începu a mirosi în văzduh, un pericol.

La Rio Salladilo adică în plină pustietate tăbărîră.

Rîl era foarte adînc, apele eraŭ noroioase şi sărate.

Furgoanele în loc de a fi dispuse în cerc, fură aşezate în aşa mod că formară o semi-lună uşor de apărat împotriva orĭ-căruĭ atac venind din faţă saŭ din lăturĭ.

Caiĭ deshămaţĭ şi descărcaţĭ, fură duşĭ la vre-o sută de paşĭ de lagăr, într'un desiş, de unde nu se puteaŭ vedea.

Călăuza indiană Lafa, se depărtă prin pădure, fără a spune nimic, ca şi cum ar fi ascultat de un ordin.

După masă, Canadianul se făcu nevĕzut.

După cât va timp se revĕzu.

— Prietenĭ, curaj, zise el, suntem ameninţaţĭ de un atac de 4—5000 de indienĭ, şi pe urmă se făcu iar nevĕzut.

Doctorul atuncĭ luă cuvîntul.

— Cumĕtrul Guilom ne sileşte să stăm aicĭ pironiţĭ, dar şi noĭ să ne rĕzbunăm.

— Ce să facem? întrebară toţĭ.

— V'am vorbit deja, domnilor, de cercetările geologice, avînd ca scop găsirea scheletelor de animale din epocile ante-istorice, ştiŭ că pămîntul acestuĭ oraş conţine în straturile sale oseminte de aceste animale.

Chiar de a doua zi de dimineaţă puseră în execuţie planurile doctoruluĭ.

Marchizul de la Becassière fu cel dintêiŭ care găsi un obiect demn de băgat în seamă.

Era un os aproape de 30 centimetri de lung şi de douĭ centimetri şi jumĕtate la bază, terminat în colţ la partea superioară şi fixat în partea inferioară la un fragment tare şi compact, în care s'ar fi recunoscut cu uşurinţă o bucată de os frontal.

D. Leroux şi Fontaine examinară lung acea probă de fosil, şi'şĭ dădu cu ideia ce trebue să fi fost.

— Am găsit, strigă doctorul.

Fie-care se strînse în jurul luĭ.

— Osul acesta, zise doctorul, a aparţinut unuĭ animal, de genul caluluĭ.

— Cum se poate de genul caluluĭ! protestă marchizul, credeam că e stabilit că acest animal n'a existat, înainte de descoperirea Americeĭ, nu se află aicĭ nicĭ un cal.

E adevĕrat că în timpul cucerireĭ, calul nu era în America: cu toate acestea specia asta s'a probat că a existat la epoca potopuluĭ, dovadă exemplarele minunate, care se găsesc la muzeul din Buenos Ayres.

Pictorul Beaudoin găsi o serie de inele, care făcuseră parte din coloana vertebrală a vr'unuĭ animal.

Timpul trecu repede, şi când se întoarseră la lagăr, lucrul şi aerul tare, făcură o zdravănă poftă de mâncare savanţilor noştriĭ

A doua zi porniră iar în căutarea fosilelor.

Găsiră un molar ca un cilindru, gol pe dinăuntru, compus de un fil deş puţin dens înconjurat de un fil deş maĭ tare, înconjurat şi acest de o substanţă osoasă şi maĭ tare. Nicĭ o urmă de smalţ.

Dintele acesta, pe care savantul îl recunoscu că aparţinuse unuĭ megaterid, era înconjurat de nisip fin.

— Sunt sigur că vom găsi scheletul monstruluĭ, luaţĭ seama maĭ cu seamă unde veţĭ vedea îngrămădire de pietre! Acolo vom avea norocul de a întâlni pretinsul monstru fosil.

Nu trecu nicĭ jumĕtate de oră şi pictorul striga de bucurie.

Arăta cu degetul, la nivelul pămîntuluĭ un os enorm care, eşia dintr'o grămadă de pietre în care doctorul recunoscu un fragment dintr'un picior, lângă care nu întârziă, rescolind, să găsească alte oseminte.

Toată ziua strînse la fosile, aşa că seara doctorul putu aproape să reconstitue scheletul.

Nicĭ Canadianul, nicĭ Indianul nu reapăruseră.

Ziua următoare continuară căutările.

In noaptea care urmă după această zi, fără ca vr'o santinelă să dea alarma, o umbră se ivi la intrarea cortuluĭ Europenilor, unde lampa ardea mereŭ.

— Cine e acolo? strigă d. Fontaine, care nu dormea.

— Prieten, zise o voce cunoscută. Era Guilom Novet.

— Ştirile sunt foarte bune, zise vînătorul vesel.

— Indată ce am aflat gândul Laponilor, de a veni să ne prade caravana, am luat pe Indianul Lefa, i-am arătat semnul de alianţă, pe care 'l purtam la gât, şi l'am trimis în ambasadă, spunêndu'ĭ să vadă, dacă şeful Laponilor n'are un semn la fel.

Cel dintêiŭ lucru când intră în tabăra Indienilor, vĕzu pe pieptul şefuluĭ acelaş semn.

Explicările, înţelegeţĭ, n'aŭ fost lungĭ, aşa că acum nu numaĭ că n'avem a ne teme de nimic, dar ne putem răzima pe ocrotirea şi prietenia lor.

Ba chiar fu primit de şeful lor, un om de peste o sută de anĭ, care pare a avea şeaĭ-zecĭ de anĭ.

El m'a rugat să vĕ aduc pe toţĭ să vĕ vadă, întrebându-mĕ totuşĭ.

Ce căutaţĭ prin locurile acestea pustiĭ, dacă nu sunteţĭ nicĭ hoţĭ, nicĭ asasinĭ.

Le-am rĕspuns, pe cât am putut a'ĭ face să înţeleagă, că dorinţa de a cunoaşte pămêntul, vĕ face a înfrunta toate nevoile călĕtoriilor.

— Am auzit spunêndu-se asta, dar nu cred.

Douĭ albĭ, care sunt prizonieriĭ meĭ mi-aŭ dat aceia-şĭ explicaţie.

Dar eŭ îĭ cred nişte spionĭ, care vor să viziteze statele mele.

— Douĭ albĭ? întrebaĭ eŭ, dar cine sunt?

— Unul e argentin şi se numeşte Moreno. Cel-l'alt e francez şi se numaşte Petre Duther.

— Cerule! strigă doctorul, între rupênd. Douĭ savanţĭ, douĭ prietenĭ de mântuit.

Să ne întoarcem acum la ceĭ rĕmaşĭ în Boenos-Ayres.

Puţin după plecarea caravaneĭ, porniră şi eĭ cu «Izbânda» trecură strîmtoarea Magelan şi nu se opriră de cât la Punta-Arenas, capitala Patagonieĭ Chiliană.

Nicĭ un han în oraş; guvernorul găzdui pe călĕtoriĭ noştriĭ.

Cucoanele întrebară de Patagonĭ, dar li se rĕspunse că nu se zăreşte pe acolo nicĭ un Patagon.

Nu vin de cât de două treĭ orĭ pe an aicĭ, şi atuncĭ împinşĭ de nevoie. Vin cu pene de struţ, pieĭ de gunac, puma şi vulpĭ, pe care le schimbă pe rachiŭ, tutun, plapome şi haine.

— Ce trebue să credem de staturele uriaşe, care se zice că le aŭ, întrebă d-ra Allard.

— Pot să vĕ asigur, rĕspunse guvernorul, că oameniĭ şi femeile sunt înalţĭ, dar nu extra-ordinar.

De altmintrele dacă vreţĭ puteţĭ face o escursiune la «Portul Famine», unde sunt ca la vr'o treĭ-zecĭ de miĭ de Patagonĭ.

A doua zi debarcară la Port-Famine.

Nicăerĭ nu vĕzură aşa de frumoşĭ copacĭ şi pădurĭ aşa de dese.

In depărtare câte va bordee nimernice a indigenilor, adaogă încă la frumuseţea acesteĭ priveliştĭ.

După două ore de la debarcare doĭ indienĭ se prezintară: era un bărbat şi o femee.

Omul părea a avea patru-zecĭ şi cincĭ de anĭ şi femeea aproape patruzecĭ.

Omul se deosibea printr'un cap lung şi lat, faţa foarte turtită, umeriĭ obrazuluĭ foarte eşiţĭ, fără sprîncene şi barbă, nasul turtit, nările deschise, ochiĭ micĭ, negri, înfundaţĭ, pĕrul foarte negru şi des.

(Va urma)

O noapte înfricoșată

— *O narațiune din vestul sĕlbatec american* —

Stațiunea Brady Island din Union Pacific Railroad în partea vestică din Nebraske, pe când s'a constituit această linie consta numaĭ din edificiul stațiuneĭ și dintr'o casă care era locuită de M. Bankers, soția sa și copilul lor în vîrstă cam de două lunĭ.

Mr. Bankers făcea un comerț întins cu Indianiĭ Sioux, cărora le da wisky în schimbul pieilor de bivolĭ. Indianiĭ aveaŭ însă o mare ură în contra luĭ.

In timpul acesta petrecea în familia luĭ Bankers o fată tînĕră și frumoasă, cu numele Tressie Vaughan, sora cea maĭ tînĕră a d-neĭ Bankers.

Ea era profesoară la o școală comunală, 6 mile americane departe de stațiune.

Mr. Bankers o ducea acolo în fie-care dimineață și o aducea seara acasă.

Tînĕrul șef al stațieĭ se înamorase în ea, dar era primit cu rĕceală. Inima eĭ era dată conductoruluĭ trenuluĭ de persoane No. 17, cu care avea de gând să se mărite în toamnă.

Ast-fel stăteaŭ lucrurile când într'o noapte furtunoasă un călăreț galopă spre stațiune, sări de pe calul plin de spume și bătu cu patul puștiĭ în ușă.

— Cine bate? strigă șeful stațieĭ.

— Deadshot Bill, rĕspunse călărețul cu voce aspră.

— Ce cautĭ așa tîrziŭ?

— Plecațĭ! indianĭ Sioux sunt pe urma mea, rĕspunse Bill, încăleca și galopă cu iuțeala fulgeruluĭ prin prairie spre vest.

In acel moment începu și telegraful să lucreze. Șeful asculta cu atenție.

— Plum Creek, suna depeșa. Atac! Sioux! Fugă!

Tînĕruluĭ îĭ clănțăneaŭ dințiĭ de groază. Era nedecis. Telegrafiă din noŭ:

— Ogallala—atac! Sioux! Ajutor! Ajutor!

— Iĭ voĭ avertiza la Plum Creek. Zicênd acestea 'șĭ strînse baniĭ, prețioasele, își încărcă amândouĕ revolverele și pușca cu repetiție, stinse lampa, închise ușa și apoĭ o luă la fugă spre casa luĭ Bankers.

Un fulger îĭ arĕtă direcția.

In fine ajunse.

— Hallo! Mr. Bankers! Hallo! strigă el bătând în geam.

— Ce este Jim?

— Scăpați-vĕ! Ne atacă Indianiĭ! Repede!

— Cum? In noaptea aceasta înfricoșată?

— Scăpațĭ, grabnic!

— Dracu să-ĭ ia pe aceste bestiĭ! mormăi Bankers. Bine, Jim. Ne vom ascunde în pivniță! Gândește-te la siguranța ta!

Jim însă îl sfătui să se urce cu familia într'un vagon gol de pe linie, ceea ce Bankers și făcu...

Uraganul urla. Ploaia cădea în torente. Fulgerile scăpărаŭ.

Șeful, ud până la piele, alergă înapoĭ la stație.

. . . .

Huioh, huih, huih! Hiohu! Huioh! rĕsună din sute de piepturĭ indiane. Tropotul cailor bubuia în prairie.

— Eată! Mizerabiliĭ! zise Bankers, luând în mână un drug de fier. Sĕrmanul Jim!

La lumina fulgerilor se puteaŭ cunoaște capetele împodobite cu pene ale sĕlbatecilor, care înconjurară casa luĭ Bankers.

— Canaliĭ! scrîșni Benkes, vețĭ înghiți tot wisky!

Jumĕtate din bandă descălecă și făcu un asalt asupra ușeĭ, care se sfărîmă sub loviturile de topoare și de pușcă.

— Huih, huih! Bestiile dedeaŭ peste butoaiele de wisky și se puseră pe băut. După aceea aprinseră niște paie ca să dea foc la casă.

Ce face însă Jim?

Când ajunse la stațiune încuiă ușa pe dinlăuntru, o baricadă cu casa de banĭ, și trase cocoșul pușteĭ, privind prin ghișeŭ De aicĭ alergă la fereastră.

Repede se duse la aparat și telegrafiă:

— Brady Island! Atacațĭ! Ajutor! Ajutor!

Imediat veni rĕspunsul de la stațiunea Ollagala.

— Tren separat cu soldațĭ a plecat! Rezistațĭ. In 20 minute ajutor! Rezistațĭ!

— Voĭ rezista! șopti Jim, luând în fie-care mână câte un revolver. «Ea e salvată».

Un urlet înfricoșat cutreeră văzduhul. Bestiile bete de wisky se învârteaŭ în jurul edificiuluĭ stațiuneĭ

Deja sunt aproape! Jim descărcă pușca printr'o crăpătură Un gemet, o cădere grea pe platforma de lemn și căpitanul ceteĭ căzu mort pe pămênt.

O salvă de gloanțe izbi părețiĭ și o jumĕtate sută de gloanțe trecură pe la urechile luĭ Jim.

Jim se aruncă jos și se târî la aparat:

— Ajutor! Brady Island! Stațiunea în pericol! Ajutor!

Salve peste salve curgeaŭ.

- Rezistațĭ! Rezistațĭ!

Ajutorul sosește! fu rĕspunsul.

Jim deveni curagios, se ridică și începu să rĕspundă la focurile bestiilor. Incepu să descarce revolverele în toate părțile. O duzină de Indienĭ cad lovițĭ de moarte.

— Rezistațĭ! Rezistațĭ! ciocănește aparatul.

— Chiar de așĭ murĭ! se gândi Jim, eĭ nu vor observa ce e în vagon.

Se făcu o pausă. Câțĭ va indienĭ cereaŭ să pună foc edificiuluĭ stațiuneĭ.

Treĭ indivizĭ se apropiară într'aceia de vagon, și începură să scotocească cu paturile puștilor prin paie.

Bankers asculta, cu drugul de fier în mână.

Douĭ dintre eĭ plecară, al treilea însă își vîrî capul pe ușă. O lovitură cu drugul de fier îl amuți pe vecie.

— Bestie! Țĭ am rĕsplătit curiozitatea!

Orĭ-ce încercare de a pune foc stațiuneĭ era zadarnică și acum ceata se pregătea a o lua cu asalt.

Jim sângera din maĭ multe ranĭ, fie-care Indian, care se arăta în lumina foculuĭ era ucis de el.

Cu încordarea tuturor puterilor sale telegrafiă:

— Sunt pierdut!—Ajutor! Nu maĭ pot rezista!

— Rezistațĭ! Rezistațĭ! Trenul se apropie!

Hoihi, hoihi, urla ceata sĕlbatică, și care începu să izbească cu topoarele în ușă. Jim împușcă ultimele sale patroane, apoĭ căzu leșinat în sângele sĕŭ.

Ascultațĭ! In depărtare se aude un zgomot, care se apropie!

Bankers ascultă cu atenție.

— Hura! strigă el, când zări la o mică depărtare locomotiva trenuluĭ special din Ollagale Hura! Ține-te, Jim!

Un șuerat și — trenul se opri, avênd 10 vagoane cu soldațĭ. Urletul Pieilor-roșiĭ, pocnetul puștilor împedică pe aceștia de a auzi apropierea trenuluĭ.

Indată se deschid ușile vagonuluĭ, soldațiĭ săriră afară, în fruntea lor un ofițer cu sabia scoasă.

Platforma strălucea de puștĭ și de baionete.

— Foc! comandă ofițerul.

Heĭ! Cum pocneaŭ puștile! Hura! Pieile-roșiĭ cădeaŭ ca muștele. Restul încălecară și o luară la fugă. M. Bankers cu drugul luĭ de fier, zdrobea pe ceĭ rănițĭ.

— Hallo! M. Bankers, strigă o voce.

— Aicĭ, aicĭ!

— Trăește Miss Tressie?

Este tînĕrul conductor, care venise cu mașina.

— Trăește! Hura! Suntem salvațĭ! exclamă Bankers, strângênd în brațe pe conductorul. Vino! Este acolo! Mi aŭ bĕut tot wisky, dar am scăpat!

— Tressie, îngerul meŭ!

Mirele și mireasa se îmbrățișară plângênd de fericire și bucurie.

Intr'aceea trupele curățiră locul de cadavre.

— Aide, strigă conductorul, să te legrafiăm învingere la Ollagale. Jim! unde eştĭ?

Tînĕrul alergă în camera de bilete. Ingrozit se trase înapoĭ. Tînĕra fată scoase un ţipĕt sfîşietor şi căzu leşinată la pieptul iubituluĭ eĭ.

Sângerând din 13 rănĭ, palid ca ceara, cu revolverul în mână, şeful staţieĭ, era în agonie.

Incă odată 'şĭ ridică capul! Privirea sa se opri asupra figureĭ încântătoare a Tresseĭ.

Un zîmbet dureros se ivi pe buzele sale, un suspin adânc — şi 'şĭ dete ultima suflare la picioarele eĭ.

— Brav băiat, Jim!

— Brav băiat! exclamă Bankers, stergêndu'şĭ ochiĭ de lăcrămĭ.

— Rezistaţĭ! Rezistaţĭ! sună aparatul.

C.

Revolta din Sudan

Hicks-Paşa

I

Pe când în Egipt, Ahmed Arabi-Paşa [1]) revolta populaţiunea în contra Khediviluĭ şi a Englejilor, în Sudanul Egiptean, Mohamed-Ahmed, un alt revoluţionar, proclama — maĭ întêiŭ pe ascuns, apoĭ în public — rĕzboiul sfînt în potriva *ghiaurilor* şi *necredincioşilor*.

II

Născut şi crescut în Cairo, Mohamed Ahmed cunoştea perfect planurile militare şi politice ale guvernuluĭ Egiptean. In primiĭ anĭ aĭ ţine reţeĭ sale fusese comptabil general al Sudanuluĭ, din care funcţiune fu destituit pentru falşurĭ şi delapidărĭ. Fără slujbă, desgustat de viaţa din Cairo, urmărit pretutindenĭ de justiţie, el plecă în Sudan spre a se îmbogăţi, după cum spera, din negoţul de sclavĭ, fildeş şi pene.

III

In 1871, după ce Sudanul fusese anexat la Egipt, Khedivul Ismail dăduse un *firman* prin care desfiinţa negoţul de robĭ din Egipt şi din Sudan, şi monopoliza fildeşul.

Sutele de aventurierĭ Europenĭ şi arabĭ, carĭ până atuncĭ cutreeraseră în lung şi în lat Sudanul exercitând negoţul de ivoriŭ şi sclavĭ, eraŭ acum ruinaţĭ.

Insă, cu toate *firmanele*, cu toate pedepsele aspre ce se aplicaŭ contravenienţelor, acest negoţ tot se maĭ practica în Sudan, dar pe ascuns şi pe o scară foarte restrînsă.

IV

Mohamed-Ahmed sosise la Khartum. Aci el se întovărăşi cu maĭ mulţĭ Kopţĭ, şi — ajutaţĭ de faptul că Egiptul, din cauza detronăreĭ luĭ Ismail era în fierbere, şi că Gordon, guvernatorul general al Sudanuluĭ, demisionase, — începu să facă, fără grije şi nesupărat de nimenĭ, negoţul cu robiĭ.

Restabilindu-se puţin ordinea în Egipt, şi numindu-se ca guvernator general al Sudanuluĭ Alledin-Paşa, traficanţiĭ — şi prin urmare şi Mohamed-Ahmed — începură a fi iarăşĭ supraveghiaţĭ de oameniĭ guvernuluĭ.

V

Intre acestea, în Egipt, *partidul naţional egiptean* proclama pe Ahmed-Arabi general şi ministru de rĕzboiŭ. Arabi Paşa, ca şi cum ar fi voit să ajute întru cât-va pe revoluţionarul din Sudan — de şi între dînşiĭ n'a fost nicĭ o legătură — chemă din provinciĭ toate trupele.

Tocmaĭ aceasta aştepta par'că şi Mohamed Ahmed. Sudanul şi Egiptul eraŭ acum ne-pâzite, fără stăpân, în anarhie. Mica tovărăşie ce formase la venirea'ĭ în Sudan, se transformă acum într'o societate compusă din sute de membri, toţĭ înarmaţĭ cu fanatismul religiuneĭ şi cu setea de rĕzbunare asupra Egiptenilor, carĭ'ĭ sărăciseră monopolizênd fildeşul şi desfiinţând sclavagiul.

La 11 August 1881, Mohamed-Ahmed se proclamă al douilea *Profet* după Mohamed, trimis de *Allah* să gonească pe necredincioşiĭ din Sudan, şi luă titlul de Mahdiŭ.

VI

Mahdiul hotăraşte acum să lucreze repede şi sigur, şi, împreună cu miile sale de adepţĭ, se retrage spre părţile nepăzite ale Kordofanuluĭ.

La 23 August, dînsul e atacat la Duem de către Ibrahim-bey, guvernatorul Kordofanuluĭ. Aci perdu 4000 de oamenĭ. In ziua de 14 Septembrie, perde la Obeid — pe care se hotărîse să pună mâna cu orĭ-ce preţ — 10,000 de oamenĭ.

Descuragiat, *Sfîntul Profet* — aşa'l numeaŭ adepţiĭ sĕĭ — se retrage pentru a'şĭ maĭ repara forţele. Indigeniĭ şi Arabiĭ, asupriţĭ şi jefuiţĭ de Egiptenĭ, vin acum cu duiumul să se înroleze în armata *Trimisuluĭ luĭ Allah*.

Hordele lor numĕraŭ acum peste 20,000 de oamenĭ, toţĭ bine armaţĭ şi aprovizionaţĭ.

In Octombrie 1882, tocmaĭ când lordul Wolseley sfărîma la Tell-el-Kebia pe Arabişţi, Mahdiul începea să năvălească iarăşĭ în El Obeid.

Cu tot eroismul ce arĕtară trupele egiptene, staţiunea cade în mâinele Mahdiştilor, garnizona este trecută sub sabie, tunurile, armele, muniţiile devin proprietatea Profetuluĭ, locuitoriĭ fură măcelăriţĭ, femeile şi copiiĭ luaţĭ robĭ. Alte două staţiunĭ, Duem şi Bara, vin puţin apoĭ să capituleze.

Tocmaĭ acum guvernul Egiptean pare a se deştepta din letargie. Kordofanul era în mâinele Mahdiştilor, carĭ tindeaŭ să ia şi Darforul...

In Februarie 1883, generalul englez Williams Hicks e trimis la Khartum ca şef de stat-major al trupelor din Sudan, unde debarcă la 4 Martie.

Informat că Mahdiştiĭ aŭ început a năvăli în Senaar, el plecă spre acest punct. La 29 Aprilie, pe calea Djebel-Ain, el repurtă o victorie strălucită, şi, peste puţin, intră victorios în oraş, pe care insurgenţiĭ îl părăsiră imediat.

Intorcêndu-se la Khartum. Hiks îşĭ făcu planul să ia de la Mahdiştĭ înapoĭ Kordofanul. In acest scop, el ceru de la Cairo un ajutor de 5000 de soldaţĭ.

Vĕzînd că ajutorul cerut întârzie, dînsul nu maĭ aşteptă şi porni spre staţiunile duşmanilor. La 1 Noembrie ajunse la Haşgic, unde îl aştepta o puternică armată comandată de însuşĭ Mohamed-Ahmed.

Lupta, care ţinu patru zile în şir fu disperată; dar victoria rĕmase pe partea Mahdiştilor. In seara de 4 Noembrie, Hicks, căruia nu'ĭ maĭ rĕmăsese de cât câţĭ-va oamenĭ, căzu mort între resturile armateĭ sale măcelărite.

Din armata sa care numerase 12 miĭ oamenĭ, nu scăpă de cât vr'o doĭ—şi aceştia răniţĭ; 15 tunurĭ, 5000 de cămile, 500 caĭ, 25,000 săbiĭ şi carabine—armele morţilor—căzuseră în mâinele fanaticilor dervişĭ, carĭ acum aveaŭ deschis drumul spre Khartum, pe care în curînd eraŭ să'l cuprindă, măcelărind şi respîndind pretutindenĭ teroarea.

. . . .

Generalul Hicks se născuse la 1830. In 1849 intrase în armata Bengaluluĭ şi luase parte la campania Pendjabuluĭ (1857-59), în statul-major. Făcuse parte din armata luĭ Sir Robert Napièr, în campania Abisinieĭ (1867-68), când fusese făcut colonel. In 1880, intrase ca general în armata egipteană.

Const. A. Ştefănescu.

Numĕrul 46 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Martĭ 21 Aprilie corent.

[1]) Vezĭ Revoluţia Egipteană din 1881-82. «Ziarul Călĕtoriilor» No- 41).

Typ. UNIVERSUL, Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 46. 5 BANI IN TOATA ŢARA Bucureştĭ, Marţĭ, 21 Aprilie, 1898

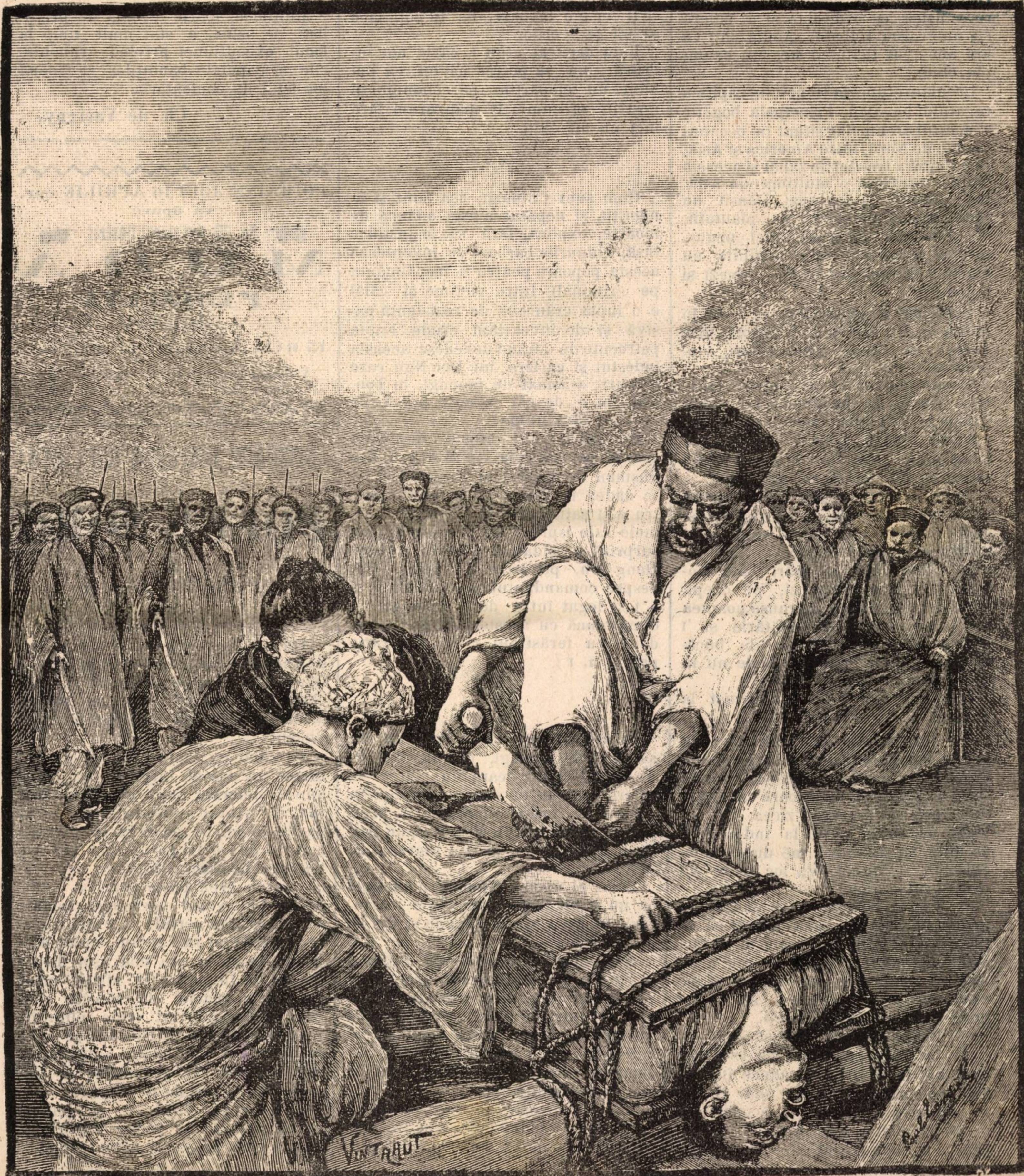
ZIARUL CĂLĔTORIILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
» 2.50 « ½ « « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe săptămână
MARŢEA şi VINEREA

AMINTIRI DIN INDO-CHINA. — (Vezĭ explicaţia)

Amintirĭ din Indo-China

Bandițiĭ din Anam și din Tonkin

Asia este pămêntul clasic al torturilor rafinate, al execuțiunilor crude; în niciĭ o parte omul nu dă și nu înfruntă moartea cu atâta nepăsare.

Se pare că rasa care populează acest continent e nesimțitoare la durere fisică, ea o desfide și o suferă cu un eroism sĕlbatec. Acum câțĭ-va anĭ am avut înaintea mea un exemplu ciudat.

Locuiam atuncĭ la Honolulu, capitala regatuluĭ havaien. Principala bogăție a acestuĭ archipelag situat în oceanul Pacific de Nord, între America și Asia, este cultura trestieĭ de zahăr și această cultură atrăsese o mulțime de asiaticĭ: chinezĭ și japonezĭ. Dânșiĭ nu eraŭ numaĭ muncitorĭ pe plantațiĭ, ci și hamalĭ în orașe, micĭ neguſtorĭ și servitorĭ. Toate familiile nu aveaŭ alțĭ servitorĭ decât chinezĭ și japonezĭ.

Sprintenĭ și ascultătorĭ, eĭ eraŭ în multe cazurĭ servitorĭ folositorĭ, însă adesea se arătaŭ rĕzbunătorĭ, violențĭ și cruzĭ.

Printre amiciĭ ce aveam la Honolulu, era și un compatriot al nostru (francez), fost agent consular al FrancieĬ. El avea în serviciul sĕŭ un bucătar chinez, pe care îl lăuda foarte mult, cu tot caracterul luĭ dificil.

Omul acesta pe care îl cunoșteam era harnic, deștept, însă foarte susceptibil și din cale afară simțitor la ocărĭ, la imputărĭ chiar.

In urma unor mustrărĭ cam violente ce'ĭ făcu într'o zi, pe drept, stăpânul sĕŭ, dînsul pătrunse noaptea în camera luĭ de bucătărie și 'ĭ zdrobi capul cu un satîr de bucătărie și fugi în pădure unde nu fu prins de cât după 15 zile.

Mărturisi tot și fu condamnat la moarte.

Cu o zi înainte de execuțiune, am primit, spre marea mea surprindere, o veste de la dânsul. Mĕ ruga să mĕ duc să'l văd la închisoare avênd a 'mĭ cere o favoare, zicea dânsul. După ce stătuĭ puțin la îndoială, îĭ ascultaĭ rugămintea, mĕ duseĭ la închisoare și atuncĭ avu loc între noĭ următorul dialog:

— Te am chiemat, zise dânsul, nu pentru-că eștĭ ministru și poțĭ să'mĭ scapĭ viața; știŭ bine că n'aĭ să facĭ asta; ci pentru ca să te rog a interveni ca gâdele care trebue să mĕ execute, să nu mĕ facă să aștept prea mult «cuțitul inimeĭ».

— Nu înțeleg ce vreĭ să zicĭ.

— In China, când un om este condamnat la moarte, se aduce în curtea presărată cu nisip, unde trebue să fie executat, un coș acoperit cu o cârpă albă și conținênd 20 de cuțite. Pe mănuchiul fie-căruĭ cuțit este scris numele unuĭ membru: mâna, brațul, nasul, urechia dreaptă, urechia stângă, ochiĭ.

Calăul ia unul la întâmplare, citește ce este scris pe el și taie saŭ împunge, urechea ochiul saŭ membrul arătat pe mânuchiŭ.

Unul din aceste cuțite este al inimeĭ. Dacă el ese maĭ nainte, atuncĭ e înplântat în inima condamnatuluĭ și totul e sfârșit. Știŭ bine că ceea ce'țĭ cer e o favoare, dar tu poțĭ face să mi se acorde.

I-am esplicat atuncĭ că la noĭ lucrurile nu se petrec ast fel, că noĭ albiĭ nu ciopârțim pe condamnațiĭ noștriĭ, ci numaĭ îĭ spânzurăm fără niciĭ un alt chin.

***

Cum sunt Chineziĭ, așa sunt și anamițiĭ, și nepăsarea asta adâncă de moarte, explică, fără să le justifice însă, chinurile barbare ce inventează aceste popoare pentru a înspăimânta pe criminalĭ. Intre victime și călăĭ e o luptă crâncenă de rezistență pasivă și de invențiunĭ crude. Fapte petrecute de curând dovedesc aceasta îndestul și cariera luĭ Doc Ngu care a murit asasinat de muongĭ, în Tonkin, nu e de cât o serie lungă de cruzimĭ fără nume.

De mulțĭ anĭ dînsul împrăștia groaza pe malurile râuluĭ Negru. Era dușman neîmpăcat al FrancieĬ și nu se dădea în lăturĭ de la nimic pentru a'șĭ satisface ura. Una din primele sale isprăvĭ, fu prinderea, prin surpriză a soldaților postuluĭ francez Dong-Son, pe care i-a tăiat. Cât despre comandantul postuluĭ Grés, el a fost legat între douĕ scândurĭ și d'împreună cu acestea a fost tăiat în douĕ cu ferăstrăul (vezĭ ilustrația pag. I n. r.)

***

In acelașĭ timp când Doc-Ngu era asasinat de muongĭ, un alt șef de bandițĭ, Nhuong, care nu putea să sufere ordinea ce stabilea Franța în Anam, în locul anarchieĭ, a prins pe guvernatorul Vu-Van-Bao, un partizan al FrancieĬ, și l'a îngropat de viŭ.

Prins el însușĭ, Nhuong nu numaĭ că nu'șĭ tăgăduia crima ci o mărturisia în gura mare, făcându'șĭ din ea o glorie.

Nepăsător de soarta ce'l aștepta, el privia cu indiferență pregătirile ce se făceaŭ pentru executarea luĭ și carĭ într'adins se făceaŭ de față cu dânsul. Autoritățile anamite aŭ întrebuințat cu această ocazie o solemnitate neusitată, menită a izbi imaginația indigenilor.

In capul cortegiuluĭ era un detașament de soldațĭ îmbrăcațĭ în alb; în urmă veneaŭ douĭ elefanțĭ purtând pe eĭ pavilioane scumpe în carĭ stăteaŭ douĭ mandarinĭ.

Condamnatul mergea în urma elefanților între douĕ șirurĭ de soldațĭ îmbrăcațĭ în roșu. Mersul încet al cortegiuluĭ era regulat de bătăĭ metalice executate într'un chip lugubru.

La locul execuțiuneĭ, condamnațiĭ fură îngenuchiațĭ, legațĭ de niște parĭ și treĭ călăĭ le retezară dintr'o dată capetele.

Mulțimea, foarte lacomă de priveliștĭ de astea, a stat mult timp la locul execuțiuneĭ privind trunchiurile și capetele bandiților și făcênd tot felul de comentariĭ.

Ch. de Varigny.

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. II

Erĭ am mers bine vr'o patru ore; dup'aceasta însă am început sĭ întâlnim numeroase crepăturĭ și ridicăturĭ de ghiață greŭ de trecut. Vêntul de sud-est devenea tot maĭ violent.

Pe când ne luam prânzul se întoarse tot așa de tare spre est. După amiazi deterăm peste ghiață și maĭ rea, iar vîntul ajunsese la o iuțială de 9—10 m. pe secundă, spulberând zapada împrejur de nu maĭ vedeam înaintea noastră. După ce maĭ trecurăm cu greŭ peste câte-va coline de zăpadă, vĕzuĭ că era maĭ cuminte să ne așezăm cortul; dar pentru aceasta trebuia să căutăm un loc adăpostit, lucru ce era maĭ ușor de zis de cât de împlinit. In sfîrșit orbecând prin vîrtejul de zăpadă găsirăm un loc potrivit unde puturăm rĕsufla în sfîrșit, înghițindu-ne supa în tihnă, pe când vîntul zguduia pereții cortuluĭ și grămădea de jur împrejur mormane de zăpadă.

«Fuseserăm silițĭ să ne punem cortul lipit de un perete de ghiață ceea ce nu prea era plăcut fiind-că

puteaŭ sa se producă presiunĭ; n'aveam însă ce să facem, nu put am alege fiind-că acesta era singurul loc ce-l găsisem la adăpost de vînt.

«Până n'adormiĭ încă ghiaţa începu să pîrîe sub noĭ. Presiunea începea. Ascultaĭ şi maĭ gândiĭ dacă n'ar fi maĭ bine să ne sculăm de acolo şi să nu aşteptăm să cază ghiaţa peste noĭ, dar numaĭ de cât adormiĭ şi visaĭ tot cutremure de pămênt. Când mĕ deşteptaĭ peste câte va ore totul eră liniştit. Numaĭ vîntul urla în jurul cortuluĭ zguduindu l şi biciuindu l cu pulbere de zăpadă.

«Aseară am ucis pe Potifar; acu maĭ avem 16 câinĭ. Numĕrul lor scade repede şi suntem încă aşa de departe de uscat. De am ajunge o dată!»

Sâmbătă 4 Maĭ.—Erĭ am făcut vre o 15 km. Dar de canalurĭ tot nu scăpăm. După amiazĭ când am plecat, vîntul se liniştise şi ningea liniştit cu fulgĭ marĭ ca acasă, în Norvegia iarna. Rĕŭ e însă când nu vezĭ nimic înaintea ta. Nu ştiĭ în momentul următor peste ce teren veĭ da. Ceea ce ne bucură însă e vremea moale. Nu sunt de cât 11° C. şi putem să ne folosim de mâna goală fără teamă, şi fără să ne doară degetele îngheţate la orĭ ce atingere.

Bucuria însă ne o stricaŭ crăpăturile peste carĭ nu maĭ puteam trece de cât cu mult ocol şi cu pierderea unuĭ timp preţios. Numaĭ când soarele se arată din când în când ne maĭ încurajăm şi uităm de oboseală. Dar plăcerea cea maĭ mare e totuşĭ când putem să ne vîrîm în sac.

Rĕŭ ne chinuim de câte-va zile. Ce n'aş da acum să vĕd pământ, să am un drum sigur înaintea mea, să pot să contez pe marşurĭ hotărîte pe zi, şi să scap o dată de această grijă şi nesiguranţă continuă din cauza crăpăturilor. Cine ştie câte dificultăţĭ ne vor maĭ pune în drum înainte de a ajunge la uscat.

Şi în vremea aceasta numĕrul câinilor scade mereŭ. Eŭ însumĭ sunt atât de ostenit că de abia mĕ maĭ pot ţine pe patinele de zăpadă, şi când se întâmplă să cad îmĭ vine să nu mĕ maĭ scol.

Azĭ dimineaţă pe la 5 am dat peste un canal lung şi fiind-că câiniĭ eraŭ imposibil de mânat înainte, ne am oprit. Acum nu maĭ avem altă mângâere de cât aceste popasurĭ cu mâncare şi somn.

Aproape toate crăpăturile aŭ cam aceiaşĭ direcţiune. Cam de-a curmezişul drumuluĭ nostru cu puţină deviare spre sud-vest.

Azĭ dimineaţă temperatura a căzut iar până 17,8° C, după ce se urcase iar până la 11,8° C. Sperăm ast-fel că apa va îngheţa în crăpăturile ce vom maĭ întâlni.

Poate că nu e frumos din partea noastră să blestemăm vîntul, căcĭ tovarăşiĭ noştri de pe *Fram* de sigur sunt veselĭ acum; fără îndoială se aşteptaŭ de mult la acest vînt. Ar trebui să mĕ bucur şi eŭ de bucuria lor, totuşĭ aş da mult de s'ar putea să maĭ aştepte cu mersul până vom ajunge noĭ la uscat.

Miercurĭ 8 Maiŭ.—Crăpăturile continuă regulat; între ele ghiaţa este bună, plană. Direcţia crăpăturilor nu se schimbă. Sunt însă unele carĭ merg cam în direcţia cursuluĭ nostru.

E lucru curios cu ghiaţa. Cu cât ne apropiem de uscat pare a deveni tot maĭ plană pe când noĭ ne aşteptam la contrarul. Măcar de ar rĕmâ nea tot aşa.

Azĭ dimineaţă am socotit latitudinea şi longitudinea. Cea dintâiŭ era 84° 31' nord; cea din urmă 66° 15' est. Nu ajunsesem cât credeam eŭ spre sud, dar cu mult maĭ mult spre vest. Ghiaţa ne-a dus îndărăt şi spre vest, de aceea în viitor voĭ lua o direcţie maĭ spre sud fiind că maĭ ales mĕ tem ca să nu ajungem prea departe în direcţia spre vest. Sper că vom da în curênd de uscat şi atuncĭ vom şti ce curs să luăm Mĕ mir chiar că n'am dat deja de uscat.

Erĭ n'am ucis nicĭ un câine căcĭ maĭ rĕmăseseră douĕ treimĭ din *Ulenka* şi era destul pentru mâncarea câinilor. De acum am de gând să nu maĭ omor de cât la douĕ zile câte un câine. Poate vom da în curênd şi peste vre-un urs.

Jouĭ 9 Maĭ. — Temperatura 13,3. Erĭ a fost o zi destul de bună. Ghiaţa era cam aspră dar am înaintat binişor. Vremea era frumoasă când am plecat dimineaţa la 2 ½. Soarele strălucea printre norişorĭ micĭ, albĭ. Maĭ târziŭ însă cu un vînt de nord-nordvest dete o ceaţă peste noĭ.

Tragerea săniilor devine pentru câinĭ tot maĭ greŭ, în măsura în care numĕrul lor scade; dar se pare că nicĭ tălpile de lemn ale săniilor nu alunecă destul de bine. Ierĭ n'am avut de cât patru câinĭ în sania mea; şi încă, unul dintr'înşiĭ, *Fliut*, s'a strecurat afară din hăţurĭ şi a fugit, aşa că nu l'am putut găsi până seara, când a fost ucis drept pedeapsă.

Astă-zĭ ghiaţa a fost pretutindenĭ maĭ puţin plană de cât în zilele din urmă. Dup'amiazĭ s'a stricat şi vremea, ningea şi vîntul deveni pe la 3 ore adevĕrată furtună. Nu se maĭ vedea de loc drumul; totul era alb, afară de locurile unde blocurile se ridicaŭ din mormanele de zăpadă.

Peste cât-va timp ghiaţa deveni şi maĭ rea şi deteĭ peste inegalităţĭ de teren cum nu maĭ întâlnisem până atuncĭ. Speram că în curênd vom trece şi peste aceasta, dar ghiaţa nu deveni maĭ bună, aşa că preferirăm să ne oprim.

Din fericire găsisem tocmaĭ un loc bun de popas,—alt fel, pe vremea asta în care nu se vedea nimic prin prejur, ar fi fost greŭ de căutat.

Apoĭ ne maĭ mirăm şi de faptul că tot nu dăm încă de uscat. După socotelile noastre, trebue să fim acum dincoace de gradul 84.

Vinerĭ, 10 Maiŭ.— Temperatura — 8·8° C. Ne luptăm cu multe greutăţĭ. Ierĭ ziua promitea să fie bună, dar vremea ne-a împedicat să înaintăm. Inainte de amiaz, când am eşit din sac, era frumos; soarele lucea, drumul era neobicînuit de bun şi ghiaţa părea maĭ plană ca orĭ-când. Am făcut un drum bun, deşi nu maĭ aveam de cât 13 câinĭ, patru la sania mea, patru la a doua şi cincĭ la a luĭ Iohansen. Dar dup'amiazĭ vremea s'a stricat iar; s'a pornit din noŭ vîntul şi ningea de nu ne vedeam drumul de loc. Ghiaţa însă rĕmăsese destul de plană, aşa că totuşĭ ne am continuat calea înainte. Am dat peste o crepătură; am înconjurat'o. Nu mult dup'aceea ne am pomenit însă, fără să vedem, în mijlocul unor ridicăturĭ marĭ de ghiaţă. Nu maĭ puteam merge înainte. Ne oprirăm să prânzim, cu obicinuita noastră poftă, să socotim latitudinea şi pe urmă să aşteptăm vremea bună. Dacă n'avea semne să vie curênd, voiam să ne odihnim puţin dormind, ca să fim şi maĭ pregătiţĭ pentru mers.

Pe la ora 1 de dimineaţă m'am sculat şi am ieşit din cort. Am găsit aceiaşĭ vreme înorată; numaĭ la sud vest se zărea la orizon o dungă de cer senin, albastru.

Lăsaĭ pe Iohansen să doarmă maĭ departe şi socotiĭ longitudinea, eram la 64° 20 est. De când am socotit o maĭ pe urmă, dacă n'am făcut vr'o greşală, am venit binişor spre vest.

Pe când eram încă ocupat cu socoteala asta, auziĭ afară la unul din caice un zgomot suspect. Ascultaĭ: în adevĕr câiniĭ se aruncaseră asupra caiculuĭ luĭ Iohansen. Alergaĭ afară, prinseĭ pe *Haren* care tocmaĭ rodea la o bucată de carne de câne ce era destinată pentru mâine, şi-l trăseĭ o bătae bună, Apoĭ legaĭ caicul la loc.

Vremea e tot neschimbată, noroasă, dar vêntul a luat o direcţie maĭ mult spre sud şi dunga de cer albastru de la sud-vest a maĭ crescut.

Un vênt de la vest ne ar bucura mult acum. Cu dor mĕ uit la acea dungă albastră... colo departe e soare şi, cine ştie poate e uscat.

Ah! de-am simţi odată pămêntul sub picioarele noastre; am uita totul... Ce dor mi-e de pămênt!

Dar maĭ bine să mĕ întorc în sacul meŭ şi să aştept, dormind...

In decursul dimineţiĭ, am eşit din cort de maĭ multe orĭ, dar în tot-d'auna am găsit aceeaşĭ vreme înorată, acelaş alb uniform pretutindenĭ. La vest şi sud-vest era aceeaşĭ dungă senină, albastră, numaĭ

că se maĭ coborâse iarăşĭ niţel.

Când ne am sculat în sfîrşit înainte de amiază, vremea era încă ne schimbată şi dunga albăstrie tot maĭ era la orizon. După părerea mea, albastrul acela trebue să aibă aface ceva cu uscatul şi sper că nu va fi departe.

Nu e maĭ greŭ de cât credeam să ajungem la uscat. Am şi avut însă de aface cu mulţĭ duşmanĭ: ghiaţă rea, marşurĭ dificile, vînt, crepăturĭ, vreme cu ceaţă saŭ zăpadă de nu vedeam înaintea noastră ; tot aceştia sunt nişte duşmanĭ, încăpăţînaţĭ pe carĭ am avut să-ĭ combatem.

Duminecă, 12 Maiŭ. — Ierĭ ziua a fost maĭ bună de cât ne aşteptasem. De şi înorat, aşa că mergeam cam pe pipăite, am avut noroc de ghiaţă relativ bună.

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numĕrul viitor)

JULES GROS

PĂŢANIILE

Uneĭ nunţĭ pariziane în jurul lumeĭ

LXII

In jurul capuluĭ purta o piele de guanac colorată de care era prinsă o pană de struţ, care fâlfâia pe umĕrul drept, şi care, cu toată legătura iĭ spânzura pe faţă şi până la piept.

Pieliţa luĭ era măslinie saŭ maĭ bine de o înfăţişare soioasă şi a rămie.

Părea foarte sdravăn şi statura luĭ atingea doĭ metri, adică întrecea staturele înalte ale Europenilor.

Gura luĭ era foarte mare, buzele groase şi colţul buzelor sale foarte strînse.

Tot într'însul, până şi o privire rătăcită iĭ dedea o înfăţişare sălbatecă, care îngrozea pe doamne.

Femeia părea maĭ bine-voitoare de cât bărbatul sĕŭ, ceea ce hotărî pe unchiul Petruş de a'ĭ oferi un pesmet, pe care ea îl luă între index şi degetul cel mare şi începu să'l ronţăiască cu delicateţă şi graţia uneĭ şcolăriţe.

Bărbatuluĭ nu-ĭ dădu, să vadă dacă se supăra.

Dar el nicĭ nu băgă în seamă.

D. Million iĭ d du apoĭ şi luĭ câţĭ va pesmeţĭ, pe carĭ 'ĭ primi în palmă, şi'ĭ asvîrli pe toţĭ în gură, spărgêndu'ĭ cu o mulţumire vĕdită.

Dinţiĭ acestor douĭ indienĭ eraŭ albĭ şi netezĭ şi zgomotul pe care îl făceaŭ la mestecat, aducea aminte, sgomotul uneĭ rîşniţĭ în cafea.

Intreaga companie se arătă foarte generoasă, îndată maĭ veniră şi alţĭ Patagonĭ şi diferite darurĭ fură distribuite la toţĭ.

Uniĭ purtaŭ ghete. Mulţĭ purtaŭ pintenĭ foarte ciudaţĭ, lungĭ şi sfîrşiţĭ prin vîrfurĭ de fier.

In sfârşit pătrunseră în sat, şi dădură de un bordeiŭ izolat unde găsiră o femee. Ar fi vrut s'o întrebe, dar ea nu putea rĕspunde că nu ştia de cât limba eĭ, trebuiră să se mulţumească a schimba gesturĭ foarte puţin explicite.

Femeea asta era groaznică, mică, durdulie, frunte îngustă, umeriĭ obrazuluĭ înroşiţĭ şi crăpaţĭ de frig, înfăţişarea foarte şireată.

D şoara Fontaine iĭ eferi o rochie adusă pentru împrejurare şi d. Million iĭ oferi o ţigare; arătă puţin entuziasm pentru rochie, dar luă ţigara cu poftă.

Bordeiul era mizerabil, cu totul lipsit de mobile.

A doua zi îşĭ urmară drumul spre Nord, spre Oceanu Pacific.

LXIV

Industria şi inteligenţa Patagonilor.

Vom lăsa *Isbânda* pe când intra la Valparaiso şi ne vom reîntoarce la exploratoriĭ noştriĭ.

Vestea că d. Duther şi Morena sunt prizonierĭ mişcară pe toţĭ, şi îndată se dădu ordine să se formeze caravana şi să pornească.

Cea dinteiŭ zi de mers trecu fără nicĭ un incident.

A doua zi de dimineaţă, Guilom Novet, care se sculă cel dinteiŭ alergă în cort strigând :

— In picioare! în picioare domnilor, strigă el. Gătiţi-vĕ să primiţĭ vizite.

Călĕtoriĭ, cu toate că nu înţelegeaŭ ce însemnează această turburare, săriră de pe saltele.

— De ce vizite matinale, ne vorbiţĭ? întrebară eĭ.

— Veniţĭ că veţĭ vedea, zise el. Indată toţĭ fură afară din lagăr.

Indată vĕzură un nour de cavalerĭ, venind în fuga mare.

— Sunt rĕsboiniciĭ din Colfoucouroh şi poate chiar Cacicul care ne ese înainte.

Indată fură înaintea trupeĭ, carĭ eraŭ ca la vr'o cincĭ-sute de cavalerĭ.

Şeful lor mergea înainte. Şi când fură aproape, toţĭ scoborîră de odată.

Atuncĭ şeful se adresă vînătoruluĭ, pe care îl cunoscu îndată :

— Cacicul ne-a trimes, să vĕ servim ca escortă de onoare şi să vĕ călăuzim.

Li se desfundară câte-va butoae de rom şi apoĭ li se dădură de mâncare.

Spre seară, înainte de apusul soareluĭ, călĕtoriĭ ajunseră la tabăra Calfurac, şeful le arătă cortul caciculuĭ. Dar nu era un cort cum se crezu la început ci un hambar mare de două spre-zece metri lungime.

Zidurile şi coperişurile eraŭ un fel de ţesĕtură de pĕr de cal. Lângă fie care din aceştĭ păreţĭ, o ramură de copac înfiptă în pământ slujea de agăţat hainele.

De altă parte eraŭ puse pe pământ hainele celor patru femeĭ a caciculuĭ şi a numeroşilor sĕĭ urmaşĭ.

Paturile acestea eraŭ făcute din îngrămădeală de pieĭ acoperite de o piele de cal.

Din cele patru femeĭ ale caciculuĭ era una bĕtrână şi zbîrcită, iar cele-l'alte tinere şi aproape frumoase.

Cacicul primi pe Europenĭ cu multă bună-voinţă. Doctorul se folosi, pentru a'ĭ vorbi de ceĭ douĭ prizonierĭ albĭ, convingêndu'l cu mare greutate, că nu eraŭ nişte spionĭ şi sunt nişte savanţĭ care studiază pământul şi moravurile oamenilor.

Cacicul le oferi o cină bună şi le făgădui că va libera pe prizonierĭ.

A doua zi când prizonieriĭ dădură cu ochiĭ de nunta pariziană, nu maĭ putură de bucurie. D. Duther iĭ îmbrăţişe pe toţĭ.

Maĭ stătură o zi pe loc, ş'apoĭ o porniră cu toţiĭ, gândindu-se să ajungă *Isbânda* la Valpariso unde aşteptară.

Făcură drumul maĭ pe caĭ, maĭ pe catârĭ, maĭ în căruţe, până ce cu chiŭ cu vaĭ, ajunseră la Santago, unde nădăjduiaŭ să afle ce s'a făcut *Isbânda.*

Un drum de fer pune în comunicaţie Santiago cu Valpariso.

Santiago e un oraş frumos. Datoreşte ridicăreĭ de şease sute de metriĭ deasupra niveluluĭ măreĭ şi a vecinătăţeĭ Cordilerierilor şi a gheţurilor sĕĭ, clima foarte sănătoasă, de care se bucură.

Ceea ce'ĭ atrase maĭ mult atenţia noilor sosiţĭ fu stânca Santa-Lucca.

In mijlocul oraşuluĭ se înalţă deluţul acela schimbat în grădină. Pe culmea aceea se găsesc observator, cafenea, restaurant, tirurĭ, menagerie, etc.

In oraş este şi un monument sortit a aminti o groaznică întêmplare.

La 8 Decembrie 1863, pe când o parte din populaţie se găsea adunată pentru slujbă în biserica campanieĭ, un cutremur de pământ se simţi de odată. Făcliile rĕsturnate pe pânză se aprinseoă, şi în câte va minute un incendiŭ groaznic se declară.

Din nenorocire uşa principală a bisericeĭ era închisă: mulţimea înebunită se îngrămădi la eşirile laterale prea strîmte, care se astupară ; aproape 2000 de oamenĭ arseră înăuntrul clădireĭ.

Monumentul ridicat în mijlocu unde s'a petrecut această dramă grozavă, are o statue de bronz, ridicând braţele la cer şi cerênd prea tîrziŭ ocrotirea cerească.

Pe piedestalul acestuĭ monument sunt scrise aceste cuvinte :

IN MEMORIA
VICTIMELOR OMORÎTE DE FOC
8 DECEMBRIE 1868
DRAGOSTEA ŞI DUREREA
POPULAŢIEI DIN SANTIAGO

Casele eraŭ maĭ toate împrejurate de florĭ, potecĭ umbroase merg de o parte şi de alta a străzilor.

Porniră cu trunul. După ce străbătu un şef, care părea foarte fertil, intrară într'o regiune stâncoasă.

Când se scoborără călĕtoriĭ din tren la Valpariso, fură primiţĭ de un »ura» năpraznic. D. Fontaine înştiinţase de la Santiago pe unchiul Petruş de sosirea lor.

Cât despre Petre Duther cum se dădu jos din tren, se apropie respectos de d-şoara Allard, care era foarte mirată şi îngrozită.

— D-ră Clemenţa, voiŭ să vĕ vorbesc şi să cer de la inima d-tale bună, multe ertăciunĭ.

— Domnule Duther, rĕspunse f-ta, dă'mĭ braţul, şi până la otel, veĭ avea timp să'mĭ spuĭ ce vreĭ.

Şi tînĕra liniştită puţin, îşĭ sprijini braţul pe omul care o persecutase tare.

— Domnişoară, îĭ zise el, poţĭ de acum înainte să iubeştĭ şi să te însoţeştĭ cu acela pe care 'l iubeştĭ, căcĭ trebue să'ţĭ mărturisesc că piedica ce ţi-am spus că ar fi existând între Emil şi d-ta, era o născocire de a mea. Să'mĭ erţĭ d-şoară această înşelăciune, de care numaĭ dragostea, care o am pentru d-ta e scuza mea.

D-şoara Allard începu a înţelege că i se dă libertatea.

Făcu o săritură de bucurie şi strigă luĭ Duther :

— Sunt prea fericită, d-le, să maĭ fiŭ supĕrată pe d-ta.

LXV

O scenă de dragoste

Pe când aceste întêmplărĭ se petreceaŭ în America meridională, alte evenimente grave se pretreceaŭ în Statele-Unite, la ceĭ douĭ celebri conspiratorĭ şi la Minele de aur de la Lac.

Ceĭ douĭ conspiratorĭ nu putură face nimic, Indieniĭ eraŭ slabĭ, fricoşĭ şi nu voiaŭ să'şĭ dea pielea lor pe mâna albilor.

Când contele de Montezuma vĕzu umilitatea încercăreĭ luĭ, îşĭ puse capul în mâinĭ strigând :

— Doamne! să renunţ la ideile mele, dar atuncĭ cum să trăesc fără nicĭ un scop pe lume? maĭ bine moartea.

Contesa d'Orlinoff care era de faţă fu de sigur isbită de aceste cuvinte, căcĭ rĕmase multă vreme gânditoare.

A doua zi ea plecă cu vaporul la Quebec.

Cât ţinu călĕtoria sta tristă şi tăcută.

Contesa se duse la otel de France, care e cel maĭ frumos din oraş

Inainte de a se înscrie pe registru consultă lista călĕtorilor.

— Dick e aicĭ! strigă ea, şi îndreptându se către unul din servitoriĭ oteluluĭ, spuse să'ĭ pregătească un apartament frumos, şi până atuncĭ să'ĭ prezinte cartea de vizită d-luĭ Dick Moore şi să'l roage să bine-voiască de a mĕ primi.

Peste puţin contesa era la Dick Moore, care făcu vizitatoareĭ o adîncă închinăciune.

— Doamna contesă e bine venită, zise el, cu toate că nu ştiŭ ce'mĭ procură onoarea viziteĭ sale.

Contesa întinse mâna cu o mişcare în acelaş timp nobilă şi familiară :

— O să'ţĭ explic eŭ, d-le Dick, şi asta.

Şi după ce se aşeză :

— D-le Dick, zise contesa, am venit să'mĭ iaŭ adio! de la d-ta.

Jancheul cu toată stăpânirea de sine nu putu opri o mişcare de surpriză.

— Părăseştĭ America, d-nă contesă? zise el.

— Da, d-le Dick, America, Europa, lumea! Vreaŭ să mor!

— Cum să morĭ! dar obrazul d-tale n'a respirat maĭ multă sănĕtate de cât în acest moment

Contesa începu a plânge :

— Dick, strigă ea, nu boala mĕ va omorî, ci numaĭ voinţa mea.

— Doamne! Doamne! dar explică te, căcĭ frumoasă, bogată împresurată, cum eştĭ acum, nu cred să te gândeştĭ serios la moarte.

Contesa rămase o clipă tăcută, să'şĭ maĭ vie în fire, Dick Moore o contempla plin de admiraţiune.

— Atala, spune'mĭ te rog, zise el cu un glas desmerdător, ce ţi s'a întâmplat, că a putut să ţĭ vie ideĭ aşa de negre?

Tînĕra femee tresări auzind blândul nume de Attala.

— Dick, dragul meŭ Dick, am să'ţĭ spun totul, vreaŭ să'ţĭ vorbesc cum un muribund ar vorbi duhovniculuĭ sĕŭ. Ascultă-mĕ Dick, şi dacă îţĭ maĭ rĕmâne în adêncul inimeĭ puţină milă, plângĭ pe nenorocita Attala, care n'a vrut să moară înainte de a te vedea.

Dick Moore luă mâna tinereĭ femeĭ şi o strînse într'ale sale.

— Dick, reluă contesa, nu'ţĭ maĭ spun cât maĭ făcut să sufer; hotărîrea d-tale de a mĕ ţine în rezervă, neîndurarea ta. Am înţeles că însoţirea mea cu contele a săpat între noĭ o prăpastie.

Dar îţĭ jur, toate întâmplările acestea aŭ fost fără de voia mea ; fatalitatea şi crima aŭ făcut totul ; Attala e o victimă şi nu o vinovată, Attala n'a avut în viaţa eĭ de cât o dragoste : cea dintêiŭ şi cea de pe urmă

Dick Moore sta mut dar mâinele luĭ imprimară o mişcare de dragoste mâneĭ conteseĭ, care tresări şi urmă :

— Ceea ce mĕ despera, Dick, e că înţelegeam, că chiar dacă într'o zi aş ajunge să aprind în inima ta vr'o scântee din dragostea noastră de altă-dată, nimic n'ar putea să ne apropie.

Am înţeles că lumea e nemiloasă, că nu va erta nicĭ odată luĭ Dick Moore, să reia pe nevastă sa după ce a fost nevasta conteluĭ şi moştenitoarea luĭ.

Dacă am maĭ trăit e că pusesem speranţa în liberarea consîngenilor meĭ. Dar acum când am în inimă o dragoste şi un patriotism fără de speranţă, am jurat că voiŭ muri.

Dick iartă-mĕ; viŭ să'ţĭ strâng mâna pentru cea din urmă dată şi să cerşesc de la tine uitarea trecutuluĭ.

D. Dick Moore se sculă de odată şi ca şi cum ar fi fost mişcat de un şurup.

— E prea mult la urma urmeĭ! strigă el cu o voce tunătoare. Puterile omeneştĭ aŭ o margine, ale mele s'aŭ sfîrşit.

Attala, tu, pe care te-am iubit atât, de ce aĭ venit să'mĭ tulburĭ liniştea? De când ambiţia, dragostea de aur, înlocuise în inima mea, dragostea de altă-dată, de ce aĭ venit să redeşteptĭ acel trecut blestemat?

Vorbeştĭ de prăpastia, care ne desparte. De ce viĭ să mĕ sileştĭ s'o păşesc? Zicĭ că nu maĭ poţĭ suferi viaţa ; de ce viĭ să mĕ tîrăştĭ după tine?

Attala, te iubesc încă. Te-am iubit tot-d'a-una! Adică îţĭ spun că nu veĭ muri singură şi că Dick va merge cu tine în veşnicie.

LXVI

EPILOG

Nunta nu pornise încă din Valparizo, când un indian se prezintă cu o scrisoare. Unchiul Petruş o luă şi cum citea păli.

— Prietenĭ, zise el, am veştĭ foarte rele. D. Dick Moor nu maĭ este. Dar să vĕ citesc scrisoarea :

«Dragă unchiule,

«Cel maĭ bun prieten al meŭ, tovarăşul, fratele, Dick Moor într'un cuvînt nu maĭ este.

«Am aflat vestea de la indianul, care vĕ va aduce această scrisoare.

«Ştiţĭ povestea dragostelor luĭ Dick Moor.

«Attala descoperind de ertarea luĭ a vrut să moară, şi el a urmut'o.

«S'aŭ înecat amêndouĭ, după cum mi-a spus indianul în peştera Mamouth sub cascada de apă.

«Inainte de a muri, Dick mĕ instituise legatarul universal al minelor sale de aur, carĭ sunt de o sută de orĭ maĭ bogate de cât credeam.

«Dar, aşĭ da toată bogăţia aceea, pentru viaţa nefericitului prieten».

Scrisoarea aceasta produse lacrămile tuturor.

Dar ceĭ-l alţĭ eroĭ aĭ romanuluĭ ce s'aŭ făcut?

Iată. D-şoara Clemenţa şĭ-a cerut voe d-luĭ Million să se ducă la Minele de la Lac, împreună cu Guilom Novet, să'ĭ vestească luĭ Emil, că'ĭ liberă să'l ia. Nunta lor se făcu la Canada.

Cât despre d. Million, nu'şĭ maĭ urmă drumul după evenimentul cu moartea luĭ Moor.

Se reîntoarseră în Europa.

D. Barbier se grăbi de a se însura cu d-şoara Leroux, cu care făcu o căznicie potrivită şi bună.

D. Jollibois fu numit gerant al afacerilor d-luĭ Million cu 50 de miĭ de francĭ pe an, şi aşa putu să se însoare cu frumoasa Paulina Daubry, şi să'şĭ pue în lucrare planul cu căsuţa de la Val-Fleury.

Marchizul s'a însurat cu d-şoara Fontaine.

Trăeşte astă-zĭ într'un vechiŭ castel breton, pe care l'a restaurat cu un lux princiar.

Iosef Beaudoir şi cu tînĕra luĭ soţie Elena Bourgeois, aŭ primit o mulţime de darurĭ de la d. Million, ca uniĭ ce ca douĭ artiştĭ eraŭ ceĭ maĭ sărăcuţĭ.

D. Fontaine, d-rul Leroux şi d-na Raimond, trăesc în palatul, pe care şi l'a construit d. Petruş Milion.

Şi iată cum de la o nuntă a putut să iasă alte cincĭ nunţĭ fericite!

— SFÎRŞIT —

In locul romanuluĭ ***Păţăniile uneĭ nunţĭ Pariziane în jurul lumeĭ,*** **care s'a sfîrşit, vom începe a publica unul din cele maĭ interesante romane sub titlul: Aventurile fără de voie.**

Din Cuba şi Filipine

Un medic scrie următoarele în memoriile sale, asupra campanieĭ din anul trecut, de pe insula Cuba:

«In portul din Barcelona a sosit corabia «Isla de Pamay» venind din Filipine cu 804 pasagerĭ între carĭ 10 ofiţerĭ spanioliĭ şi 6 călugărĭ. Răniţĭ şi bolnavĭ se aflaŭ 22 sergenţĭ şi 736 soldaţĭ. Corpul gigantic al corăbieĭ e înconjurat de o mulţime de luntri închiriate.

Membri «CruceĭI roşiĭ» şi funcţionariĭ sanitarĭ aĭ armateĭ sunt ceĭ dintêiŭ pe bord. Soldaţiĭ, slăbiţĭ cu totul, îşĭ arangiază bagajele.

Jos domneşte o mare desperare; toţĭ sunt în doliŭ. Un miros greŭ de iodofor, noroiŭ etc., ameţeşte nerviĭ mirosuluĭ.

Numeroase paturĭ sunt înşirate unul lângă altul. Fel de fel de boale: sunt frigurĭ, anemie, direnterie, am putarea vre-unuĭ membru etc.

Am vĕzut schelete acoperite de piele galbenă. Răniţiĭ acoperiţĭ de noroiŭ, strigă de durere, căcĭ rănile lor nu sunt pansate şi muşte bâjbâie pe ele.

— Câţĭ crezĭ, că se vor însănătoşi din eĭ? întrebaĭ pe medicul corăbieĭ.

— Ce înţelegĭ prin a se face sănĕtoşĭ? Să fie capabilĭ de muncă. *Nicĭ unul!*

— Şi mulţĭ aŭ murit în decursul călĕtorieĭ?

— Nu, n'aŭ perit mulţĭ. Aŭ murit vr'o 31 de inşĭ. Acolo zace unul — zise el arătând spre o uşă, — zace unul, care a murit aproape de ţĕrmure, el va fi aruncat în mare cu o ghiulea atârnată de picioare.

Intraĭ în camera indicată şi vĕzuĭ o privelişte înspăimântătoare: şeasespre zece soldaţĭ zăceaŭ în agonie.

Lângă soldatul cel mort zăcea unul bolnav de tuberculosă, care privea cu ochiĭ sticloşĭ pe camaradul sĕŭ mort. Pe faţa sa era întipărită o mare groază şi din când în când îşĭ acoperea faţa cu pătura.

Ceĭ-l'alţĭ nu băgaŭ în seamă pe cel mort. Durerea rănilor, suferinţele lor marĭ îĭ aduseră într'o prostraţie complectă.

Un tînĕr blond, cu o faţă ca de fecioară cere de bĕut. Altul geme cumplit, şi strigă «Mamă, mamă, unde eştĭ! Ia-mĕ cu tine»

O oră maĭ târziŭ, pe stradele Barceloneĭ trece un camion de sanitarĭ aĭ «CruceĭI roşiĭ» cu tărgĭ pe care zac soldaţiĭ în agonie.

. . . .

Soarele străluceşte în deplina sa splendoare. E o zi frumoasă. Femeĭ frumoase, cu privirĭ seducĕtoare, se preumblă pe strade; bărbaţiĭ le urmăresc cu privirĭ de admiraţiune şi pe când soldaţiĭ mor pe drumul către lazaret, egoiştiĭ nicĭ habar n'aŭ de Cuba şi de Filipine.

Numĕrul 47 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Vinerĭ 24 Aprilie corent.

Fermecătorii de crocodilĭ

O enigmă din Africa germană

După o şedere de maĭ mulţĭ anĭ în ţinuturile ost-africane, mi se oferi în fine ocaziunea să mĕ întorc la ţĕrmure. Dar şi mie mi se întîmplă ca altora mulţĭ înaintea mea—tocmaĭ în timpul plecăreĭ mele se împuţinaseră provisiunile noastre de conserve şi bĕuturĭ.

Ast-fel se întîmplă că după un marş de maĭ multe sĕptmânĭ m'am hrănit cu carne de capră şi de oaie, şi ca delicatese din când în când cu câte un puiŭ. Ardeam de dorinţa, ca să aflu ceva de vînat, pentru ca să maĭ variez mâncările.

Indată ce mĕ apropiaĭ cu caravana mea la un rîŭ maĭ mare, lângă care speram că voĭ afla vînat, îmĭ aleseĭ pe unul din însoţitoriĭ meĭ şi plecaĭ înainte. Cu cea maĭ mare precauţiune, care se impune în aceste ţinuturĭ, cu puştile încărcate în mână străbăteam înainte.

Nu străbătusem bine în deşis şi de odată vĕzurăm înaintea noastră un luminiş, în mijlocul căruia se a-

fla o colibă de negri Inaintea acestei se afla un negru, care repara nişte plase pentru prinderea peştilor, pe când o femee, de sigur, că nevastă-sa, pisa nişte boabe de Matama pe o lespede de piatră. Mare fu spaima negruluĭ când ne zări, şi voi să fugă. I-am strigat în limba Suaheli, că n'avem intenţiunĭ dujmănoase. Eĭ se liniştiră şi rĕmaseră. Reuşiĭ să'l induplec, să ne conducă până la rîŭ, unde speram să găsesc vînat.

Mersul prin iarba cea groasă şi înaltă era anevoios şi obositor şi ast fel înaintam foarte încet Nicĭ vorbă nu era de drum saŭ de că rare, ci noĭ ne făceam drumul. Din fericire mersul acesta nu dură mult, căcĭ în curînd ajunserăm la marginea unuĭ rîŭ, lat de 30 50 metri, din apa căruia gălbuie şi plină de nămol, eşiaŭ la iveală câte va colţurĭ de stîncĭ şi insule micĭ.

Ţĕrmul rîuluĭ era acoperit cu tufişurĭ dese şi icĭ colea se afla câte un arbore înalt şi stufos

In locul unde tocmaĭ ne aflam ţĕrmul era preţipiş, pe când de partea cea-l'altă era nisip uscat, pe care se aflaŭ numeroşĭ crocodilĭ, care se încălzeaŭ la razele soareluĭ.

Apariţiunea noastră îĭ puse pe fugă şi repede săriră în apă.

Un zgomot la spatele mele mĕ făcu să mĕ uit înapoĭ. Spre marea mea surprindere observaĭ că conducĕtorul nostru dispăruse. Negrul se aruncase peste cap în apa, despre care ştia că bâjbăe de crocodilĭ.

După părerea mea întreprinderea aceasta a negruluĭ era egală cu moartea. Imĭ exprimă mirarea faţă de tovarăşul meŭ, un Sudanez, şi-l întrebaĭ că oare are o idee asupra împrejurăriĭ, că ce motiv l'a făcut pe Negru să sară în apă.

— D-le, rĕspunse Sudanezul, Negru avea teamă de d-ta, şi credea, că-l veĭ lua ca sclav, de aceea a sărit în apă, pentru ca să scape.

— Dar crocodiliĭ vor sfîşia pe prostul ăsta de negru, maĭ înainte de a ajunge la ţĕrmul cel l'alt.

— Nu, d-le, nu ĭ vor face nimic, el are o *daua* (farmec) contra crocodililor.

Aceasta o zise cu cea maĭ mare linişte şi cu espresiunea uneĭ adîncĭ convingerĭ. Aşteptam cu încordare momentul, în care Negrul va fi ajuns de groaznica soartă. Un timp oare-care înotă acesta sub apă, fără ca să iasă la suprafaţă; în fine după o pauză oare-care se ivi capul creţ al Negruluĭ la 50 de metri maĭ jos la suprafaţă. El se uită împrejur şi crezêndu-se în afară de bătaia puştilor noastre şi înotă în susul rîuluĭ.

Lucru groaznic pe care-l aşteptam, nu se întêmplă.

Un timp oare-care îl putuĭ urmări cu privirea, apoĭ dispăru la o cotitură a rîuluĭ.

Intreaga istorie îmĭ era neexplicabilă; căcĭ de şi rîul mişuia de crocodilĭ, carĭ nu cruţaŭ pe nimenĭ, totuşĭ cu ochiĭ meĭ am vĕzut că Negrul nu a fost de loc supărat de aceste reptile. Se părea în adevĕr, că Negrul e infalibil în contra atacurilor crocodiliilor.

De multe orĭ am maĭ vĕzut asemenea cazurĭ, în carĭ indigeniĭ ecsercitaŭ o influenţă fermecătoare asupra fiarelor sĕlbatice.

Cu toate silinţele ce mi le-am dat n'am putut să aflu ce e *daua* aceea.

Nicĭ prin vorbe bune, nicĭ prin ameninţărĭ, nicĭ prin vicleniĭ n'am putut îndupleca pe negriĭ să'mĭ explice farmecul. Poate le e teamă, că vor perde puterea lor de farmece, dacă vor iniţia pe Europenĭ în secretele lor.

C.

Varietăţĭ

Streiniĭ în China.—Numĕrul streinilor în China, după cea maĭ nouĕ statistică este de 10.091. In primul rînd se află Englezi cu 4084 suflete, apoĭ vin Americaniĭ cu 1325, Francesiĭ cu 875, Germaniĭ cu 812, Portugesiĭ cu 805 (aproape exclusiv în posesiunea portugheză Macao, aĭ căreĭ locuitorĭ aŭ în vinele lor sânge chinezesc). 461 Spaniolĭ, 373 Svedienĭ, respective Norvegienĭ. Cele-l'alte popoare europene sunt prea puţin reprezentate.

—x—

Un noŭ fel de călĕtorie.—Să facĭ o călĕtorie pe jos în jurul lumeĭ e lucru vechĭ, noŭ însă este să facĭ o călĕtorie pe jos pe ocean. Aceasta vrea să o întreprindă acum căpitanul american Oldrieve. El şi-a propus să străbată Oceanul Atlantic cu ghete de lemn şi de piele, prevĕzute cu lopeţĭ. El şi-a încercat acest «sistem» mergênd de la New-York la Albany peste lacul Hudson. Acum voeşte el ca să plece din Boston în Franţa peste Ocean în curs de 105—110 zile, chiar şi dacă marea ar fi agitată. El va fi însoţit de căpitanul Anderew pe o mică corabie. Lăsăm această ştire în sarcina ziarelor americane, care se ocupă pe larg cu acest «sistem».

—x—

Spre Chicago. — Un anume Anton Bhem a făcut drumul de la Buenos Ayres până la Chicago pe jos în 20 de lunĭ.

Un navigator vestit Fondacarro de asemenea a plecat de la Buenos Ayres la Chicago într'o luntre mică, de 28 picioare engleze lungime şi 9 lărgime. El speră să ajungă pe apă până la Chicago în 55 saŭ 60 de zile.

Şoimĭ voiagiorĭ.—Avem porumbeĭ călĕtorĭ; un rus, sub-locotenentul Smoilon, a dresat şoimĭ pentru ducerea depeşilor. Aceste păsĕrĭ mult maĭ tarĭ de cât porumbeiĭ aŭ avantagiul de a putea lupta în contra păsĕrilor de pradă. Maĭ mult încă: fie care sturz poate să ducă 1.640 grame, fără ca să simţă.

—x—

Ciupercĭ luminoase. — In Tahiti există nişte ciupercĭ, carĭ în cursul nopţiĭ luminează ca şi orĭ ce lumină, rĕspîndind raze fosforescente. Lumina aceasta şi-o conservează 24 de ceasurĭ.

Femeile din acele locurĭ întrebuinţează aceste ciupercĭ, ca podoabă, purtându-le în pĕr.

—x—

Cea maĭ lungă linie telefonică este linia între New-York şi Chicago, care are o lungime de 1520 chilometri şi a fost construită de renumitul fisician Graham Bell.

—x—

Călĕtoriĭ incognito.—Suveraniĭ şi persoanele marĭ când călĕtoresc se servesc de alte nume. Aşa regina Isabela resideazá la Paris sub numele de contesa de Toledo; regele Neapoluluĭ se numeşte duce de Castro; ex-împĕrăteasa Eugenia se numeşte contesa de Pierefonds, prinţul Napoleon se numeşte conte de Moncalieri, prinţul de Galles se numeşte conte de Chester, regele Milan conte de Takova, împĕrăteasa Austrieĭ se numeşte contesa de Hohenembs, prinţul Bulgarieĭ conte Murancy.

Obiceiul acesta nu e noŭ; deja în secolul trecut Iosif II a venit de maĭ multe orĭ la Paris sub numele de conte Falkestein, şi Tarul Paul I a primit ospitalitatea prinţuluĭ de Conde sub numele de conte de Nord.

Ludovic XVIII în esilul sĕŭ, se chema conte de Lille, regele Iosif, se numea conte de Survilliers şi regina Hortense are titlul de ducesă de St. Leon.

—x—

Jidoviĭ rătăcitorĭ.— Iată cifra esactă a populaţiuneĭ israelit din toată lumea. Europa are 5.400.000 Asia 300.000, Africa 550.000, America 250.000, Oceania 12.000.

Numĕrul total al jidovilor este de 6.312.000, repartizaţĭ ast fel:

In Germania 3.400.000, în Rusia 2.552.000, Austro-Ungaria 1.644.000, Franţa 180.000, Turcia 104.000, România 300 000, Bulgaria 10.000, Elveţia 7000, Danemarca 4000, Serbia 3500, Belgia, Grecia şi Suedia 3000, Spania 1800, Gibraltar 1000, Turcia asiatică 195.000, Rusia asiatică 47.000, Persia 18.000, Asia centrală 14.000, India 19.000, China 1000, Abisinia 200.000, Maroc 6000, Egipt 8000, Tripolis 6000, Tunis 5000.

Dintre 250.000 de ovreĭ din America, 230.000 se află în Statele-Unite.

Abonamente cu premii

De la 1 Maiŭ

Cine se va abona, cu începere de la 1 Maiŭ 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineaţa, va primi următoarele premii:

Pentru 3 lunĭ leĭ 5.30 în toată ţara

In provincie 20 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 2 volume, precum «Universul» literar colorat pe timp de treĭ lunĭ.

Pentru 6 lunĭ leĭ 10.30 în toată ţara

In provincie 30 banĭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman de 4 volume ilustrat şi ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 lunĭ.

Pentru un an leĭ 21.50 în toată ţara

In provincie 1 leŭ maĭ mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Un roman ilustrat de 6 volume. — «Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă brăţară, o zaharniţe şi un port-ceasornic de metal.

IMPORTANT

La 1 ale fie-căreĭ lunĭ, afară de premiile ma sus notate, se mai acordă prin tragere a sorţi şi in mod gratuit, la toţĭ abonaţiĭ, alte 3 premiĭ în obiecte de mare valoare.

Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatuluĭ «Universul».

N.B.—De oare-ce «Universul» politic apare şi în toate Duminecile, preţul abonamentuluĭ s'a scumpit cu puţin.

Mica publicitate

5 Banĭ cuvintul

De oare-ce *Universul politic* apare şi în toate Duminicile, vom rezerva în acest numĕr şi în numĕrul care apare în fie-care Jouĭ un spaţiŭ în pag. IV pentru **Mica publicitate**, în care vom publica, pentru preţul de 5 banĭ cu vîntul, anunciurĭ de oferte şi cererĭ de funcţiĭ; închirierĭ şi vînzĕrĭ de case, locurĭ, etc.; oferte şi cererĭ de banĭ; cererĭ şi oferte de profesorĭ, guvernante, administratorĭ de moşiĭ, bone, servitorĭ, servitoare, etc.; corespondenţe, etc.

Premiile noastre pentru Maiŭ

După cum am anunţat, la zi'ntêĭ ale fie-căreĭ lunĭ, acordăm prin tragere la sorţĭ treĭ premiĭ tutulor abonaţilor ziaruluĭ «Universul» politic cotidian, afară de premiile ce se acordă fie-căruĭ abonat în parte.

Iată obiectele pe carĭ le acordăm ca premiŭ la tragerea de la 1 Maiŭ anul curent.

Premiul I. — Un prea frumos portfotografiĭ de formă evantail de catifea, susţinut pe o statue de bronz.

Premiul II. — O frumoasă port-umbrelă şi bastoane de bronz.

Premiul III.— O etajeră de porţelan pentru cărţĭ de vizită şi florĭ.

La tragerea la sorţĭ pentru aceste premiĭ vor avea drept toate persoanele carĭ se vor abona la ziarul «Universul» politic cotidian, până în seara de 30 Aprilie a. c.

Aceste obiecte sunt deja expuse în vitrinele palatuluĭ «Universul».

Typ UNIVERSUL. Luigi Cazzavillan, Strada Brezoianu No. 11, Bucurescĭ.

Anul II.—No. 47. 5 BANI IN TOATA ŢARA Bucureşti, Sâmbătă, 25 Aprilie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an in toată ţara
» 2.50 « ½ « « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare de 2 orĭ pe sĕptămână
MARŢEA şi VINEREA

Martiriĭ continentuluĭ negru. —(Vezĭ explicaţia)

Martirii continentului Negru

Ducele Jacques d'Uzes, membrul uneia dintre cele maĭ strălucite familiĭ ale Franciei, obosit de viaţa de lux şi de lene la care 'l condamnaŭ numele şi imensa luĭ avere, întreprinse o expediţiune în Africa pentru a restabili acolo prestigiul francez, rezbunând moartea exploratoruluĭ Poumayrac. Se îmbarcă la Marsilia cu locotenentul Julien, din infanteria de marină cu treĭ alţĭ doritorĭ de aventurĭ de călĕtorie, Hess, Pottier şi Rogier, şi cu 50 de puşcaşĭ algerienĭ, liberaţĭ din serviciul militar.

Peste o lună ajunseră în Congul de jos şi luară drumul spre Stanley-Pool şi cataractele luĭ Stanley. Insă la jumĕtatea drumuluĭ expediţiunea se isbi de una din acele piedicĭ atât de dese în istoria exploraţiunilor africane: neînţelegerĭ între autorităţile congoleze şi indigenĭ.

Trebuiră să se întoarcă pe teritoriul francez şi să ia apoĭ alt drum. Ar fi făcut foarte bine să nu maĭ plece de loc, pentru-că ducele era atins de frigurĭ africane, însă agentul francez din Uoubanghi de sus cerea grabnic ajutor. Ducele d'Uzes iĭ acordă trupele de carĭ dispunea şi pe carĭ le puse sub comanda locotenentuluĭ Julien.

Ducele iĭ însoţi ca voluntar şi cu marĭ greutăţĭ mica trupă ajunse pe teritoriul Abirilor. Acolo aflară de masacrarea tovarăşilor luĭ Poumayrac de tribul Bubusilor.

Forţele de carĭ dispunea ducele se compuneaŭ din 7 europenĭ d'impreună cu ducele, din 38 de algerienĭ la carĭ se adăogaŭ 35 de senegalezĭ aĭ agentuluĭ francez. Cu această slabă escortă aveaŭ să atace miile de bubuşĭ, aţâţaţĭ de primul lor succes şi fanatisaţĭ de convingerea că francezil n'aŭ să îndrăznească să'ĭ atace.

Acţiunea se începu sub comanda locotenentuluĭ Julien. Satele bubuşilor fură arse şi duşmanul trebui să se ascundă, însă în curênd reapăru în număr maĭ mare, când expediţiunea se întorcea. Secţiunile se formaseră în careurĭ şi o ploaie de gloanţe se trimise asupra negrilor, însă dînşiĭ îşĭ ţinură cumpătul, aruncând săgeţĭ şi cuţite carĭ răniră câţĭ-va senegalezĭ. La urmă duşmanul o croi la fugă.

Succesul acesta împinse pe un şef negru, Bangassou, să treacă în partea Franciei, aducênd un ajutor de 700 de oamenĭ. A fost un mare noroc, de oare-ce a treia zi babuşiĭ înaintară la atac în număr de 5000. Lupta fu maĭ crâncenă încă, dar negriĭ fură din noŭ puşĭ pe goană, după ce lăsaseră pe câmpul de bătaie un mare numĕr de morţĭ şi rănitĭ.

Ast-fel, moartea luĭ Poumayrac şi a tovarăşilor sĕĭ era rĕsbunată. Locotenentul Julien se îmbolnăvise şi trebui să se întoarcă în Francia. Ducele d'Uzes porni spre Boazaville spre a se odihni şi a întreprinde apoĭ explorarea ţĕreĭ Oubangni.

Insă şi la el, frigurile africane de carĭ fusese cuprins, făceaŭ progrese aşa de repezĭ în cât ceĭ din jurul luĭ îl determinară să se întoarcă în Franţa.

Ducele se duse la Kabânda, pe drumul Loanguluĭ, de unde un vapor portugez trebuia să'l aducă în Europa. Insă oboseală călĕtorieĭ iĭ sleise forţele. Chiar în luntrea care 'l ducea pe bordul vasuluĭ fu apucat de o criză neaşteptată încât trebui transportat din noŭ pe uscat. I se dete un pat la contuarul portugez unde doctorul Jean de Mattas vĕzu îndată că era pe sfîrşite.

In locul doctoruluĭ veni un preot care'ĭ dete împărtăşania şi tînĕrul duce îşĭ dete ultima suflare departe de mamă şi de surorile luĭ carĭ'l aşteptaŭ plângênd.

C. Varigny.

Numĕrul 48 din «Ziarul Călĕtoriilor» va apare Marţĭ 28 Aprilie corent.

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA

POLUL NORD

PARTEA DOUA

CAP. II

Ciudat era că la sud sud-vest tot se maĭ vedea dunga senină, care cu cât înaintam se urca tot maĭ sus la orizon. Speram mereŭ că se va întinde şi maĭ mult şi vremea se va însenina ca să ne putem găsi drumul maĭ uşor. Dunga însă nu voia să se întindă, şi rĕmânea mereŭ la fel. Ba spre seară începu să devină tot maĭ mică, până când de la o vreme dispăru cu totul.

Nu pot să'mĭ închipuesc alt fel de cât că această dungă este în legătură cu uscatul.

Azĭ dimineaţă pe la 7 ore am ajuns la o ghiaţă atât de rea, cum de mult n'am maĭ întâlnit. Am fost nevoiţĭ să poposim după ce n'am făcut maĭ mult de 14 km. Acum însă nu maĭ avem de făcut maĭ mult de 97 km. până să ajungem la pămênt, dacă pămêntul se găseşte cu adevĕrat la 83°.

Ghiaţa aci e fără 'ndoială de altă natură de cât până acum, ceea ce mĕ întăreşte în credinţa că trebue să fie uscatul aproape.

Intr'aceea timpul trece şi numĕrul câinilor scade mereŭ. Acum nu maĭ avem de cât 12. Erĭ am ucis pe *Kaia*. Provisiile noastre de asemea scad, de şi slavă Domnuluĭ, maĭ avem până să le isprăvim. Prima tinichea de petrol (10 litriĭ) s'a golit de treĭ zile.

Acum toată ziua nu facem de cât să ne uităm cu dor la orizon aşteptând uscatul. Dar nu vedem nimic chiar când mĕ urc pe cele maĭ înalte coline şi cercetez depărtarea cu ochianul.

Lunĭ, 13 Maiŭ.—Temperatura minimă —13°C.

Viaţa pe care o ducem e cu adevĕrat grea. Câiniĭ carĭ ne-aŭ maĭ rĕmas sunt obosiţĭ, leneşĭ, abea maĭ trag. Ghiaţa e cu atât maĭ rea, cu cu cât ne apropiem de uscat şi acoperită de zăpadă cu mult maĭ groasă şi maĭ moale ca până acum. Indată ce ne luăm patinele din picioare ne cufundăm de multe orĭ până la mijloc. E nespus de obositor a umbla pe acest fel de cale, maĭ ales dacă patinele de zăpadă nu sunt bine legate şi aceasta nu se prea poate când eştĭ nevoit în tot momentul să ajuţĭ câinilor şi să împingĭ saŭ să tragĭ la săniĭ.

Cu toate astea erĭ am făcut un drum bunişor, aşa că cred că pot socoti pentru ultimele 2 zile la un loc, 30 km. Trebue aşa dar că nu maĭ avem de cât 82 km. până la gradul 83, şi până la uscatul presupus de Payer.

Ţinem drumul cam tot spre sud cu puţină deviare la dreapta, de oare-ce vîntul necontenit de est, ne mână fără voe spre vest.

Noaptea începe acum să fie bine cald în sac. Noaptea trecută abea am putut să dorm de căldură.

Marţĭ 14 Maiŭ. — Temperatura 14,1°C.

Am avut o zi plăcută de odihnă. Tocmaĭ când era să plecăm după dejun, cerul se înoră şi începu să ningă din greŭ. Pe o ast fel de vreme maĭ ales cu ghiaţa inegală ce o aveam, acum nu era de mers înainte. De aceea hotărîiŭ să stăm pe loc şi să ne ocupăm cu alte lucrărĭ necesare precum : cu împărţirea în mod egal, a poveriĭ rĕmasă pe două săniĭ A treia, pentru care nu maĭ aveam câinĭ, puteam s'o lăsăm în plata Domnuluĭ. Acest lucru trebuia negreşit făcut, aşa că nu ne-am pierdut de geaba nicĭ ziua aceasta.

Acum aveam din această sanie precum şi din alte bucăţĭ de lemne rupte, destul material de foc, pentru ca să economisim pentru cât-va timp petroleul. Ne făcurăm un foc la care să ne fierbem mâncarea de seară. Din tinicheaua goală de petrol, ne am făcut un vas de bucate.

La prima încercare am aprins focul înaintea cortuluĭ, dar a trebuit să'l stingem imediat, pentru că pe

de o parte era să ne aprindem cortul, iar pe de alta tot fumul se scugea în interior așa că de abia maĭ vedeam cu ochiĭ. De încălzit însă, încălzea frumos și era maĭ ales foarte plăcut la vedere. L'am mutat maĭ departe pe ghiață, unde nu era primejdie să ne aprindă cortul, nicĭ să ne afume; dar cu aceasta ni s'a dus și orĭ ce bucurie. După ce am ars aproape întreaga sanie și n'am reușit de cât să fierbem apa dintr'un vas, pe când pe de altă parte banchiza pe care eram fu găurită până în adânc, renunțaĭ în fața acestor rezultate la ideia de a găti cu săniĭ și m'am întors la iubitul nostru amic. «Primus», care este un tovarăș, credincios și nu e boclucaș. Poțĭ să îl țiĭ lângă tine chiar când zacĭ în sac. Cred că avem atât petrol cât ne trebue pentru călĕtoria noastră, de ce să ne maĭ batem capul. Iar dacă petrolul s'ar sfîrși prea curând avem untură de urs, focă, saŭ și morsă.

Acum cele douĕ săniĭ aŭ devenit firește ceva maĭ grele, dar în schimb avem pentru fie care din ele câte 6 câinĭ cât timp vor maĭ putea trage.

Răbdarea noastră a fost în sfîrșit recompensată printr'o zi cu soare; în cort e așa de cald, în cât asud. S'ar crede că stăm unde va acasă într'o zi călduroasă de vară pe câmpul ars de soare.

Ghiața a fost în zilele din urmă ceva maĭ pasibilă de și crepăturile ne aŭ pricinuit multe piedicĭ. Câiniĭ 'șĭ pierd puterile pe fie-care zi.

Din această cauză n'am făcut marĭ progrese.

Jouĭ, 16 Maiŭ. — Scriam în ziarul meŭ:

«Maĭ mulțĭ câinĭ par a fi cu totul extenuațĭ. «Baro» primul câine de la sania mea nu se maĭ putea mișca erĭ și a fost ucis și dat celor-l'alțĭ spre mâncare. Bietul animal ne servise cu credință până la sfîrșit.

«Erĭ a fost ziua naștereĭ luĭ Iohansen, a împlinit 28 de anĭ. Pentru sĕrbătorirea acesteĭ zile am aranjat un mic banchet cu mâncarea luĭ favorită (labskans) și cu grog ferbinte. La amiazi era cald și plăcut în cort. Temperatura dimineața la 6 ore, 15°C.

«Astă-zĭ am socotit longitudinea și latitudinea și am găsit 83°36, lat. și 59°55 long. de est. Latitudinea este tocmaĭ aceea pe care o presupuneam; longitudinea însă ne pune pe gândurĭ. Suntem prea spre vest, de și toată vremea am mers maĭ mult direct spre sud. Ghiața pare a fi mânată acĭ tare, de aceea cred că va fi maĭ bine să ne ținem direcția maĭ spre vest, ca nu cum-va să trecem pe alăturĭ de uscat. Ca să fiŭ cu totul sigur am maĭ socotit odată observațiile noastre de la 7 și 8 Aprilie, dar n'am găsit nicĭ o eroare.

Ciudat mi se pare că tot nu se arată încă semn de uscat. Temperatura de la 10 ore seara 17°C.

Vinerĭ 17 Maĭ. — Temperatura,— 10°C. Astă-zĭ este aniversarea constituțieĭ. Presupusesem cu toată siguranța că această zi ne va găsi undeva pe uscat, dar soarta a hotărît alt-fel. Staŭ aci în sac și mĕ gândesc la veselia de acasă, la cortegiile sĕrbătoreștĭ ale copiilor, ale poporuluĭ, la veselia și zgomotul de pe strade, la steagurile ce fîlfie în aerul albastru de primă vară, și la obșteasca bucurie

Iar noĭ stăm aci pe ghiață, nu știm sigur nicĭ unde ne găsim, nu cunoaștem depărtarea la care ne aflăm de pămĕnt, și ce mijloc de traĭ o să găsim acolo. Stăm aci cu douĕ săniĭ trase de câinĭ al căror numĕr însă scade pe toată ziua și înaintea noastră avem un câmp întins de ghiață, care cine știe câte greutățĭ ne maĭ reservă. Inaintăm cu greutate kilometru după kilometru și poate-că într'acestea ghiața ne duce pe de-alăturea uscatuluĭ la care speram s'ajungem.

Grea viață, fără îndoială; dar, se va sfîrși odată. Trebue să ne ajungem ținta. Să ne înălțăm și noĭ steagul de 17 Maĭ, să'l serbăm și la 83°, 30', și să ne încredem în soartă.

Erĭ a fost o zi grea. Vremea era frumoasă, foarte frumoasă chiar, și drumul era excelent, așa că puteam să ne așteptăm la marĭ progrese, dacă n'ar fi fost câiniĭ atât de obosițĭ.

Se opresc în tot momentul, la cea maĭ mică piedică. Trebue să le căutăm drum neted de tot dacă vrem să meargă inainte, alt fel trebue să tragem maĭ mult noĭ.

Orĭ-cum însă tot mergem înainte, și în cele din urmă silințele noastre atât de grele vor trebui să fie încoronate.

Erĭ am avut să trecem peste patru crepăturĭ dintre carĭ a doua ne-a pricinuit un foarte mare înconjur. Cu a treia a fost și maĭ rĕŭ. Aceasta era un adevĕrat lac, cel maĭ mare pe care l'am întâlnit până acum.

Lacul era acoperit cu ghiață nouă care nu putea suporta greutatea noastră. Pornirăm decĭ spre sud vest în credința că în curênd vom găsi un loc de trecere, dar acest «în curênd» nu sosi. Tocmaĭ acolo unde speram să găsim un loc de trecere, lacul se întindea spre sud-vest, până la orizon, așa că nicĭ nu'ĭ maĭ vedeam marginea. Departe se ridicaŭ câte-va blocurĭ la suprafață, ca și când ar fi plutit în apă liberă, schimbându'șĭ mereŭ forma, acu dispărând acu ivindu-se iar. Totul părea a arăta, că acest lac se revarsă la vest în mare. Ce era de făcut? Ghiața era prea subțire ca să ne poarte și prea subțire ca să putem pluti cu caicurile. Câtă vreme trebuia oare în acest anotimp ca ghiața să prindă nițică consistență asta n'o știam. De sigur însă că într'o zi nu se putea întâmpla. Mi se păru decĭ prea mult ca să ne oprim și să așteptăm. Până unde se întindea lacul, și până unde trebuia să mergem ca să găsim un loc de trecere și să ne putem continua drumul asta n'o putea ști nimenĭ, ar fi ținut poate zile întregĭ. Să ne întoarcem pe drumul pe care venisem nu era de gândit.

Lacul se întindea spre sud-50°-vest. Dacă am merge spre lungul luĭ, ne-am abate, fără îndoială de la cursul nostru; totușĭ nu era altă cale de ales.

Peste puțin timp ajunserăm la o nouă crepătură care trecea de-acurmezișul spre lac. Aci însă ghiața era destul de solidă ca să ne poarte și după ce trecurăm de partea cea laltă și cercetaĭ ghiața laculuĭ, găsiĭ o zonă unde ghiața nouă prin presiune se formase în maĭ multe păturĭ așa că în sfîrșit puturăm să ne aventurăm pe lac și ajunserăm bine dincolo.

Apoĭ pornirăm cu greŭ înainte până ce pe la $8\frac{1}{2}$ ore seara dete răm peste un noŭ lac de aceiaș fel ca și cel de maĭ înainte, cu singura deosebire, că aci lacul părea a se deschide în mare spre nord est, pe când spre sud-vest, orizonul era închis cu gihață. Suprafața era acoperită și aci cu ghiață nouă, ceva maĭ groasă și maĭ veche la margine

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numĕrul viitor)

CAMILLE DEBANS

Aventurierul fără de voie

Claude Michou, îndată ce fu în stare să conceapă ideĭ personale, porni o ciudă fără marginĭ împotriva luĭ Adam şi a Eveĭ, căcĭ prin lăcomia lor aŭ expus pe urmaşĭ la muncă. Nu că nu era în stare să nu înceapă o lucrare oare care dar natura îl făcuse maĭ mult pentru o viaţă de visurĭ de cât pentru lucru. Şi, culmea nenorocireĭ, era şi sărac.

Noroc că avea destulă frumuseţe fisică. Şi pe lângă asta, blând, cu vino încoace, plăcut şi foarte bine făcut. Ast fel că înţelese el de timpuriŭ, cât de uşor i-ar fi să facă o căsătorie potrivită. Şi, în adevĕr, la vârsta de douĕ-zecĭ şi şase de anĭ, se însură cu Sofia Baucelin, moştenitoare orfană, care'ĭ aduse, nu cea ce numim azĭ avere, dar o înlesnire, care îĭ dădea voie să nu lucreze nimic, adică cam la douĕ zecĭ până la douĕ-zecĭ şi cincĭ de miĭ de francĭ venit. Foarte cuminte, fiind-că nu cu noştea nimic maĭ de temut de cât nevoia de a câştiga,—îşĭ regulă viaţa şi ştiu să fie fericit cu venitul luĭ modest. De alt-mintrelea nu era de cât o situaţie de aşteptare, căcĭ Mme Michou ĭĭ adusese, pe lângă averea sa personală, speranţe foarte marĭ. In sfârşit ca să isprăvim, la moartea unuĭ unchiŭ care locuia în Noul-Orleans, şi a uneĭ mătuşĭ bătrâne, deja octogenară, care şedea la Paris, Sofia trebuia să fie milionară, de maĭ multe orĭ, poate. Era decĭ pentru Claude, care ştia să aştepte, un viitor de o perfectă fericire. Unchiul se numea Martin şi mergea pe şeaĭ zecĭ şi treĭ de anĭ. Bătrâna verişoară se numea Honorine Baucelin; îĭ zicea mătuşica Honorine.

Toate ar fi mers de minune, dacă d-na Sofia Michou n'ar fi avut gusturĭ cu totul opuse cu cele ale bărbatuluĭ sĕŭ. Harnică, iute chiar, moştenise de la bunica eĭ o nevoie nesfârşită de mişcare. Pentru dânsa, a călĕtori însemna cea maĭ mare fericire care şi o putea închipui. Pretindea că se scoboară din Paul Lucas, un esplorator, care n'avusese nevoie de drumurĭ de fier nicĭ de vapoare cu aburĭ ca să parcurgă cele treĭ sferturĭ ale pământuluĭ, acum treĭ veacurĭ şi jumĕtate de atuncĭ. Cele-lalte neamurĭ şi până la unchiĭ şi mătuşele cele maĭ de aproape, fără să maĭ puie la numĕr pe tatăl sĕŭ mort în Afganistan în 1878, toţĭ aŭ fost călĕtorĭ curagioşĭ. Era decĭ, la ea, un adevĕrat atavism.

Douĕ firĭ aşa de deosebite trebuiaŭ să intre fatalmente în luptă. Patru anĭ după căsătorie, Sofia duse pe bărbatu-sĕŭ, de voie de nevoie, la bâlciul de la Nijni-Novgorod ca să'l facă să petreacă, zicea ea. Şi de atuncĭ voia cu orĭ-ce preţ să plece cu el în Noul-Orleans ca să viziteze pe unchiul Martin. Dar Michou, inimicul orĭ-căreĭ osteneli, se împotrivea cu o forţă de inerţie victorioasă.

Douĭ saŭ treĭ anĭ se strecurară în mijlocul acestor certe. Claude, scos din fire câte odată, îĭ zicea nevestisale vagabondă.

Sofia îĭ rĕspundea taxându'l de lipitoare.

Pe urmă, viaţa de căsnicie îşĭ reluă mersul sĕŭ obişnuit fără s'aducă vr'o soluţie. Căcĭ nicĭ unul nicĭ altul nu vroiaŭ să se dea învins

Un singur argument reuşea să înblânzească pe Michou când femeia sa îl punea înainte...

«Unchiu, zicea ea, are să ne desmoştenească. Şi are să aibă dreptate. Ce, aĭ lăsa tu averea t. la rude aşa de greoae, în cât să nu'şĭ dea osteneală să facă cincĭ-spre-zece saŭ optspre-zece sute de poştioare, ca să'ţĭ facă o vizită?

«Moliciunea ta are să mĕ facă să îmbătrânesc într'un mediŭ înăbuşitor. Cu toate astea ştiĭ bine, că se zice că are un milion de dolarĭ. Cea ce face cincĭ milioane de francĭ. Spune mĭ îndată, că vreĭ să mĕ ruinezĭ.

«Dar te previn, că mĕ divorţez maĭ bine de cât să renunţ la această moştenire, şi prin urmare la această excursiune.

— A!.. tu numeştĭ asta o excursiune?

— Nu-ĭ alt ceva, strigă înfocata Sofie. Cu vapoarele cu aburĭ, şi cu drumurile de fier, poţĭ să fi pe malurile luĭ Mississipi în douĕ-spre-zece saŭ patru-spre zpre zile, fără să simţĭ măcar. Frumos lucru!!

— Dar dacă, în timpul ĕsta, vara ta Honorine, ar cădea greŭ bolnavă? rĕspundea Claude.

— Eĭ bine? averea eĭ n'are să dispară din cauza asta; pe când aceia a unchiuluĭ nu ştim din ce constă, şi aŭ să se găsească acolo destuĭ oamenĭ, care să încerce să şi o însuşească.

— Dar, reluă Claude, mătuşica Honorine a pus condiţiune, făcĕnd testamentul în favoarea ta, că trebue să fiĭ faţă în ultimele eĭ momente. Dacă eştĭ în America, în ceasul când îşĭ va da sufletul de giaba! drăguţă; n'aĭ să aĭ de la dînsa de cât o mizerabilă moştenire de câte-va parale: douĕ-sute de miĭ de francĭ. Uiţĭ că averea eĭ trece de un milion şi şease-sute de miĭ?

— Mătuşa mea Honorine, doar nu e aşa de proastă să moară în lipsa mea, rĕspunde Sofia scoasă din fire prin resistenţa bărbatuluĭ eĭ.

Claude, în fond, trăgea nădejde la averea unchiuluĭ Martin, căcĭ abia o aştepta; şi decĭ la urmă tăcea; dar ca să'l decidă să plece cu vaporul, să înfrunte boala de mare, să plutească printre ceaţa cea deasă din pustiurile Ţĕreĭ-Nouĕ unde era de ajuns o întâmplare cât de mică pentru ca cea maĭ solidă corabie să fie crăpată în două, nu, nu şi nu! Fără să maĭ pue la socoteală că se înfiora la ideea că trebue să ştie să iasă din încurcătură, în mijlocul poporuluĭ american renumit prin mojicia sa, prin obiceiurile sale curioase, şi prin egoism îngrijitor. Maĭ mult de cât atâta, nu vorbea nicĭ englezeşte, şi în sfîrşit, se povestise atâtea lucrurĭ grozave asupra accidentelor de drum de fier, care făceaŭ dincolo de Atlantic un adevĕrat abuz!

«Poveştĭ! spunea Sofia, cunosc maĭ bine de o sută de persoane care s'aŭ dus în Statele-Unite şi care s'aŭ întors. Nu poţĭ să spuĭ tot atâta şi de ceĭ care se duc la Clamert».

Aceste discuţiĭ se întăritaŭ din zi în zi, când Mischou primi tocmaĭ o scrisoare de la unchiul Martin în care reamintea «micuţeĭ sale Sofia» promisiunea pe care i o făcuse de maĭ multe orĭ, că are să se ducă să petreacă treĭ lunĭ la el.

Epistola moşuluĭ se sfîrşia cu aceste cuvinte: «Dacă nătărăuluĭ tĕŭ de bărbat i-e frică să'şĭ ude penele de găină, vino singură. Eştĭ o Baucelin, ce dracu! N'am nevoe de prezenţa luĭ, ca să mĕ sărute înainte de moarte.»

«Eĭ bine! zise Sofia, vezĭ. Trebue să ne ducem. De alt-mintrelea nimenĭ n'are să mĕ ţie. Voinţa unuĭ om pe moarte e sfîntă Am să'l satisfac cu orĭ ce preţ

La aceste cuvinte, Claude pĕru că se resimte. Femeea luĭ, care'l iubea de alt mintrelea, crezu că s'a decis; dar el zise:

— Pleacă, dacă vreĭ. Chiar aĭ dreptate, ar fi prostesc lucru să jicneştĭ pe un om asa de bogat.

Sofia isbucni:

— Iacă! zise ea, are dreptate, unchiu, nu eştĭ alt-ceva de cât o cur că plouată. Plec şi încă îndată. Sâmbătă pără esc transatlantic, Havres. Azĭ e Jouĭ. Mâine seară plec cu trenul.

Michou, uimit, — căcĭ şi el avea multă dragoste pentru femeea luĭ — încercă să obţie, că măcar să'şĭ pregătească maĭ multă vreme călĕtoria.

Dar Sofia împachetase, şi era pe sfîrşite.

Diavolul călĕtorieĭ o poseda cu totul. Nimenĭ n'o împedica, chiar în ziua aceea s'a dus să'şĭ ia rĕmas bun de la mătuşica Honorine. Asta, ştiţĭ, era şi ea o Baucelin.

In tinereţe vânturase lumea întreagă. Se istorisea chiar, că la casa eĭ din Ukrania, un cal înărăvit, după ce o rĕsturnase şi o călcase cu picioarele în minutul când voia să se sue călare, împinsese sălbătăcia până